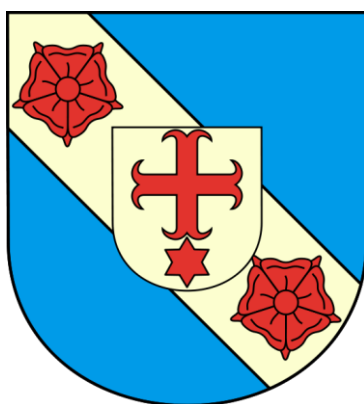

WÓJT GMINY DZIADOWA KŁODA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIADOWA KŁODA

Załącznik nr 1 do uchwały Nr VIII/36/15
Rady Gminy Dziadowa Kłoda
z dnia 26 maja 2015r.

Dziadowa Kłoda 2015 r.

Opracowanie wykonano na zlecenie
Gminy Dziadowa Kłoda

przez

SoftGIS s.c.
51-315 Wrocław, ul. Mulicka 6/14
tel. (071) 345-92-51;
NIP 898-20-01-760, REGON 932815350

Zespół autorski:

mgr inż. Radosław Jończak – główny projektant (członek ZOIU - Z- 417)

mgr inż. Józefina Sobiegraj

mgr inż. Joanna Szuła-Chodacka

mgr Malwina Popkiewicz

mgr Emilia Berska

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
PODSTAWA SPORZĄDZENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIADOWA KŁODA	6
CEL I ZADANIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	8
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY	9
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH	12
2.1. Wnioski wynikające z polityki przestrzennej województwa dolnośląskiego	12
2.2. Wnioski wynikające z polityki przestrzennej gminy	13
2.3. Wnioski złożone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda	14
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA	15
3.1. Dotychczasowe przeznaczenie terenu	15
3.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu	15
3.2.1. Tereny mieszkaniowe	15
3.2.2. Tereny usługowe	16
3.2.3. Tereny zabudowy produkcyjnej	16
3.2.4. Tereny zieleni urządzonej i cmentarzy	16
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	18
4.1. Stan środowiska	18
4.1.1. Rzeźba terenu	18
4.1.2. Budowa geologiczna	19
4.1.3. Gleby	19
4.1.4. Wody	21
4.1.5. Warunki klimatyczne	22
4.1.6. Lasy	24
4.1.7. Flora	25
4.1.8. Fauna	26
4.1.9. Stan powietrza atmosferycznego	26
4.1.10. Surowce naturalne	27
4.2. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	27
4.2.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	27
4.2.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	28
4.3. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	28
4.3.1. Ochrona środowiska	28
4.3.2. Ochrona przyrody	29
4.3.3. Elementy krajobrazu kulturowego	32
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	33
5.1. Rys historyczny	33
5.2. Struktura osadnicza	34
5.5. Stanowiska archeologiczne	42
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	50
6.1. Demografia	50
6.2. Struktura gospodarcza, bezrobocie	53
6.3. Jakość życia mieszkańców i ochrona ich zdrowia	55
6.4. Oświata	57
6.5. Kultura	59
6.6. Sport i rekreacja	61
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	62
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	63
8.1. Potrzeby rozwoju	63
8.2. Możliwości	63
9. WARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	64
OGÓŁEM	64

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	65
10.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody.....	65
10.2. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo górnicze i geologiczne	65
10.3. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych.....	65
10.4. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991r. O lasach	65
10.5. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	66
10.6. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne	66
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	67
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	68
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	69
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	70
14.1 Stan systemu komunikacyjnego.....	70
14.1.1. Komunikacja drogowa.....	70
14.1.2. Komunikacja kolejowa	71
14.1.3. Komunikacja lotnicza	72
14.1.4. Trasy rowerowe.....	72
14.2. Stan infrastruktury technicznej	72
14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowej	72
14.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną	75
14.2.3. Zaopatrzenie w gaz	75
14.2.4. Zaopatrzenie w energię cieplną.....	75
14.2.5. Telekomunikacja.....	76
14.2.6. Gospodarka odpadami	76
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	77
16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	78
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	79
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY DZIADOWA KŁODA ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	80
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY - WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	83
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	92
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	97
5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	102
6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	104
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ORAZ LOKALNYM	107
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH....	108
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	109
10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	110
11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ NA OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH	111

12.OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALNY FILAR OCHRONNY	112
13.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI I REKULTYWACJI.....	113
14.OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE	114
15.TERENY ZAMKNIĘTE	114
III. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	116

SPIS TABEL

Tab.1. Sołectwa gminy Dziadowa Kłoda - stan na dzień 25.01.2011 r.	10
Tab.2. Użytkowanie terenu w gminie Dziadowa Kłoda	15
Tab.3. Przynależność przysiółków i grup zabudowań do poszczególnych wsi	34
Tab.4. Zbytki na terenie gminy Dziadowa Kłoda; Źródło: WUOZ we Wrocławiu	36
Tab.5. Placówki oświatowe w Gminie Dziadowa Kłoda	58
Tab.6. Parafie rzymskokatolickie w gminie Dziadowa Kłoda	60
Tab.7. Zestawienie gruntów gminnych wg rodzaju użytkowania	64
Tab. 8. Drogi powiatowe w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: ZDP Oleśnica)	70
Tab. 9. Drogi gminne w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: UG Dziadowa Kłoda).....	70
Tab.10. Ujęcia wody w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: Starostwo Powiatowe w Oleśnicy)	73
Tab. 11. Anteny sieci komórkowych w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: http://mapa.btsearch.pl/).....	76

SPIS RYCIN

Ryc.1. Położenie administracyjne gminy Dziadowa Kłoda	9
Źródło: Opracowanie własne.....	9
Ryc. 2. Położenie fizycznogeograficzne gminy Dziadowa Kłoda.....	11
Ryc.3. Rzeźba terenu	18
Ryc.4. Gleby na obszarze opracowania	21
Ryc.5. Hydrogeologia	21
Ryc. 6. Temperatura i opady – średnie z wielolecia dla stacji Wrocław	23
Ryc. 7. Strefy przydatności do rozwoju energetyki wiatrowej w Polsce na podstawie badań IMGW	24
Ryc.8. Lasy w powierzchni ogólnej	25
Ryc.9. Kartogram gęstości zaludnienia w gminie Dziadowa Kłoda	35
Ryc.10. Struktura płci i wieku	51
Ryc.11. Liczba Kobiet na 100 mężczyzn	51
Ryc.12. Ludność w wieku produkcyjnym	52
Ryc.13. Przyrost naturalny	52
Ryc.14. Wykształcenie	53
Ryc.15. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców.....	53
Ryc.16. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON według sekcji PKD	54
Ryc.17. Bezrobocie	54
Ryc.18. Struktura zatrudnionych	55
Ryc.19. Warunki mieszkaniowe	56
Ryc.20. Warunki mieszkaniowe	56
Ryc.21. Warunki mieszkaniowe	56
Ryc.22. Warunki mieszkaniowe	57
Ryc.23. Uczniowie na 1 oddział	59
Ryc.24. Uczniowie na 1 komputer z dostępem do Internetu.	59
Ryc.25. Układ komunikacyjny	71
Ryc.26. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	73
Ryc.27. Zużycie wody	74

WSTĘP

PODSTAWA SPORZĄDZENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIADOWA KŁODA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej „studium” to dokument planistyczny, który określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199).

Niniejszy dokument stanowi zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda przyjęte Uchwałą Nr XIII/88/99 Rady Gminy w Dziadowej Kłodzie z dnia 15 grudnia 1999 r. Podstawą do sporządzenia niniejszej zmiany była uchwała Rady Gminy Dziadowa Kłoda Nr X/50/2011 z dnia 19 sierpnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda. Zmiana dokumentu z 1999 r. jest podyktowana przede wszystkim jego dezaktualizacją oraz koniecznością dostosowania dokumentów planistycznych do obowiązujących przepisów prawa. Głównym powodem przystąpienia do sporządzenia zmiany studium jest uchwała Nr XV/74/2012 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Dziadowa Kłoda, w której Rada Gminy stwierdziła, że Studium z 1999 r. wymaga aktualizacji.

Zawartość niniejszego dokumentu jest zgodna z art. 10 wspomnianej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199) oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U z 2004 r. Nr 118, poz.1233).

CEL I ZADANIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

W myśl w/w ustawy przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju), wojewódzkim (strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa) oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem.

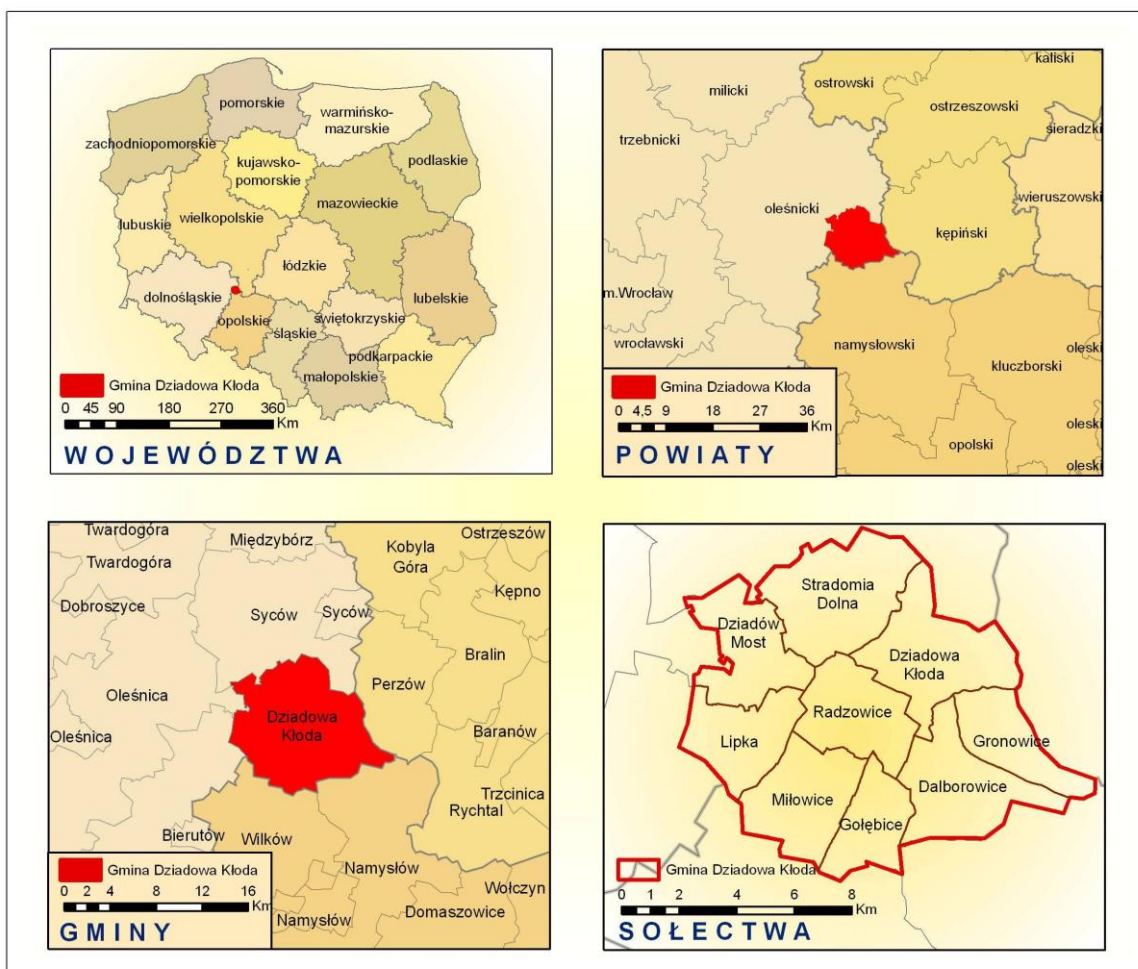
Studium określa kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania przestrzennego oraz lokalne zasady użytkowania terenu. Pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób przemyślany, świadomy i przede wszystkim jednolity oraz rozważne planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. W związku z powyższym studium może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów.

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY

Gmina Dziadowa Kłoda położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego na pograniczu z województwem wielkopolskim i opolskim (Ryc.1.). Gmina znajduje się w powiecie oleśnickim i sąsiaduje z gminą miejsko-wiejską Syców i Bierutów oraz z gminą wiejską Oleśnica. Od wschodu gmina sąsiaduje z gminą wiejską Perzów w województwie wielkopolskim, natomiast od południa z gminą miejsko-wiejską Namysłów oraz z gminą wiejską Wilków w województwie opolskim. Dziadowa Kłoda posiada dobre połączenie drogowe ze stolicą drogą krajową nr 8 relacji Kudowa-Słone (PL-CZ) – Budzisko (PL-LT), która przebiega w bliskim sąsiedztwie gminy. Jest ona częścią międzynarodowej trasy E67 łączącej Europę Środkową ze Skandynawią. Do Warszawy jest ok. 300 km, do Wrocławia niewiele ponad 55 km a do Oleśnicy niespełna 30 km.

Ryc.1. Położenie administracyjne gminy Dziadowa Kłoda

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Dziadowa Kłoda zajmuje powierzchnię 105,14 km² i jest niemal najmniejszą pod względem powierzchni gminą powiatu oleśnickiego. W 2011 roku gminę zamieszkiwało 4665 osób. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Dziadowa Kłoda, gmina podzielona jest na 9 sołectw, które prezentuje Tab.1.

Tab.1. Sołectwa gminy Dziadowa Kłoda - stan na dzień 25.01.2011 r.

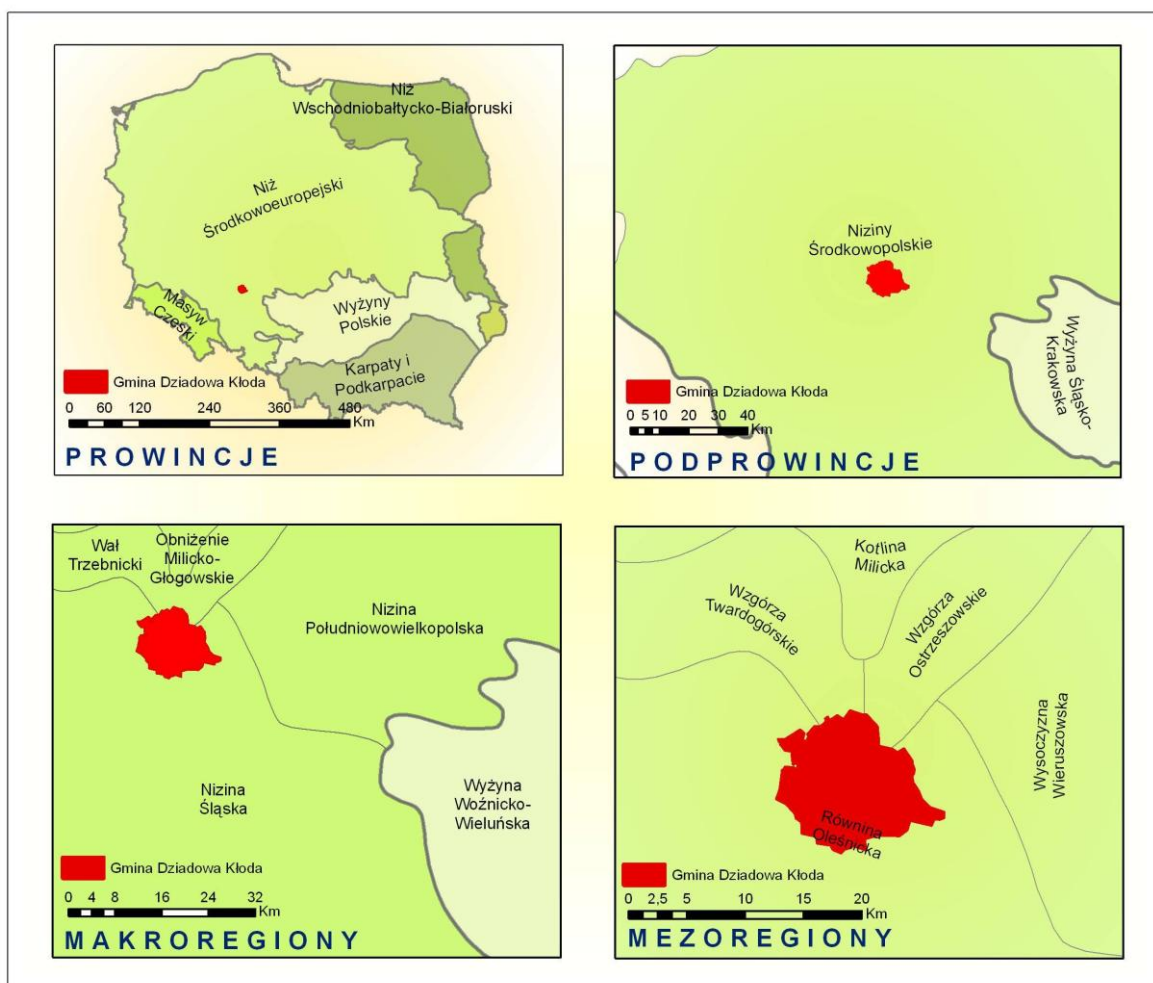
Źródło: UG Dziadowa Kłoda

SOŁECTWO	IŁOŚĆ MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA [ha]
1. Dalborowice	525	1341,6
2. Dziadowa Kłoda	1230	1468,6
3. Dziadów Most	257	1120,8
4. Gołębice	411	774,1
5. Gronowice	257	846,9
6. Lipka	428	975,3
7. Miłowice	582	1202,7
8. Radzowice	473	1140,4
9. Stradomia Dolna	502	1643,6
SUMA	4665	10514

Największym sołectwem pod względem liczby ludności jest oczywiście siedziba administracji gminnej, czyli Dziadowa Kłoda, w której mieszka ponad 1200 mieszkańców. Pozostałe sołectwa są niemal jednakowe, we wszystkich mieszka ok. 500 mieszkańców. Mniejsze są jedynie sołectwa Dziadów Most i Gronowice, w których mieszka identyczna liczba (257) mieszkańców. Pod względem powierzchni największa jest Stradomia Dolna (ponad 1,6 tys. ha) oraz Dziadowa Kłoda (prawie 1,5 tys. ha). Najmniejsze obszarowo są Gołębice (mniej niż 0,8 tys. ha) oraz Gronowice (niepełna 0,85 tys. ha).

Według podziału fizycznogeograficznego wg J. Kondrackiego (2009) obszar objęty opracowaniem leży w większości w prowincji Niż Środkowoeuropejski, na obszarze podprowincji Niziny Środkowopolskie (318), w makroregionie Nizina Śląska (318.5), w mezoregionie Równina Oleśnicka (318.56). Niewielki północny fragment gminy leży natomiast w makroregionie Wał Trzebnicki (318.4) i w mezoregionach Wzgórza Trzebnickie (318.44) oraz Wzgórza Ostrzeszowskie (318.46).

Równina Oleśnicka jest dużym mezoregionem (2350 km²) położonym na wschód od Pradoliny Wrocławskiej i na południe od Wzgórz Trzebnickich, w dorzeczu prawobrzeżnych dopływów Odry – Widawy i Stobrawy. Równinę Oleśnicką podzielono dodatkowo na cztery mikroregiony, spośród których obszar opracowania zalicza się do Równiny Oleśnicko-Bierutowskiej (318.561). Jest to lekko falista wysoczyzna morenowa, częściowo sandrowa między Wzgórzami Trzebnickimi a Doliną Widawy.

Ryc. 2. Położenie fizycznogeograficzne gminy Dziadowa Kłoda
Źródło: Opracowanie własne

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH

2.1. Wnioski wynikające z polityki przestrzennej województwa dolnośląskiego

Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwalił w dniu 30 sierpnia 2002 roku *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*, który stanowi wykładnię polityki przestrzennej oraz wyznacza kierunki rozwoju regionu dolnośląskiego.

W myśl w/w dokumentu gmina Dziadowa Kłoda należy do strefy rolno – leśnej o dominujących funkcjach ochrony walorów środowiska, przeznaczona do rozwoju funkcji ochronnych, rozwoju turystyki i rekreacji. Charakteryzuje się niższym wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz nagromadzeniem cennych przyrodniczo obszarów objętych lub planowanych do objęcia ochroną, a także atrakcyjnością pod względem turystycznym. Dla strefy, do której zaliczona została gmina Dziadowa Kłoda Plan ustala m.in.: restrukturyzację gospodarki rolnej i leśnej, rozwijanie bazy i zaplecza turystyczno-rekreacyjnego, eksponowanie zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych, rozwijanie bazy przetwórstwa rolno-spożywczego, dokonanie zmian w sferze produkcyjnej wynikających z ochrony środowiska, podnoszenie standardu sieci usług oraz rozwój agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.

Z zakresie ochrony przyrody plan wskazują dolinę Widawy do objęcia ochroną jako Obszar chronionego krajobrazu. Przez teren gminy nie przebiegają korytarze ekologiczne ani obszary węzłowe wchodzące w skład sieć ECONET-PL. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*, zakłada prowadzenie ochrony przeciwpowodziowej wg Programu dla Odry 2006 w tym budowę średnich zbiorników retencyjnych m.in. zbiornika Długomost na Widawie.

Ważnym zapisem Planu, wynikającym z *Założeń polityki energetycznej*, opracowanej przez Radę Ministrów, jest wzrost udziału energii odnawialnej. Zgodnie z zobowiązaniami integracyjnymi z Unią Europejską do 2020 roku 14% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych. W Planie wskazuje się konieczność zmniejszenia udziału paliw stałych w procesie uzyskiwania ciepła na rzecz paliw niskoemisyjnych, energii elektrycznej i energii odnawialnej.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego, która jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorządy województw, określa bowiem cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu. Opracowując niniejszy dokument starano się zachować spójność z jej kierunkami strategicznymi, zwłaszcza, że uwzględniają one dokumenty nadrzędne – krajowe i wspólnotowe.

W w/w dokumencie zdefiniowano wizję województwa, jako swoisty drogowskaz dla osób kształtujących politykę przestrzenną na niższych szczeblach. Wizja brzmi:

DOLNY ŚLĄSK EUROPEJSKIM REGIONEM WĘZŁOWYM

oraz cel strategiczny:

**PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DOLNEGO ŚLĄSKA ORAZ
POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI REGIONU PRZY RESPEKTOWANIU ZASAD
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Cele zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku, które powinna realizować gmina Dziadowa Kłoda, zakładają m.in. umacnianie istniejącej struktury osadniczej i przeciwdziałanie jej fragmentaryzacji, przeciwdziałanie degradacji obszarów peryferyjnych i zagrożonych marginalizacją, podniesienie poziomu życia ludności wiejskiej, przekształcanie struktury agrarnej oraz rozwój pozarolniczej aktywności mieszkańców terenów wiejskich, ale także zwiększanie potencjału produkcji leśnej, ochronę dziedzictwa kulturowego, zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej.

2.2. Wnioski wynikające z polityki przestrzennej gminy

Niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda zmienia dokument opracowany w 1999 r., przyjęty Uchwałą Nr XIII/88/99 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 15 grudnia 1999 r. W poprzednim Studium za główny cel gminy przyjęto rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego z przetwórstwem, poprzez dalszą restrukturyzację i modernizację gospodarstw rolnych w kierunku ich upełnorolnienia oraz produkcji zdrowej żywności, koncentrację działań promocyjnych i starań o budowę zbiornika retencyjnego oraz budowę bazy rekreacyjno - turystycznej wokół przyszłego zbiornika, zwiększenie lesistości i stałą modernizację oraz rozbudowę infrastruktury technicznej.

Gmina Dziadowa Kłoda nie posiada obowiązującego, jednolitego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym władze gminy zmuszone są wydawać decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego, które nie pozwalają na prowadzenie spójnej i przemyślanej polityki przestrzennej. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązuje jedynie dla wsi Dziadowa Kłoda, uchwalony został Uchwałą Nr XXX/183/01 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 20 grudnia 2001 r., zmieniony Uchwałą nr XXIV/123/09 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 21 maja 2009 r. oraz Uchwałą nr XXXIII/158/10 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z 22 lutego 2010 r. W latach 2005-2011 wydano łącznie 242 decyzje, z czego zaledwie 7 z nich stanowiło decyzje odmowne. Warto zaznaczyć, że prawie 15% ogółu wydanych decyzji było niezgodnych ze Studium z 1999 r.

Ponadto gmina Dziadowa Kłoda dysponuje Strategią Rozwoju Gminy Dziadowa Kłoda przyjętą uchwałą Rady Gminy Dziadowa Kłoda Nr XV/75/08 z dnia 2 czerwca 2008 r. Dokument ten definiuje główny cel działania, który brzmi:

**„WSZECHSTRONNY ROZWÓJ GMINY DZIADOWA KŁODA WE
WSZYSTKICH KIERUNKACH Z WYKORZYSTANIEM JEJ POTENCJAŁU
SPOŁECZNEGO, INFRASTRUKTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO.”**

Oprócz tego w Strategii wskazano poszczególne cele na lata 2008 – 2015, które zakładają rozwój gminy na wielu polach, m.in. kładą nacisk na integrację i aktywizację społeczeństwa, rozwój i modernizację rolnictwa, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, ale także na wzrost przedsiębiorczości mieszkańców i rozwój turystyki, poprawę warunków edukacji, opieki zdrowotnej i socjalnej.

Uchwałą Nr XVII/99/04 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 30 czerwca 2004 roku przyjęto Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dziadowa Kłoda, którego częścią jest także Plan Gospodarki Odpadami. Dokument ten reguluje kwestie środowiskowe oraz prowadzi do zintegrowania gospodarki odpadami w sposób zapewniający ochronę środowiska oraz uwzględniający uwarunkowania ekonomiczne.

Procesy inwestycyjne na terenie gminy Dziadowa Kłoda cechuje niewielki dynamizm. W latach 2005 – 2011 wydano 238 pozwoleń na budowę. Największy ruch budowlany miał miejsce w miejscowości Dziadowa Kłoda, wydano tam 99 pozwoleń, co stanowi 41% ogółu pozwoleń. Najmniejszy natomiast w sołectwie Gronowice, w którym na przełomie ostatnich sześciu lat wydano zaledwie 7 pozwoleń, co stanowi 2,94%.

2.3. Wnioski złożone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda

W trakcie procedury planistycznej do studium wpłynęło 58 wniosków. Ponadto kilka wniosków wpłynęło poza terminie wyznaczonym w ogłoszeniu, w tym 3 przed terminem i 18 po terminie. Znakomita większość dotyczyła zmiany przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową. Kilka wniosków dotyczyło zmiany przeznaczenie terenu pod zalesienie oraz pod budowę elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA

3.1. Dotychczasowe przeznaczenie terenu

Gmina Dziadowa Kłoda jest typową gminą rolniczą, pozbawioną przemysłu i taką też funkcję ma w głównej mierze ustaloną w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Strategia rozwoju gminy kładzie natomiast nacisk na rozwój równocześnie we wszystkich kierunkach z wykorzystaniem jej potencjału społecznego, infrastrukturalnego i przyrodniczego.

3.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Gmina Dziadowa Kłoda zajmuje powierzchnię 10514 ha, z czego ponad 75 % stanowią grunty przeznaczone pod produkcję rolną. Z czego najwięcej stanowią grunty orne (65% powierzchni gminy). Ze względu na znaczne wykorzystanie rolnicze gminę cechuje niższa niż średnia krajowa lesistość, kształtująca się na poziomie niespełna 18%. Pozostałe tereny, w tym przeznaczone pod mieszkalnictwo zajmują prawie 6% powierzchni gminy. Szczegółowe zestawienie przedstawia Tab.2.

Tab.2. Użytkowanie terenu w gminie GUS (2005 r.)

Źródło: www.stat.gov.pl

Charakter obszaru		pow. ha	pow. %
Użytki rolne		7921	75,35
	grunty orne	6860	65,25
	sady	11	0,10
	łąki	730	6,94
	pastwiska	320	3,04
Lasy		1990	18,92
Pozostałe grunty i nieużytki		603	5,74

3.2.1. Tereny mieszkaniowe

Rozmieszczenie terenów mieszkaniowych w gminie jest stosunkowo równomierne, choć w dużej mierze związane z przebiegiem cieków: Widawy i Miłki. Centralny ośrodek stanowi miejscowość Dziadowa Kłoda, z której promieniście rozchodzą się drogi łączące ją z okolicznymi wsiami. Ważną rolę w strukturze rozmieszczenia ludności pełni także połączony widlicowy układ trzech miejscowości: Gołębice, Miłowice, Lipka, który w sumie zamieszkuje więcej osób niż samą Dziadową Kłodę. Interesujący układ posiada wieś Radzowice, w północno-zachodniej części kształtuje się układ szachownicowy, a w południowo-wschodniej, wzdłuż cieków układ widlicowy. Wszystkie ośrodki posiadają charakter typowo wiejski. Przeważa zabudowa zagrodowa w formie klasycznych czworoboków, która tworzy zwarte układy o różnej długości. Są to najczęściej budynki parterowe kryte dwuspadowym dachem, często naczółkowym. Zagrody komponowane są na dość dużych działkach, z luźno rozmieszczonymi budynkami.

3.2.2. Tereny usługowe

Usługi publiczne (w tym administracji gminnej), usługi oświaty, zdrowia, opieki społecznej, bezpieczeństwa publicznego, kultury, usługi sakralne oraz usługi handlu i rzemiosła w większości przypadków zlokalizowane są w miejscowości Dziadowa Kłoda. Spośród pozostałych ośrodków wyróżniają się wsie: Miłowice i Radzowice.

Usługi publiczne na terenie gminy świadczy Urząd Gminy Dziadowa Kłoda, punkt przyjęć dzielnicowych Komisariatu w Sycowie, urząd pocztowy, Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminny Ośrodek Kultury. Na terenie gminy działa osiem jednostek OSP, spośród których OSP w Gołębicach jest włączone w Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Usługi zdrowia świadczy *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia* w Dziadowej Kłodzie oraz jedna apteka.

Ważną grupę ośrodków usługowych stanowią publiczne szkoły różnego szczebla zlokalizowane w Dziadowej Kłodzie (Zespół Szkół w Dziadowej Kłodzie i Gimnazjum w Dziadowej Kłodzie) oraz w Miłowicach (Zespół Szkolno-Przedszkolny), a także publiczna placówka w Radzowicach prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Radzowice.

W 2010 roku na terenie gminy zarejestrowane były 252 podmioty gospodarcze w tym 200 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Najwięcej, bo 31% prowadziło działalność w sekcji G – handel hurtowy, detaliczny i naprawa pojazdów. Najwięcej w gminie jest sklepów spożywczych. Pozostałe liczniejsze grupy podmiotów prowadzą działalność w zakresie: rolnictwa i transportu oraz budownictwa. Przeważają podmioty niewielkie zatrudniające 1-3 osób.

Na terenie gminy działają także dwie parafie rzymskokatolickie, które prowadzą w sumie pięć kościołów: w Dziadowej Kłodzie, Radzowicach, Miłowicach, Gołębicach i Dziadowym Moście.

3.2.3. Tereny zabudowy produkcyjnej

Gmina Dziadowa Kłoda to gmina rolnicza. Tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej na terenie gminy stanowią niewielki odsetek powierzchni. Działają tu pojedyncze zakłady jak np. Gała Meble i Spółka PLON w Dziadowej Kłodzie oraz „EKORADOS” Radzowice. Ponadto na terenie gminy działają duże gospodarstwa rolne, w tym gospodarstwo Agencji Nieruchomości Rolnych: Gospodarstwo Rolne w Lipce i Gospodarstwo Rolne „Niwa” w Dalborowicach.

3.2.4. Tereny zieleni urządzonej i cmentarzy

Gmina Dziadowa Kłoda posiada stosunkowo duży odsetek zieleni parkowej ze względu na lokalizację na terenie gminy Arboretum Leśnego im. Prof. Stefana Białoboka w Sycowie. Ponadto w Dziadowym Moście, Gronowicach, Radzowicach, Stradomi Dolnej i Dalborowicach znajdują się parki podworskie wpisane do ewidencji zabytków, towarzyszące zabytkowym zespołom pałacowym, dworskim i folwarcznym. W Dziadowej Kłodzie, Gołębicach, Radzowicach i Miłowicach zlokalizowane są cmentarze, natomiast w Stradomi Dolnej i ponownie w Miłowicach znajdują się dawne, nieczynne już cmentarze.

3.2.5. Tereny usług turystycznych

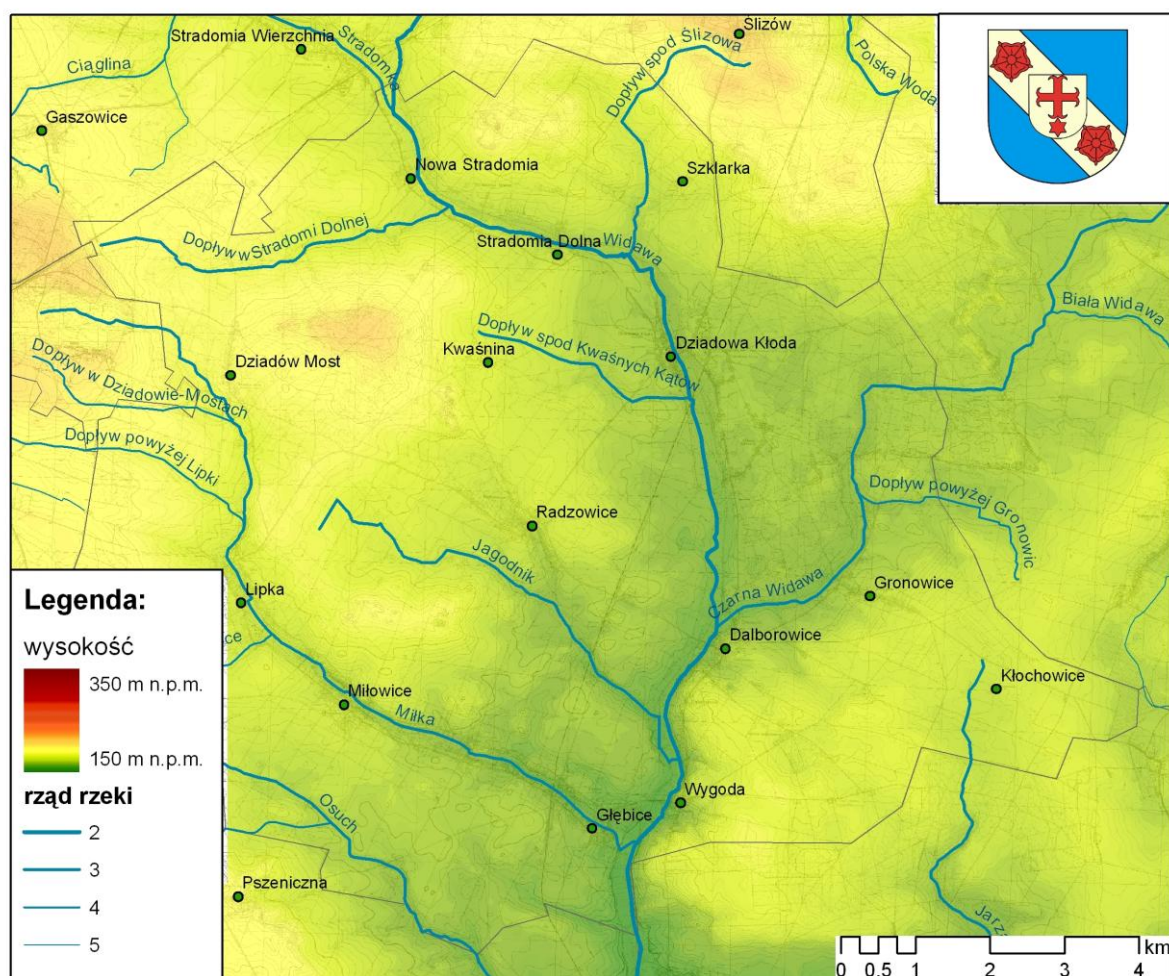
Oprócz czterech tras rowerowych brak w gminie infrastruktury służącej do obsługi ruchu turystycznego.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Stan środowiska

4.1.1. Rzeźba terenu

Dziadowa Kłoda położona jest na rozległej równinie będącej efektem akumulacji glacialnej oraz fluwioglacialnej. Charakter rzeźby na tym obszarze jest jednak mocno zatarty, w skutek procesów peryglacialnych na przedpolu lodowca. Wysoczyzny moreny dennej oraz równiny sandrowe silnie zdenudowała sukcesja roślinności w holocenie. Ponadto krajobraz obszaru objętego opracowaniem jest silnie przekształcony przez człowieka (działalność rolnicza, system sieci rowów melioracyjnych i zagłębień po eksploatacji kruszyw). Widoczne elementy rzeźby glacialnej pochodzą ze zlodowacenia Warty, spośród których najważniejszy jest ciąg pagórów zaburzonej glacitektonicznie moreny czołowej, układających się w tzw. „Wał Śląski”, do których zaliczamy m.in. Wzgórza Trzebnickie nie wchodzi w obszar opracowania.

Ryc.3. Rzeźba terenu (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WODGiK)

Najniżej położona jest dolina Widawy (ok. 150 – 160 m n.p.m.), większa część obszaru gminy znajduje się natomiast na wysokości ok. 180 – 190 m n.p.m. Najwyższą kulminacją jest wzniesienie na wschód od wsi Dziadów Most (207,5 m n.p.m.), nieco niższy jest grzbiet położony na północ od wsi Stradomia Dolna o wysokości do 203,8m n.p.m. W obrębie tych wyniesień znajdują się liczne niewielkie wyrobiska, często wypełnione wodą, w których prowadzono eksploatację kruszyw na potrzeby lokalne. Lokalne podmokłości można spotykać także w dolinach rzecznych, zwłaszcza w dolinie Widawy (Ryc.3.).

4.1.2. Budowa geologiczna

Gmina Dziadowa Kłoda należy do monokliny przedsudeckiej, jednostki tektonicznej powstałej w karbonie, a następnie wypełnionej osadami karbonu (metamułowce, fylity i metaszarogłazy), permu (utwory węglanowe - wapienie, dolomity i anhydryty, a także zlepieńce, piaskowce i mułowce) oraz triasu (zlepieńce, wapienie, dolomity, ły i iłowce). Na tych utworach zalegają osady trzeciorzędowe, głównie ły i mułki serii poznańskiej (wieku miocenijskiego), które nawiercono na głębokości od 110 – 180 m p.p.t. Triasowe i trzeciorzędowe ły i iłowce tworzą praktycznie nieprzepuszczalne podłoże dla utworów czwartorzędowych, pokrywających niemal całą powierzchnię gminy.

Północna granica, pokrywa się mniej więcej z zasięgiem zlodowacenia Warty, dlatego spośród osadów czwartorzędowych największe znaczenie mają utwory pochodzenia glacialnego, a zwłaszcza fluwioglacialnego oraz fluwialnego. Dominują na tym terenie piaski i żwiry wodnolodowcowe zalegające na glinach zwałowych, często towarzyszą im eratyki. Ponadto na całym obszarze gminy można spotkać piaski i żwiry kemów oraz równin sandrowych. Dość duże rozprzestrzenienie ma również sama glina zwałowa. Większe płyty tych utworów występują pomiędzy Dziadową Kłodą a Radzowicami. W dolinach rzecznych spotykane są płyty piasków i żwirów pochodzenia fluwialnego związanych ze środowiskiem peryglacialnym zlodowacenia północnopolskiego. Budują one terasy nadzalewowe (plejstocenijskie) Widawy i jej dopływów, występują głównie we wschodniej części gminy. W dnach dolin rzecznych dominują natomiast holocenijskie utwory rzeczne, głównie mułki, piaski i żwiry, a także utwory pochodzenia organicznego takie jak torfy oraz torfy na gytiach. W obrębie doliny rzeki Widawy i Czarnej Widawy spotyka się również torfy. Miąższość tych osadów jest niewielka i nie przekracza na ogół 1-2 m. W obrębie utworów piaszczystych, zarówno wodnolodowcowych, jak i rzecznych, występują niewielkie enklawy utworów eolicznych (na zachód i na wschód od Dziadowej Kłody).

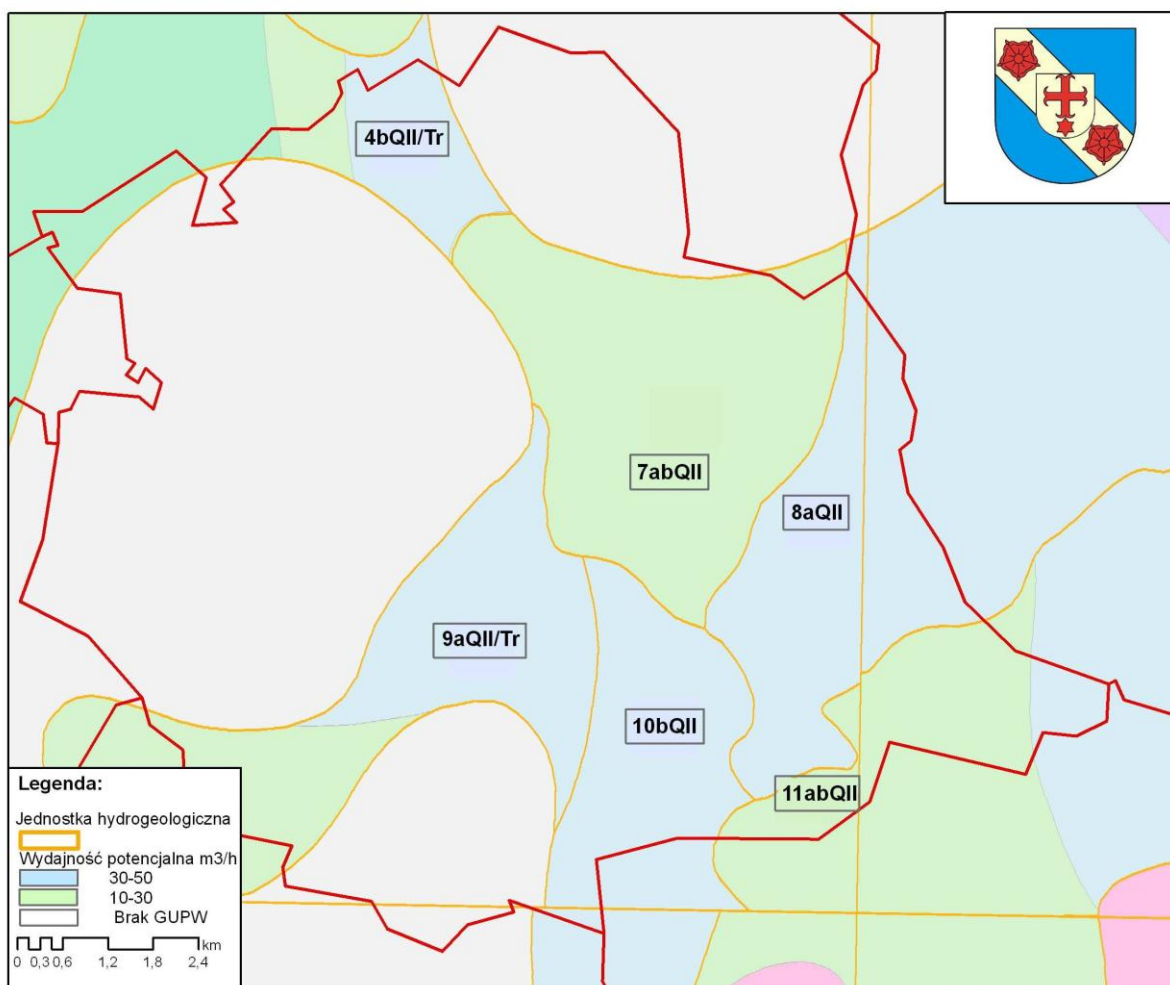
4.1.3. Gleby

Przez wzgląd na skalę macierzystą, którą na terenie gminy stanowią głównie piaski luźne, piaski gliniaste i słabo gliniaste oraz gliny lekkie z przewagą glin lekkich pylastych, na terenie gminy Dziadowa Kłoda wykształciły się głównie gleby bielcowe. W ich obrębie występują większe i mniejsze płyty gleb brunatnych (głównie w części środkowej – w sołectwach Gołębice, Miłowice, Radzowice i Stradomia Dolna). Sporadycznie, w południowo-zachodniej i wschodniej części gminy występują także czarne ziemie, jednak ich udział jest niewielki. W dolinach rzecznych występują mady i torfy oraz gleby mułowo-torfowe. Na północ i północny-

4.1.4. Wody

Wody podziemne

Obszar opracowania, zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski wg Paczyńskiego, znajduje się w regionie wrocławskim. Dominującym piętrzem wodonośnym w ramach tego regionu jest piętro trzeciorzędowe, natomiast w dolinach rzecznych oraz czwartorzędowych wysoczyzn – piętro czwartorzędowe. Dominują wody o charakterze porowym. Zwierciadło wód poziomu trzeciorzędowego jest napięte, natomiast w utworach czwartorzędowych zazwyczaj ma charakter swobodny. Uszczegóławiając podział regionalny zwykłych wód podziemnych Polski, możemy powiedzieć, że gmina Dziadowa Kłoda położona jest w subregionie kluczborskim (XV₂), w ramach którego rolę głównego poziomu wodonośnego pełni poziom czwartorzędowy, zalegający na głębokości 5 – 15 m p.p.t. Na znacznym obszarze gminy poziom wodonośny jest słabo izolowany lub nie posiada izolacji w ogóle, luźne utwory piaszczyste nie stanowią bowiem żadnej bariery dla wody infiltrującej w głąb profilu. W zachodniej części gminy brak jest głównego użytkowego poziomu wodonośnego. W pozostałej części wydajność potencjalnych studni wierconych wynosi od 10-50 m³/h. Zasoby dyspozycyjne poszczególnych jednostek oszacowano w przedziale 100-200 m³/24h km².

Ryc.5. Hydrogeologia (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSH)

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Na terenie gminy nie znajduje się żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliżej, bo w odległości zaledwie 2 km od granic gminy, znajduje się GZWP nr 322 Subzbiornik Oleśnica. Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy o powierzchni prawie 250 km², którego zasoby są szacowane na 60 tys. m³/d.

Wody powierzchniowe

Gmina Dziadowa Kłoda położona jest w zlewni prawobrzeżnego dopływu Odry – Widawy, która płynąc niemal centralnie przez środek gminy tworzy oś hydrograficzną obszaru. Ponadto przez teren gminy płyną liczne rzeki trzeciego rzędu, dopływy Widawy, spośród których najważniejsze to: Osuch, Miłka, Jagodnik i Czarna Widawa. Sieć hydrograficzną uzupełniają pomniejsze cieki i liczne rowy melioracyjne, których najwięcej znajduje się w sołectwach Dziadowa Kłoda i Stradomia Dolna. W obniżeniach dolinnych występują okresowe podmokłości. Charakterystycznym elementem w krajobrazie gminy są sztuczne zbiorniki wodne, głównie stawy hodowlane, które pełnią także funkcję zbiorników retencyjnych. W związku z powyższym wody powierzchniowe na obszarze gminy Dziadowa Kłoda stwarzają niewielkie zagrożenie powodziowe. Problem zagrożenia powodziowego rozwiąże budowa zbiornika retencyjnego „Długomost” w Dalborowicach o pojemności 1,8 mln m³. Jest ona przewidziana w ramach „Programu dla Odry – 2006”.

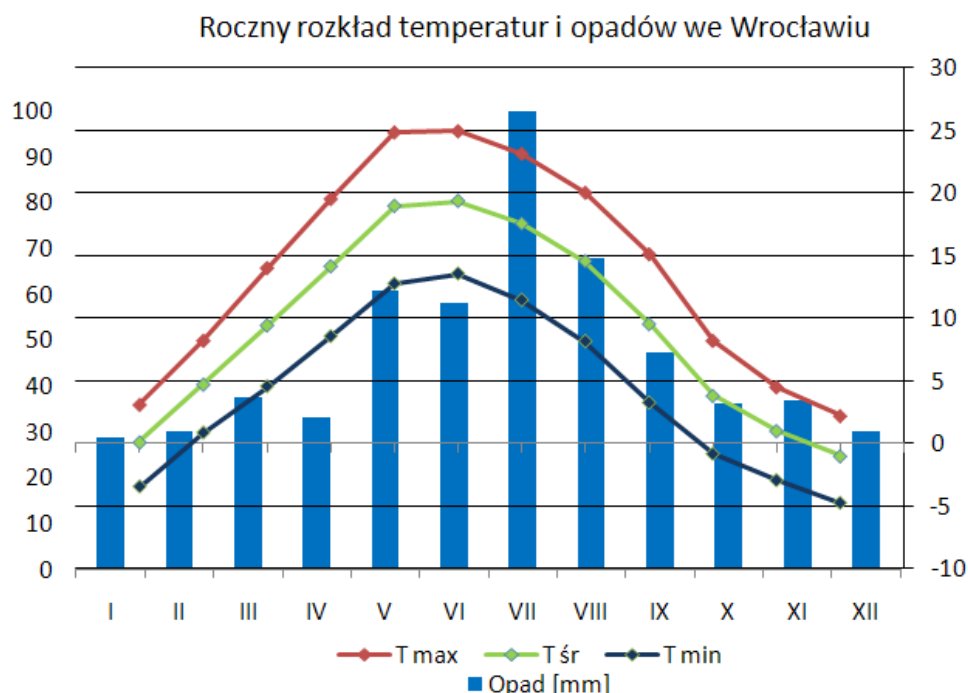
Główne źródła zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych

Głównym źródłem zanieczyszczeń, zwłaszcza dla wód powierzchniowych są niewłaściwie stosowane środki ochrony roślin oraz nawozy, w tym także bogate w związki azotu nawozy naturalne (gnojowica i obornik). Zwłaszcza w miejscach gdzie brak jest otulin biologicznych wzdłuż cieków. Sporym zagrożeniem jest także nieuregulowana gospodarka ściekowa - brak kanalizacji, nieszczelne zbiorniki przydomowe i niekontrolowane zrzuty ścieków.

4.1.5. Warunki klimatyczne

Obszar opracowania leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, na styku wilgotnych mas powietrza oceanicznego i suchego powietrza kontynentalnego. Jest to najcieplejszy region Polski, o średniej rocznej temperaturze około 8,5°C. Okres wegetacyjny trwa na tym obszarze 220 dni. Średnia temperatura najzimniejszego miesiąca (stycznia), wynosi -1,5°C, najcieplejszego (lipca) około 18°C. Średnie temperatury maksymalne wynoszą: 13°C dla roku, 24°C dla lipca i 1,5°C dla stycznia; średnie temperatury minimalne wynoszą odpowiednio: 3,5° C, 13°C i -4,5°C. Średnio przez ok. 120 dni występują w gminie przymrozki a roczna suma usłonecznienia wynosi około 1550 godzin. Najśłoneczniejszym miesiącem w roku jest zwykle czerwiec, na który przypada ok. 200-225 h słonecznych, średnio w ciągu roku jest ok. 7 godzin słonecznych, a w grudniu zaledwie godzina.

Roczna suma opadów waha się od 500-690 mm, a jej rozkład jest uzależniony od wysokości nad poziomem morza i wzrasta na obszarze wzgórz morenowych. Średnie temperatury i opady dla stacji meteorologicznej Wrocław przedstawia Ryc.6.

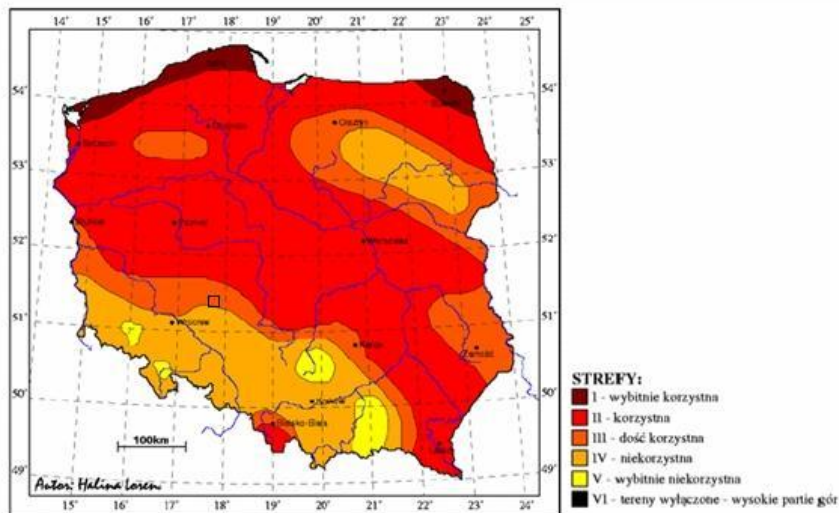

Ryc. 6. Temperatura i opady – średnie z wielolecia dla stacji Wrocław
(Źródło: opracowanie własne na podstawie www.transport.gov.pl)

Obszar opracowania obejmuje teren o zróżnicowanym pokryciu terenu, dlatego duże znaczenie ma w tym przypadku topoklimat poszczególnych zbiorowisk. Sporą część powierzchni gminy stanowią lasy, które pod względem temperatury zasadniczo różnią się od terenów otwartych. Do dna lasu dochodzi znikoma ilość promieniowania słonecznego, dlatego w słoneczne dni wewnątrz lasu jest wyraźnie chłodniejsze. W nocy natomiast korony drzew zapobiegają wypromieniowaniu radiacyjnemu i dzięki temu wewnątrz lasu jest znacznie cieplejsze. Różnice temperatur mogą osiągać niemal 10°C. Ponadto należy zaznaczyć, że konary drzew zatrzymują znaczną część opadów (jest to tzw. zjawisko inercji), w związku z czym do dna lasu dociera nawet kilkanaście procent mniej wody niż na tereny otwarte. Natomiast ze względu na znaczne zacienienie, śnieg który spadnie na dno lasu, na wiosnę topnieje znacznie dłużej i wolniej. Zbiorowiska leśne determinują także mikroklimat na polanach. W dzień, ze względu na utrudnioną wymianę powietrza temperatura powietrza jest wyższa niż w lesie, w nocy natomiast następuje bardzo silne wypromieniowanie radiacyjne, a ponadto na polanie gromadzi się cięższe, chłodne powietrze spływające z koron drzew. Jest to przyczyna znacznie niższych temperatur, a często nawet przymrozków radiacyjnych.

W północno wschodniej części gminy znajdują się wzniesienia moreny czołowej, których topoklimat wzniesień zależy od ekspozycji, wysokości i nachylenia. W przypadku słabego wiatru, temperatura na stokach północnych i południowych może różnić się nawet o 10°C. W nocy natomiast izotermy układają się równoległe do poziomicy – im bliżej szczytu tym wyższa temperatura. Jest to spowodowane spływaniem cięższego, chłodnego powietrza w doliny i wznoszeniem się ciepłych mas ku górze. W nisko położonych dolinach rzecznych często tworzą się zastoiska zimnego powietrza, co sprzyja powstawaniu mgieł oraz osadów atmosferycznych (rosa, szron). Takie zjawisko inwersji termicznej może być groźne dla roślinności, szkodząc głównie sadom i uprawom warzywnym.

Dominującymi kierunkami wiatru, podobnie jak w całej Polsce, jest sektor zachodni. Średnie prędkości wiatru wynoszą 3,0-3,5 m/s. Cisze obejmują 5-10% obserwacji w roku. Wysoki (na tle całego Dolnego Śląska) jest udział wiatru o tzw. energetycznych prędkościach (a więc wiatru potencjalnie użytecznego – 4 do 15 m/s), który osiąga prawie 50% rocznych obserwacji.

Nr i nazwa strefy	Energia wiatru na wys. 10 m	Energia wiatru na wys. 30 m
I - bardzo korzystna	> 1000	> 1500
II - korzystna	750 - 1000	1000 - 1500
III - dość korzystna	500 - 750	750 - 1000
IV - niekorzystna	250 - 500	500 - 750
V - bardzo niekorzystna	< 250	< 500
VI - szczytowe partie gór	tereny wyłączone	tereny wyłączone

Źródło: Lorenc H. 2001, IMGW

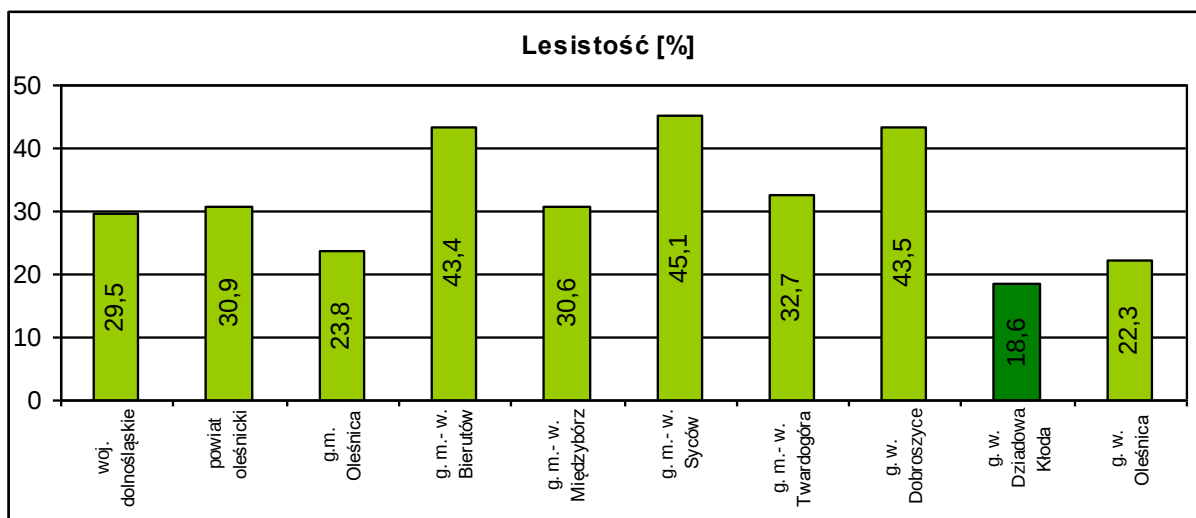
Ryc. 7. Strefy przydatności do rozwoju energetyki wiatrowej w Polsce na podstawie badań IMGW
(Źródło: opracowanie własne na podstawie www.transport.gov.pl)

4.1.6. Lasy

Ze względu na stosunkowo dobre gleby i dobre warunki klimatyczne sprzyjające rozwojowi rolnictwa, gmina charakteryzuje się niższą lesistością (ok. 18%) niż jej średnia wartość dla Polski (29%). Lasy gminy Dziadowa Kłoda są lasami podległymi Okręgowemu Zarządowi Lasów Państwowych w Poznaniu. W większości należą do Nadleśnictwa Syców. Lasy te wchodzi w skład większego kompleksu zwanego "Lasami Rychtalskimi". Udział lasów prywatnych stanowi jedynie 10-15%.

Dominującym gatunkiem jest sosna (92,8%). W mniejszych ilościach występują: olcha (4,5%), brzoza 2,5%. Dominują mało żyzne siedliska, boru wilgotnego świeżego, mieszanego. Na skutek nasilenia się emisji przemysłowych znaczna część lasów gminy jest położona w I strefie uszkodzeń przemysłowych.

W dniu 15 lutego 2011 r. Minister Środowiska zatwierdził nowy Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Syców na lata 2010 – 2019.

Ryc.8. Lasy w powierzchni ogólnej

Źródło: GUS, 2009

4.1.7. Flora

Obszar gminy Dziadowa Kłoda został przez prof. Szafera zaliczony częściowo do krainy Wzgórza Trzebnicko-Dalkowskie oraz do krainy Wielkopolsko-Kujawskiej. Potencjalną roślinnością dla obszaru Wzgórz Trzebnicko-Dalkowskich są buczyny. Na nasłonecznionych zboczach spotkać można zbiorowiska światłolubnej roślinności kserotermicznej.

Na wysoczyznach zlodowacenia środkowopolskiego w ramach krainy Wielkopolsko-Kujawskiej dominują natomiast bory sosnowe, charakterystyczne dla gleb piaszczystych. Sosna zwyczajna dominuje zasadniczo w drzewostanie, stanowiąc ponad 90% wszystkich drzew na terenie gminy. Drzewa mają zwykle smukłe pnie i wysoko osadzone korony, las jest zatem widny, ale podszyt mimo to jest wyjątkowo ubogi. Jest to charakterystyczne dla tego zespołu - w miejscach gdzie jest on bujniejszy możemy mówić już o występowaniu boru mieszanego. W runie dominują borówki oraz mchy.

Obszar gminy Dziadowa Kłoda, jak również jej szata roślinna jest mocno przekształcona przez działalność człowieka. Niemalże 75% powierzchni gminy stanowią użytki rolne, spośród których ponad 85% to grunty orne, dlatego dominującą rolę w krajobrazie odgrywa roślinność uprawiana przez człowieka oraz rośliny segetalne. Wśród roślin uprawnych, w strukturze zasiewów dominuje kukurydza na ziarno (25%), pszenica ozima (15%), ziemniaki (14%) oraz jęczmień jary (10%). W związku z przewagą upraw zbożowych towarzyszą im głównie chwasty zbożowe tj.: stokłosa żytnia, kakol polny oraz wyka drobnokwiatowa. Ponadto na terenie gminy można spotkać charakterystyczne chwasty ruderalne występujące w siedliskach synantropijnych, m.in.: bylica pospolita, pokrzywa żegawka czy wiechlina roczna.

Na terenie gminy występują także półnaturalne zbiorowiska roślinności łąkowej porastanej głównie przez różne gatunki wieloletnich traw, turzyc i roślin motylkowych. Można spotkać tam wiechlinę łąkową, rajgras wyniosły, życię trwałą, kostrzewę czerwoną oraz mietlicę pospolitą. Na miedzach oraz wzdłuż dróg występują zadrzewienia i zakrzewienia – lipy, buki i graby oraz sporadycznie, młode

dęby szypułkowe a wzdłuż cieków roślinność nadrzeczną. Podmokłości wzdłuż cieków są zatem siedliskiem dla takich roślin jak: rukiew wodna, potocznik wąskolistny, jeżogłówka zapoznana, trędownik skrzydlasty czy przetacznik bobownik.

4.1.8. Fauna

Obszar gminy Dziadowa Kłoda charakteryzuje się bogactwem fauny, której siedliska stanowią głównie użytki ekologiczne oraz arboretum leśne. Można tam spotkać jelenie, sarny, daniela, dziki a także lisy i zające. Obszary podmokłe to dogodne miejsce do bytowania licznych gatunków płazów, m.in.: żaby trawnej, moczarowej, wodnej czy też ropuchy zwyczajnej, szarej i zielonej. Przedstawicielami gadów są: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec, zaskroniec i żmija zygzakowata. Na terenie użytków stwierdzono występowanie licznych ptaków: bogatka, dzięcioł duży, kos, perkozek, rudzik, sówka, szpak, wilga. Na pozostałym obszarze gminy, użytkowanym rolniczo, występują gatunki charakterystyczne dla siedlisk polnych i łąkowych, głównie gryzonie, w tym: mysz polna, nornica a nad wodami piżmak zwany szczurem piżmowym i karczownik, pospolicie zwany „szczurem wodnym”.

4.1.9. Stan powietrza atmosferycznego

W związku z położeniem gminy z dala od dużych zakładów przemysłowych i ważnych szlaków komunikacyjnych największy udział w zanieczyszczeniu powietrza ma emisja z sektora bytowego. Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych w nich paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Gmina Dziadowa Kłoda charakteryzuje się znacznym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece oraz kotły węglowe starego typu. Na obszarze gminy emisja komunikacyjna ma mniejszy udział w zanieczyszczaniu powietrza, gdyż przez teren gminy nie przebiega żaden ważny szlak komunikacyjny. Potencjalne zagrożenie dla stanu powietrza atmosferycznego stanowi przebiegająca w odległości ok. 8 km od granic gminy droga krajowa nr 8 oraz drogi powiatowe i gminne. Na obszarze gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia, ale ze względu na wyjątkowo łatwą migrację zanieczyszczeń atmosferycznych odczuwalne jest zanieczyszczenie emitowane przez zakłady na terenie gmin sąsiednich. Łącznie w 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego pracowało 36 stacji monitoringu jakości powietrza, z czego 22 były eksploatowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, żadna ze stacji nie znalazła się niestety na terenie gminy. W 2010 r. w żadnym punkcie nie wystąpiły ponadnormatywne wartości dwutlenku siarki podobnie jak w przypadku tlenku azotu, którego stężenie średnioroczne zarejestrowane zostało tylko przez stację „komunikacyjną” we Wrocławiu. W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ przekroczenia średniodobowej wartości normatywnej występują głównie w sezonie grzewczym. Maksymalne stężenia 8-godzinne wynosiły od 16% normy na terenach podmiejskich Głogowa do 46% w Wałbrzychu. We wszystkich stacjach pomiarowych rejestrowany poziom tlenku węgla był wyższy w sezonie grzewczym. W żadnej stacji nie stwierdzono

przekroczeń dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego benzenu. W 2010 r. zanotowano przekroczenia wartości docelowych w przypadku benzo(a)pirenu we wszystkich (za wyjątkiem Czerniawy) punktach pomiarowych. Notowane wielkości stężeń średniorocznych kształtowały się w zakresie od 70% w Czerniawie do 1090% normy w Szczawnie Zdroju.

4.1.10. Surowce naturalne

Na obszarze gminy Dziadowa Kłoda znajdują się jedynie kopaliny pospolite i nie występują większe zasoby surowców naturalnych przydatne do eksploatacji. Znajdują się tu piaski, ily, gliny morenowe i torfy. Lokalne, nieudokumentowane złoża piasków występują w rejonie Stradomi i Radzowic – Miłowic. Miększe warstwy ilów występują w podłożu całego obszaru gminy jednak znaczna głębokość zalegania i glaciektoniczne zaburzenia sprawiają, że eksploatacja jest ekonomicznie nieopłacalna. Morenowe gliny występujące na znacznych obszarach, mimo dogodnego położenia, są mocno zanieczyszczone węglanem wapnia i żelazem i nie nadają się do produkcji wyrobów ceramicznych. Torfy stwierdzono w kilku miejscach w dolinie Widawy. Badania i obserwacje wykazały, że miąższość torfów nie przekracza 1,0 – 1,5 m. Są to torfy niskie, podtyp bagienny, gatunek turzycowy o małej miąższości i niskiej przydatności do eksploatacji.

Na terenie gminy znajduje się jedno złoża kruszywa naturalnego „Stradomia Dolna” (nr MIDAS 1489) rozpoznane szczegółowo, w miejscowości Stradomia Dolna. Dokumentację złoża sporządzono w 2010 r. Zasoby dyspozycyjne złoża o powierzchni 7,43 ha oszacowano na 1237 tys. ton.

4.2. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

4.2.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Dziadowa Kłoda, w głównej mierze jest gminą rolniczą. Dysponuje glebami o średniej przydatności, jednak aż 75% gminy stanowią grunty przeznaczone pod produkcję rolniczą. Jak już wspomniano na terenie gminy przeważają gleby klasy III i IV. Stanowią one około 79% powierzchni użytków rolnych. Znacznie mniejszy udział mają gleby klasy V i VI. Gleby chronione – klas I-III oraz gleby organiczne, według danych Starostwa Powiatowego stanowią 21% powierzchni, głównie na południu gminy. Na gruntach klas I-III wytworzył się głównie kompleksy pszennej dobrej i żytni bardzo dobrej. Na pozostałej części gminy przeważają natomiast kompleksy żytni dobrej i żytni słaby.

W strukturze własnościowej przeważają gospodarstwa rolne prywatne (99%), pozostałe to własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Stosunkowo korzystna jest struktura powierzchniowa gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa w gminie wynosi 13,21 ha, czyli ponad dwa razy tyle ile średnia dla innych regionów kraju. Niestety jest to wynik niemiarodajny, gdyż w gminie gospodarstwa większe niż 15 ha stanowią aż 20%, a równo połowę wszystkich (50,0%) stanowią gospodarstwa do 5 ha.

Dominującym kierunkiem jest produkcja roślinna, w której przeważają uprawy zbóż oraz w mniejszym stopniu ziemniaków i roślin oleistych. Niski jest udział użytków zielonych, a bardzo niski sadów, które stanowią zaledwie 0,25% użytków. Słabo rozwinięta jest produkcja buraka cukrowego oraz roślin z grupy pastewnych.

4.2.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Lasy w gminie występują w trzech dużych kompleksach tj. na północny-wschód od miejscowości Dziadów Most, na północ od miejscowości Stradomia Dolna i na wschód od miejscowości Dziadowa Kłoda. Stan zalesienia gminy, który wynosi niewiele ponad 18% powierzchni gminy, wobec 29,5% w województwie, ok. 29% w kraju i ponad 40% w zaleceniach UE, jest problemem nie tylko produkcji towarowej drewna, ale także sytuacją niekorzystną pod względem ekologicznym i klimatycznym. Ponadto całość lasów nadleśnictwa znajduje się w I strefie uszkodzeń przemysłowych – występuje obniżona żywotność drzew oraz ich produkcja.

Lasy na terenie gminy, podobnie jak w całym nadleśnictwie cechuje wyjątkowo monokulturowy charakter, w którym ponad 80% udział w drzewostanie ma sosna. W związku z tym w Planie urządzenia lasu zaplanowano przebudowę drzewostanów polegającą na ograniczaniu sadzenia sosny na rzecz zwiększania udziału gatunków liściastych (dąb, buk, klon, lipa) i innych iglastych.

Średni wiek drzewostanów w nadleśnictwie wynosi 56 lat. Powierzchniowy udział drzewostanów w poszczególnych klasach jest uzależniony od różnych czynników. Duży udział drzewostanów w II (22,6%), III (21,7%) i IV (18,8%) klasie wieku wynika z eksploatacji lasów w okresie wojennym i powojennym (zwiększone wycinanie drzew) oraz z prowadzonych akcji zalesieniowych gruntów nieprzydatnych rolniczo. Zmniejszający się udział drzewostanów starszych niż 80 lat jest spowodowany rozpoczynającym się w tym wieku użytkowaniem rębny – drzewostany te są już dojrzałe i nadają się do wyrębu wycięcia. Najmniej na terenie gminy jest drzewostanów starszych niż 120 lat (zaledwie 1,4%).

W strukturze własności zdecydowanie dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa. Spośród prawie 2 tys. Ha lasów, własności Skarbu Państwa nie stanowi zaledwie 87 ha z czego 86 ha to lasy należące do osób fizycznych 1 ha stanowi własność gminy.

Na terenie gminy zlokalizowana jest część obwodu łowieckiego należącego do WKŁ „Kszyk” z Wrocławia oraz do Koła Łowieckiego „Hejnał”. Myśliwi prowadzą gospodarkę łowiecką, dbają o urządzenia łowieckie, organizują polowania zbiorowe, w których mają możliwość uczestniczyć myśliwi-mieszkańcy gminy Dziadowa Kłoda.

4.3. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

4.3.1. Ochrona środowiska

Podstawowym dokumentem regulującym działania z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013, poz. 1232) oraz opracowany na mocy tej ustawy Gminny Program Ochrony Środowiska.

Działania inwestycyjne samorządu gminy Dziadowa Kłoda z zakresu ochrony środowiska dotyczyły głównie budowy studni oraz prac projektowych niezbędnych do rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków w miejscowości Dziadowa Kłoda oraz budowy i rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w miejscowości Stradomia Dolna i Dziadowa Kłoda.

Z obiektów zasadniczo służących ochronie środowiska na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków o przepustowości 900 m³/d (3x300) w miejscowości Dziadowa Kłoda, dwie oczyszczalnie o przepustowości 27 m³/d

należące do Spółdzielni Mieszkaniowej „Stradomianka” w Stradomi Dolnej, Dalborowicach i Lipce.

4.3.2. Ochrona przyrody

Na terenie gminy występuje kilka form ochrony przyrody, określonych w art. 6 ust.1. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013, poz. 627) użytki ekologiczne, pomnik przyrody oraz oczywiście ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

Użytek ekologiczny „Dziadowa Kłoda”

Rada Gminy w Dziadowej Kłodzie podjęła w dniu 30 sierpnia 2002 r. Uchwałę Nr XXXVI/226/02 w sprawie utworzenia na terenie gminy użytków ekologicznych. Ochroną objęty został obszar naturalnie ukształtowanych łąk o powierzchni 32,47 ha, położony w obrębie Dziadowa Kłoda. Teren ten, należący wcześniej do państwowego gospodarstwa rolnego jest obecnie własnością Lasów Państwowych Nadleśnictwa Syców i stanowi enklawę wśród lasów leśnictwa Dziadowa Kłoda. Przez użytk przepływa rzeka Czarna Widawa w związku z czym część obszaru jest terenem zalewowym. Znaczna część koryta, zmienionej działalnością człowieka jest tak uformowana, że poziom wody w rzece jest wyższy od położonych poza obwałowaniem gruntów, a rodzaje występujących gleb świadczą o ich organicznym pochodzeniu.

Po większych opadach oraz w okresach wiosennych na łąkach powstają rozlewiska wodne, które stanowią cenne siedlisko wielu ptaków wodnych i błotnych. Wśród istniejących zarośli stwierdzono już gniazdowanie żurawia, a wśród żerujących ptaków zaobserwowano bociana czarnego i białego oraz czapłę. Nad łąkami żeruje orzeł bielik i inne drapieżniki. Introdukcja bobra na rzece Widawie, która była prowadzona przez Uniwersytet Wrocławski ok. 40 – 50 km od oznaczonego użytku spowodowała, że w jego okolicy także pojawiły się ślady bytowania bobrów z żeremiami włącznie, co świadczy o sprzyjających warunkach dla jego bytowania. Często spotykana jest tu także wydra. Obszar użytku ekologicznego jest także siedliskiem jelenia, sarny a ostatnio nawet introdukowanego daniela. Trudno dostępne fragmenty łąk są znakomitą ostoją i miejscem rozrodu zwierzyny grubej - zwłaszcza dzika.

Roślinność występująca na obszarze użytku ekologicznego jest typowa dla łąk użytkowanych wcześniej rolniczo. Oprócz traw łąkowych można spotkać turzycę pospolitą, torfowce, krwawnicę pospolitą, jaskra rozłogowego i ostrożnia błotnego.

Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym,
- 2) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych,
- 4) likwidowania małych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych,
- 5) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 6) niszczenia i zaśmiecania obiektu,
- 7) lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,

- 8) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Użytek ekologiczny „Bagno w Dziadowej Kłodzie”

Wojewoda Dolnośląski Rozporządzeniem z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne uznał "Bagno w Dziadowej Kłodzie" - torfowisko przejściowe o powierzchni 2,36 ha (Ryc.7.). Powołano go celem zachowania rozwiniętego w płytkim zagłębieniu w dorzeczu rzeki Widawy torfowiska przejściowego z chronionymi gatunkami roślin i zwierząt.

Torfowisko Dziadowa Kłoda rozwinęło się w płytkim bezodpływowym, zagłębieniu w dorzeczu rzeki Widawy. Znaczną część powierzchni użytku zajmują zbiorniki wodne, w części prawdopodobnie jest to pozostałość jeziora o genezie polodowcowej. Pozostała część ma natomiast charakter antropogeniczny, są to doły po eksploatacji torfu.

Roślinność użytku ekologicznego jest typowa dla występujących tu siedlisk. Stanowi kompleks roślinności zarastającego zbiornika wodnego i torfowiska o charakterze mszaru przejściowego. Obrzeża tworzą bagienne zbiorowiska leśne – „brzeziny” bagienne, wykazujące tendencje rozwojowe do boru bagiennego. Zbiorowiska leśne z dominacją brzozy brodawkowatej i omszonej w warstwie drzewostanu, tworzą z nim jednolity przestrzennie i funkcjonalnie kompleks. W runie masowo występuje welnianka pochwowata i torfowce. W nieco bardziej przesuszonych partiach torfowiska istotniejszy staje się udział sosny zwyczajnej. Spotyka się tu dorodne jej okazy o obwodzie przekraczającym 2 m i wysokości ok. 20 m.

Torfowisko jest dogodnym siedliskiem wielu roślin naczyniowych, spośród których warto wymienić m.in.: turzyce błotną, sztywną, zaostrzoną, nibyciborowatą oraz dzióbkowatą, trzęślicę modrą, żurawinę błotną, trzinę pospolitą, świerk zwyczajny, dąb szypułkowy, wierzbę uszatą, wierzbę szarą, oczeret jeziorny, sitowie leśne, jeżogłówkę gałęzistą oraz pałkę wąskolistną i szerokolistną. Na terenie „Bagna w Dziadowej Kłodzie” stwierdzono występowanie dwóch gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną ścisłą – rosiczka okrągłolistna i grązeł żółty – oraz jednego gatunku pod ochroną częściową – kruszyna pospolita. Wśród mszaków stwierdzono występowanie czterech gatunków torfowców – objętych ochroną częściową.

Na terenie chronionego użytku zaobserwowano 6 gatunków płazów: żabę trawną, żabę moczarową, żabę wodną, żabę jeziorową, ropuchę szarą i ropuchę zieloną oraz 5 gatunków gadów: jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną, padalca, zaskronica i żmiję zygzakowatą. Na terenie bagna i jego otoczenia stwierdzono 19 gatunków ptaków lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych: bogatka, czarnogłówka, dzięcioł duży, grzywacz, kos, krzyżówka, modraszka, perkoz, piecuszek, pierwiosnek, rudzik, sosnowka, sówka, strzyżyk, szpak, śpiewak, wilga, zięba.

Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia obiektu,
- 2) wykonywania prac ziemnych, trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- 3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby,
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości,

- 5) zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody,
- 7) budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów, budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu.

Pomnik przyrody

Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 września 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody ożywionej i nieożywionej znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego aleja lipowa w Radzowicach została uznana za pomnik przyrody. Aleja lipowa rozpoczyna się przy Szkole Podstawowej w Radzowicach a kończy przy granicy lasu po lewej stronie drogi, idąc od skrzyżowania z trasą Syców – Bierutów i liczyła 38 drzew lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*), o obwodach pierśnicy od 175 do 495 cm, w miejscowości Radzowice. Obecnie, na mocy Uchwały Nr XI/52/2011 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 3 października 2011 r. w sprawie pomnika przyrody - alei lipowej w miejscowości Radzowice, w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu, pozbawiono ochrony konserwatorskiej 3 szt. drzew z pomnika przyrody o obwodach 186 cm, 336 cm, 323 cm usytuowanych w części zabudowanej obrębu Radzowice z uwagi na utratę wartości przyrodniczych i zagrożenie bezpieczeństwa ludzi.

Wspomniane Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego ustanawia w stosunku do przedmiotowej alei następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale przekształcających rzeźbę terenu w obrębie rzutu korony drzew,
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby w obrębie rzutu korony drzew.

Arboretum Leśne

Na terenie gminy znajduje się także obszar nie określony w ww. ustawie, jednak niezwykle ważny z punktu widzenia bioróżnorodności oraz ochrony zagrożonych gatunków roślin – jest to Arboretum Leśne im. Prof. Stefana Białoboka w Sycowie, które znajduje się na terenie gminy Dziadowa Kłoda, w Stradomi Dolnej, a podlega pod Nadleśnictwo Syców.

Kolekcja drzew i krzewów Arboretum liczy około 1400 taksonów (gatunków i odmian). Rośliny iglaste reprezentowane są przez 26 rodzajów. Najwięcej jest świerków, sosen, jodeł, modrzewi jałowców, cyprysików i żywotników. Na uwagę zasługuje jedna z większych w Kraju kolekcja sosen – blisko 100 gatunków i odmian między innymi wyhodowane w Arboretum dwie nowe, karłowate odmiany sosny czarnej – 'Syców' i 'Ślizów'. Rośliny okrytozalążkowe reprezentuje ponad 800 taksonów ze 184 rodzajów. Najliczniejsze to klony, brzozy, magnolie i buki. Kolekcja roślin chronionych liczy ponad 100 gatunków drzew, krzewów, bylin i roślin jednorocznych.

Zgodnie ze statutem Arboretum ma realizować następujące cele i zadania:

- 1) gromadzenie, utrzymywanie, rozwój i ocena udokumentowanych kolekcji polskich drzew doborowych,

- 2) zakładanie, prowadzenie i uprawa plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych gatunków drzew leśnych,
- 3) uprawa drzewostanowa obcych gatunków drzew na powierzchniach doświadczalnych, w celu oceny ich przydatności dla polskiej gospodarki leśnej,
- 4) ochrona ex situ zasobów genowych gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem na terenie Polski,
- 5) aklimatyzacja nowych gatunków i odmian roślin,
- 6) współpraca z innymi placówkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą,
- 7) edukacja przyrodniczo-leśna na poziomie podstawowym, średnim i wyższym,
- 8) produkcja materiału roślinnego na potrzeby własne, jednostek PGL Lasy Państwowe i społeczeństwa.

4.3.3. Elementy krajobrazu kulturowego

Krajobraz kulturowy można rozumieć jako antropogenicznie ukształtowany fragment przestrzeni geograficznej, powstały w wyniku zespolenia oddziaływań środowiskowych i kulturowych, tworzących specyficzną strukturę, objawiającą się regionalną odrębnością, postrzeganą jako swoistą fizjonomię (Myga-Piątek, 2001, Nita, Myga-Piątek, 2006). W grupie krajobrazów kulturowych (antropogenicznych) można wyróżnić podtypy związane z dominującym rodzajem działalności człowieka i stopniem przeobrażenia środowiska geograficznego. Najczęściej wyróżnia się podtypy krajobrazów: rolniczy, miejski, przemysłowy, pogórnicy, turystyczny i sztuczny.

Do najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy należą układy morfologiczne wsi widlicowych, powstałych wzdłuż cieków wodnych, często zakładanych jako wsie folwarczne, z zachowanymi zabytkowymi zespołami pałacowo-parkowymi i zabudowaniami folwarcznymi. Mimo wielowiekowych przekształceń ciągle układy te są czytelne i stanowią ogromne dziedzictwo regionu. Historyczne układy ruralistyczne miejscowości: Dalborowice, Dziadowa Kłoda, Dziadów Most, Gołębice, Gronowice, Lipka, Miłowice, Radzowice i Stradomia Dolna figurują w wykazie zabytków nieruchomych.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Rys Historyczny

Gmina Dziadowa Kłoda w swym obecnym kształcie powstała dopiero po 1945 r. Do tego czasu wsie, wchodzące obecnie w jej skład, należały częściowo do Sycowa a częściowo do Oleśnicy. Po 1945 r. nowa gmina Dziadowa Kłoda została włączona do powiatu sycowskiego i wraz z nim należy do województwa wrocławskiego. Od 1 stycznia 1975 r. do 31 grudnia 1998 r. wchodziła w skład województwa kaliskiego, a od 1 stycznia 1999 r. stała się częścią województwa dolnośląskiego ze stolicą we Wrocławiu.

Pierwsza wzmianka o Dziadowej Kłodzie pochodzi z roku 1353. W następnych latach często zmieniała właścicieli i poddawana była wszystkim zawirowaniom politycznym. W roku 1549 właściciel księstwa wolnego państwa stanowego Sycowa Joachim V Maltzan wprowadza religię protestancką jako obowiązującą. W Sycowie została założona gmina protestancka, niemiecka i polska. W roku 1573 odnotowano dżumę w Sycowie i Dziadowej Kłodzie. W roku 1601 katolicy odzyskali z powrotem kościół w Sycowie.

Okres wojny 30-letniej 1618- 1648 cechował zupełny upadek gospodarczy, wyludnienie, epidemię dżumy. Ludność szukała schronienia w lasach, pola leżały odłogiem, przemarsze zgłodniałych wojsk powodowały zniszczenie i dewastację pozostałych wsi. W roku 1741 Prusy siłą opanowały Śląsk. Rozpoczyna się germanizacja ziem zamieszkałych przez ludność polską w powiatach sycowskim, namysłowskim, kluczborskim i dalszych. Na próby usuwania polskich nabożeństw w kościołach ludność odpowiada nie uczęszczaniem do kościoła. Język polski rugowany jest ze szkół, na jego miejsce wprowadza się język niemiecki. Pierwsza wiadomość o istnieniu szkoły w Dziadowej Kłodzie pochodzi z roku 1749. Uczy w szkole polski nauczyciel Grzegorz Miksa. W 1867 roku zakończono budowę kościoła i wieży. Dwa lata później Dziadowa Kłoda stała się samodzielną parafią rzymsko – katolicką.

Dnia 2 stycznia 1893 roku Dziadowa Kłoda została mianowana samodzielną gminą. W roku 1900 wybudowano we wsi nową klasową szkołę, do której uczęszczało 199 dzieci. W latach 1911/12 wybudowano linię kolejową Syców – Bukowa Śl. – Namysłów.

W czasie I wojny światowej wielu Polaków wcielonych zostało do niemieckiego wojska. Na Konferencji w Paryżu w 1919 roku delegacja Polska domagała się włączenia powiatów sycowskiego i namysłowskiego do polski, ale w wyniku różnicy zdań zarządzono plebiscyt. Plebiscyt przeprowadzono 21 marca 1921 roku, niestety nie był pomyślny. Większość wsi musiała pozostać w Niemczech.

W styczniu 1945 roku zbliżył się front wojenny, a wojska niemieckie opuściły Syców i wieś Dziadową Kłodę, pozostały jedynie oddziały SS, które zmusiły pozostałą ludność do ucieczki na zachód. Niemcy opuścili te tereny wcześniej, a ludność polska ewakuowana była w kierunku na Rogoźynie przy dwudziesto stopniowym mrozie. Już 20 stycznia do opustoszałych wsi ziemi sycowskiej w tym i Dziadowej Kłody wkroczyły czołowe oddziały Armii Radzieckiej. Od wiosny do Dziadowej Kłody i okolicznych wiosek zaczęli napływać osadnicy z województwa poznańskiego,

kieleckiego, krakowskiego i ziem zabużańskich. Wieś była mocno zniszczona, m.in. spalony był młyn, stolarnia, poczta, gospoda i budynki mieszkalne, domy zdewastowane, obory i chlewy puste, w szkole powyrywane okna, powybijane szyby, a pola leżały odłogiem. W skład powstałej gminy Dziadowa Kłoda weszły wsie; Dziadowa Kłoda, Dalborowice, Gronowice, Ślizów, Wioska, Nowy Dwór, Gaszowice, Stradomia Dolna i Górna. Dnia 31.XII.1945 r. gromada Dziadowa Kłoda osiągnęła stan 700 mieszkańców, Stradomia G. 927 mieszkańców. Lata powojenne to głównie odbudowa po zniszczeniach wojennych, wysiłki o maksymalne wykorzystanie ziemi pod uprawy tj. walka o likwidację odlogów, uruchomienie zakładów pracy, rozwój sieci handlowych, likwidację analfabetyzmu. W 1953 na terenie gminy działało już 9 spółdzielni produkcyjnych, 340 gospodarstw indywidualnych, 5 PGR-ów, które obejmowały swą działalnością 10 256 ha gruntów.

5.2. Struktura osadnicza

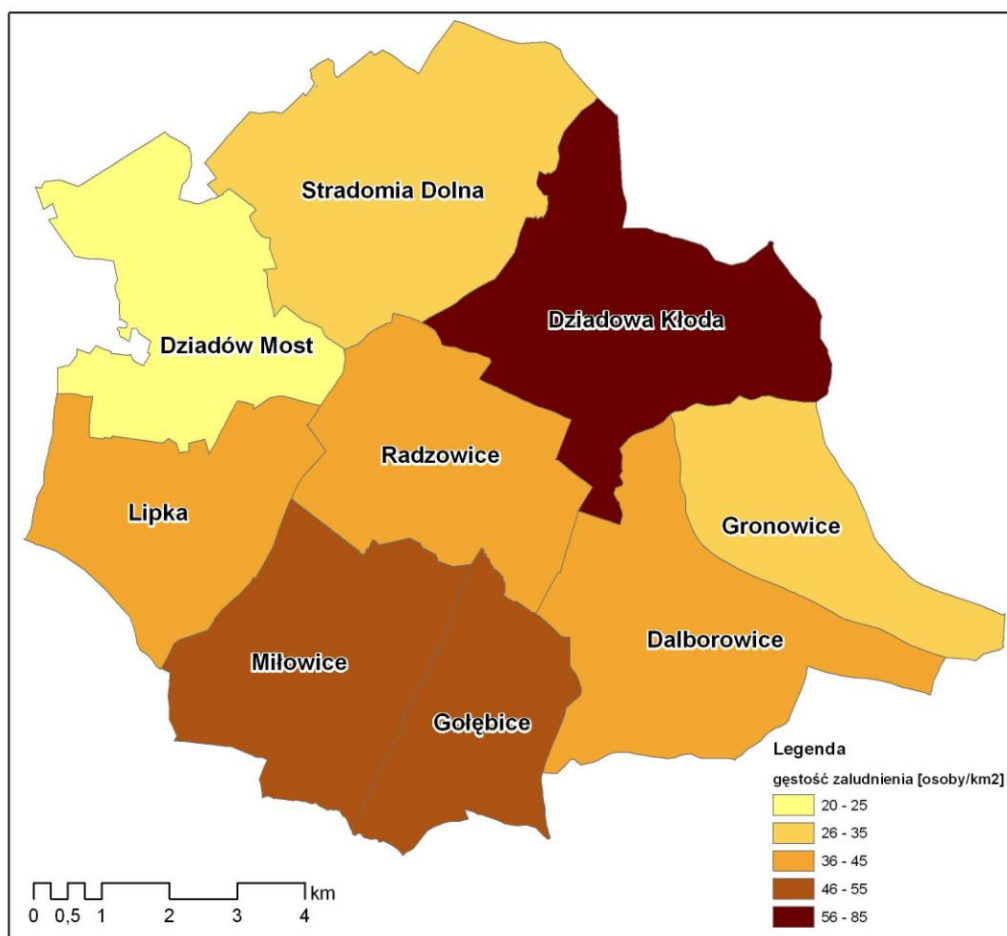
W gminie znajduje się 9 wsi sołeckich i 9 obrębów geodezyjnych. W skład poszczególnych wsi gminy wchodzi przysiółki, kolonie lub grupy zabudowań. Przynależność tych jednostek osiedleńczych podano w tabeli poniżej.

Tab.3. Przynależność przysiółków i grup zabudowań do poszczególnych wsi

Źródło: UG Dziadowa Kłoda

Lp	Nazwa jednostki Osadniczej (miasta lub wsi)	Nazwa przysiółków, Grup zabudowań itp.
1	DZIADOWA KŁODA	Kolonia Karłowice, Doszów, Szklarka
2	LIPKA	-
3	MIŁOWICE	-
4	DALBOROWICE	Wygoda, Folwark, Bogusławice, Kolonia Dalborowice
5	RADZOWICE	-
6	DZIADÓW MOST	-
7	STRADOMIA DOLNA	Stradomia Nowa, Kwaśne Kąty,
8	GRONOWICE	Kłochowice
8	GOŁĘBICE	-

W gminie Dziadowa Kłoda, rozmieszczenie sieci osadniczej jest częściowo uwarunkowane występowaniem kompleksów leśnych. W związku z tym najmniejsza gęstość zaludnienia (20-35 osób/km²) występuje w północnej, zalesionej części gminy, w sołectwach Dziadów Most, Stradomia Dolna i Gronowice. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik gęstości zaludnienia cechuje sołectwo Dziadowa Kłoda (ok. 80 osób/km²). Najważniejszą miejscowością na terenie gminy jest Dziadowa Kłoda. Jest to wielodrożnica o zachowanym zasadniczym układzie wsi. Częściowo zdemonstrowana jest przebiegająca przez wieś linia kolejowa.

Ryc.9. Kartogram gęstości zaludnienia w gminie Dziadowa Kłoda
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie UG Dziadowa Kłoda, 2011

Występująca na terenie gminy zabudowa pochodzi głównie z końca XIX w. oraz 1 poł. XX w. Są to najczęściej budynki parterowe, z dwuspadowymi dachami, urozmaiconymi naczółkami lub wystawkami. Wśród pokryć dachowych dominuje dachówka ceramiczna. Ściany murowane są z cegły, tynkowane lub nie. Spotykane są zagrody na planie klasycznego czworoboku, składające się z budynku mieszkalnego, 1 lub 2 budynków gospodarczych, stodoły i prostokątnego podwórka między nimi, a także mniejsze obejścia gospodarskie, składające się z domu mieszkalnego oraz niewielkiego budynku gospodarczego. Zagrody komponowane są na dość dużych działkach i przeważa w nich zabudowa luźna, budynki stawiane są osobno. Między poszczególnymi zagrodami i obejściami istnieją wolne przestrzenie, nawet w układach osadniczych, które można uznać za określone i skupione.

5.3. Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do ewidencji zabytków

Dzięki bogatej historii na terenie gminy Dziadowa Kłoda znajduje się wiele zabytków stanowiących niezwykle cenne dziedzictwo kulturowe budujące tożsamość regionu i jego mieszkańców. Na terenie gminy Dziadowa Kłoda znajduje się wiele obiektów i zespołów obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz do ewidencji zabytków (Tab.7.), jednak na szczególną uwagę zasługują założenia parkowo-pałacowe oraz folwarczne, które pozwalają odczytać wspomniane układy morfologiczne wsi.

Zespół pałacowo-parkowy Stradomia Nowa wraz z towarzyszącym zespołem budynków gospodarczych zajmuje miejsce po obu stronach głównej wiodącej przez Stradomie drogi wspaniale wzbogacając architekturę wsi. Wzdłuż wschodniej krawędzi głównej drogi usytuowane są: stare podwórze gospodarcze i park – oddzielone od siebie drogą w kierunku Ślizowa, a po przeciwnej stronie głównej drogi i na północ od drogi do Dziadowego Mostu – znajduje się nowsze podwórze gospodarcze z 1 ćw. XX w. Park w Stradomii Nowej zajmuje teren o nieregularnym obrysie granic. Pałac zbudowany na planie prostokąta o wym.: 30,4 x 18,0 m, z dwoma prostokątnymi, małymi aneksami na osi podłużnej budynku. Pałac nakryty jest dachem mansardowym niskim, z widoczną tylko dolną połacią, łącznie jest czterokondygnacyjny.

W Dalborowicach istnieją dwa zespoły dworskie i folwark. Zespoły dworskie usytuowane przy głównej drodze, odległe od siebie o ok 500 m; każdy składa się z zespołu zabudowań gospodarczych i parku – niegdyś w obu istniały siedziby właścicieli dóbr. Obecnie pałac zachowany jest tylko w zespole południowym położonym w centrum wsi, przylegającym do zachodniej krawędzi drogi. Park zajmuje teren w przybliżeniu prostokątny, od południa przylega do niego podwórze gospodarcze. Pomiędzy pałacem, a ogrodzeniem podwórza istnieje gazon (w przybliżeniu – kolisty), wokół którego istnieje droga wewnętrzna, a przed pałacem podjazd. Pałac zbudowany jest w przybliżeniu na planie zwartej litery „L”, złożony z korpusu głównego z krótkim poprzecznym pseudoskrzydłem.

Pałac w Dziadowym Moście wzniesiono w stylu klasycystycznym. Rozbudowany w XVIII wieku, powiększył się o rozległe piwnice służące produkcji winiarskiej. W XIX wieku zbudowano oranżerię dla uatrakcyjnienia posiadłości. Powstały w XVIII wieku park skomponowany został w układzie regularno – osiowym otaczając pałac i towarzyszące mu budynki pałacowe. Stwarzał w ten sposób harmonijny kompleks przestrzennego zagospodarowania łączące rezydencję z odpowiednio dobraną roślinnością. W wieku XIX park rozbudowano w kierunku południowo-wschodnim uzupełniając dotychczasowy regularny układ stylem angielskim, co stworzyło to łagodne przejście alejami z parku na teren lasu, łąk i stawów.

Tab.4. Zabytki na terenie gminy Dziadowa Kłoda; Źródło: WUOZ we Wrocławiu

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
1.	DALBOROWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	DALBOROWICE	Cmentarz			
3.	DALBOROWICE	Zespół pałacowo-parkowy:		A/2411/ 658	1992.12.14
a.		Pałac	ul. Namysłowska 14	A/2411/ 658	1992.12.15
b.		Park krajobrazowy		A/2411/ 658	1992.12.16
4.	DALBOROWICE	Zespół dworsko-folwarczny:			
a.		Budynek inwentarski			
b.		Chlewnia			
c.		Stodoła			
d.		Chlewnia			
e.		Dom mieszkalny	23		

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
5.	DALBOROWICE	Zespół dworsko-folwarczny:			
		Podwórze 1:			
a.		Magazyn narzędziowy			
b.		Stajnia , ob. magazyn			
c.		Obora - jałownik			
d.		Dom mieszkalny	9		
e.		Obora - jałownik			
f.		Paszarnia			
g.		Spichlerz			
h.		Stelmacharnia			
i.		Magazyn nawozów			
j.		Park podworski			
		Podwórze 2:			
k.		Stodoła			
l.		Stodoła			
l.		Chlewnia (przybudówka stodoły)			
m.		Kuźnia z garażem			
n.		Chlewnia	13 a - b		
o.		Dom mieszkalny	10		
p.		Dom mieszkalny	11		
r.		Dom mieszkalny	12		
6.	DALBOROWICE	Zespół folwarczny:	Nowiec		
a.		Dom mieszkalny (ośmiorak)			
b.		Obora - jałownik			
c.		Cielętnik			
d.		Stodoła			
7.	DALBOROWICE	Młyn wodny	ul. Akacyjowa 5		
8.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny	ul. Namysłowska 28		
9.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny	21		
10.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny	46		
11.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny wraz z częścią gospodarczą	52		
12.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny	59		
13.	DALBOROWICE	Dom mieszkalny	65		
14.	DALBOROWICE – Kolonia Wygoda	Dom mieszkalny	ul. Młyńska 2		
15.	DALBOROWICE – Kolonia Wygoda	Młyn wodny	ul. Młyńska 17		
1.	DZIADOWA KŁODA	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	DZIADOWA KŁODA	Zespół kościelny:			
a.		Kościół par. Niepokalanego Poczęcia NMP	ul. Kościelna 2		
b.		Plebania			
c.		Cmentarz kat.			
3.	DZIADOWA KŁODA	Cmentarz			
4.	DZIADOWA KŁODA	Zespół folwarczny:			
a.		Dom mieszkalny (czworak)	85		
b.		Stodoła, ob. magazyn			

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
5.	DZIADOWA KŁODA	Dom mieszkalny, ob. Urząd Gminy			
6.	DZIADOWA KŁODA	Dom mieszkalny	19		
7.	DZIADOWA KŁODA	Dom mieszkalny, ob. Komenda Policji	47		
8.	DZIADOWA KŁODA	Szkoła, ob. biblioteka	55		
9.	DZIADOWA KŁODA	Dom mieszkalny	85		
10.	DZIADOWA KŁODA – Kolonia Karłowice	Zespół leśniczówki:	ul. Kolejowa 8		
a.	Dziadowa Kłoda – Kolonia Karłowice	Dom mieszkalny			
b.	Dziadowa Kłoda – Kolonia Karłowice	Budynek gospodarczy			
c.	Dziadowa Kłoda – Kolonia Karłowice	Brama i mur ogrodzeniowy			
1.	DZIADÓW MOST	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	DZIADÓW MOST	Zespół pałacowy:			
a.		Pałac (ruina)			
b.		Oficyna pałacowa, ob. dom mieszkalny			
c.		Oranżeria pałacowa	40		
d.		Dom mieszkalny dla służby folwarcznej	47		
e.		Budynek mieszkalny, d. inwentarski			
f.		Spichlerz, ob. magazyn sprzętu rolniczego			
g.		Spichlerz – stajnia	34		
h.		Magazyn dworski			
i.		Stajnia			
j.		Stodoła, ob. magazyn			
k.		Stodoła			
l.		Park pałacowy			
3.	DZIADÓW MOST	Dom mieszkalny	4		
4.	DZIADÓW MOST	Dom mieszkalny	32		
5.	DZIADÓW MOST	Zagroda:	34		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Obora			
6.	DZIADÓW MOST	Dom mieszkalny	35		
7.	DZIADÓW MOST	Dom mieszkalny z kuźnią			
1.	GOŁĘBICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	GOŁĘBICE	Kościół fil. św. Idziego, d. ewang.			
a.		Cmentarz kat.			
3.	GOŁĘBICE	dworzec			
4.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny	11		
a.		Mur ogrodzeniowy			
5.	GOŁĘBICE	Szkoła	19		

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
6.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny	40		
7.	GOŁĘBICE	Budynek mieszkalno-gospodarczy	41		
8.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny	71		
9.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny	76		
a.		Stodoła			
10.	GOŁĘBICE	Zagroda:	81		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Obora			
c.		Stodoła			
11.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny, d. rzeźnia i karczma	84\85		
12.	GOŁĘBICE	Budynek mieszkalno-gospodarczy	86		
13.	GOŁĘBICE	Dom mieszkalny	93		
1.	GRONOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	GRONOWICE	Zespół dworsko-folwarczny:			
a.		Dwór			
b.		Obora dworska, ob. magazyn opału			
c.		Stodoła			
d.		Park podworski			
		Zabudowania folwarku:	Kłochowice		
e.		Stodoła			
f.		Dom mieszkalny dla służby folwarcznej			
3.	GRONOWICE	Szkoła	15/17		
1.	LIPKA	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	LIPKA	Zespół folwarczny:			
a.		Dom mieszkalny			
b.		Obora			
c.		Stodoła, ob. magazyn			
d.		Stodoła			
3.	LIPKA	Szkoła			
4.	LIPKA	Dom mieszkalny z piekarnią (?)	17		
5.	LIPKA	Budynek mieszkalno-gospodarczy	18		
1.	MIŁOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	MIŁOWICE	Zespół kościelny:			
a.		Kościół par. św. Antoniego Padewskiego, d. ewang.		A/1338/ 1180	1964.12.02
b.		Pastorówka, ob. plebania			
3.	MIŁOWICE	Cmentarz			
4.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny	20		
a.		Obora	20		

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
5.	MIŁOWICE	Szkoła Rolnicza, ob. przedszkole	90		
6.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny	104		
7.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny, d. magazyn	106		
8.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny	107		
9.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny	109		
a.		Obora			
b.		Stodoła			
10.	MIŁOWICE	Dom mieszkalny	112		
1.	RADZOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	RADZOWICE	Kościół fil. św. Trójcy		A/1339/ 1645	1966.04.15
a.		Cmentarz kat.			
3.	RADZOWICE	Zespół dworski:			
a.		Dwór	41		
b.		Budynek gospodarczy			
c.		Altana			
d.		Studnia			
e.		Park podworski			
4.	RADZOWICE	Dom mieszkalny	14		
5.	RADZOWICE	Dom mieszkalny	18		
6.	RADZOWICE	Dom mieszkalny	20		
7.	RADZOWICE	Dom mieszkalny, d. proboszczówka (?)	36		
8.	RADZOWICE	Zagroda:	39		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Obora, ob. dom mieszkalny			
9.	RADZOWICE	Zagroda:	40		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Stodoła			
10.	RADZOWICE	Zagroda:	66		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Stodoła			
11.	RADZOWICE	Dom mieszkalny	67		
1.	STRADOMIA DOLNA	Historyczny układ ruralistyczny wsi			
2.	STRADOMIA DOLNA	Pałac	49		
3.	STRADOMIA DOLNA	Zespół folwarczny:			
a.		Dom mieszkalny	45		
b.		Dom mieszkalny	47		
c.		Dom mieszkalny	48		
d.		Kuźnia z mieszkaniem	48		
e.		Dom mieszkalny	50		
f.		Dom mieszkalny (czworak?)	51		
g.		Dom mieszkalny (czworak?)	53		
h.		Dom mieszkalny	76		
i.		Gołębnik, ob. magazyn chemiczny			

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr rejestru	Data rejestru
j.		Stodoła, ob. magazyn			
k.		Obora			
l.		Obora, ob. tuczarnia			
ł.		Jałownik, ob. tuczarnia			
m.		Spichlerz			
4.	STRADOMIA DOLNA	Zespół pałacowo-folwarczny:	Stradomia Nowa	A/2410/ 748	1998.02.25
a.		Pałac	19	A/2410/ 748	1998.02.25
b.		Park pałacowy		A/2410/ 748	1998.02.26
c.		Rządcówka (?)	11		
d.		Dom mieszkalny (czworak)	9		
e.		Kuźnia z mieszkaniem	10		
f.		Dom mieszkalny	12		
g.		Dom mieszkalny	13		
h.		Domy mieszkalny	14\15		
i.		Dom mieszkalny	16		
j.		Dom mieszkalny (czworak)	18		
k.		Dom mieszkalny	21		
l.		Dom mieszkalny	22		
ł.		Dom mieszkalny, d. magazyn warzyw	23		
m.		Obora			
n.		Obora - jałownik			
o.		Obora - jałownik			
ó.		Stajnia			
p.		Bukaciarnia			
s.		Chlewnia			
ś.		Stodoła, ob. mieszalnia pasz			
t.		Stodoła, ob. mieszalnia pasz			
u.		Gołębnik, ob. stróżówka			
w.		Spichlerz			
x.		Budynek dla obsługi			
y.		Magazyn paszowy			
z.		Szopa			
ż.		Szopa			
ż.		Transformator			
5.	STRADOMIA DOLNA	Dom mieszkalny, d. szkoła	6		
6.	STRADOMIA DOLNA	Dom mieszkalny	7		
7.	STRADOMIA DOLNA	Dom mieszkalny	20		
8.	STRADOMIA DOLNA	Zagroda:	37		
a.		Dom mieszkalny			
b.		Obora			
c.		Zabudowania gospodarcze			

Jak widać oprócz zespołów pałacowych w wykazie zabytków gminy dominują domy mieszkalne, głównie z XIX w. folwarki oraz obiekty sakralne – kościoły i cmentarze parafialne. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków. Jest to wyposażenie i wystrój kościoła p.w. św. Antoniego Padewskiego w Miłowicach (nr rej. 127/174/B z dnia 26.07.1996 r.) oraz wyposażenie kościoła p.w. św. Trójcy w Radzowicach (2128/175/B z dnia 26.07.1996 r.).

Ponadto w wykazie zabytków nieruchomości figurują historyczne układy ruralistyczne miejscowości: Dalborowice, Dziadowa Kłoda, Dziadów Most, Gołębice, Gronowice, Lipka, Miłowice, Radzowice i Stradomia Dolna.

5.5. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy wyznaczone zostało ponad 200 stanowisk archeologicznych z różnych okresów historycznych. Stanowiska archeologiczne to obszary w granicach, których znajdują się zabytki archeologiczne o znanej lokalizacji. Do zabytków archeologicznych zaliczamy zabytki nieruchome, będących powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Dziadowa Kłoda przedstawia Tab. 5.

Tab.5. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Dziadowa Kłoda; Źródło: WUOZ we Wrocławiu

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
OBSZAR 78-34					
1	1	11	Gołębice	osada	łużycka (V okres EB- okres halsztacki)
2	2	12	Gołębice	osada	przeworska (II-III w.)
3	3	13	Gołębice	ślad osadnictwa	neolit
4	4	14	Gołębice	ślad osadnictwa	neolit
5	3	15	Gołębice	ślad osadnictwa	neolit
6	6	16	Gołębice	a./ osada b./ nieokreślona	a./XIV-XV b./nowożytność
7	8	17	Gołębice	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./łużycka b./XIV-XV
8	9	18	Gołębice	ślad osadnictwa	XIV w.
9	10	19	Gołębice	ślad osadnictwa	młodszy mezolit
10	11	20	Gołębice	a./ ślad osadnictwa b./osada c./osada	a./ pradzieje b./ przeworska (późny okres wpływów rzymskich) c./ XIV-XV W.
11	14	21	Gołębice	osada	XI-I poł. XIII w.
12	15	22	Gołębice	osada	II poł. XIII-XIV w.
13	16	23	Gołębice	ślad osadnictwa	pradzieje
14	17	24	Gołębice	ślad osadnictwa	przeworska (?) (okres wpływów rzymskich)
15	18	25	Gołębice	a./osada b./osada	a./przeworska (późny okres wpływów rzymskich) b./XIV-XV w.
16	19	26	Gołębice	osada	XIV-XV w.
17	17	27	Radzowice	ślad osadniczy	pradzieje

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
18	1	28	Lipka	a./ ślad osadnictwa b./ gród całopalny	a./ epoka kamienia b./ łużycka (III okres EB)
19	2	29	Lipka	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa c./ ślad osadnictwa	a./ pradzieje b./ V okres EB c./ XIV-XV w.
20	3	30	Lipka	gródek stożkowaty	XIV-XV w.
21	4	31	Lipka	osada	przeworska (II-IV w.)
22	5	32	Lipka	a./ osada b./ ślad osadnictwa c./ ślad osadnictwa	a./ przeworska b./ XIV-XV w. c./ XVI-XVIII w.
23	6	33	Lipka	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ XIV-XV w. b./ nowożytność
24	7	34	Lipka	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ epoka kamienia (?) b./ łużycka (?)
25	8	35	Lipka	osada	XIV - XV w.
26	19	36	Dziadów Most	ślad osadnictwa	XV w.
27	20	37	Dziadów Most	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./ przeworska b./ XIV-XV W.
28	18	38	Dziadów Most	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./ łużycka (okres halsztacki) b./ XIV-XV w.
29	21	39	Dziadów Most	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./ łużycka (okres halsztacki) b./ XIV-XV w.
30	1	40	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ cmentarz	a./ neolit b./ nowożytność
31	2	41	Miłowice	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./ wczesne średniowiecze b./ XV-XVI w.
32	3	42	Miłowice	ślad osadnictwa	neolit
33	4	43	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa c./ ślad osadnictwa	a./ pradzieje b./ neolit c./ XIV-XV w.
34	5	44	Miłowice	ślad osadnictwa	neolit
35	6	45	Miłowice	ślad osadnictwa	neolit
36	7	46	Miłowice	cmentarzysko całopalne (?)	łużycka
37	8	47	Miłowice	ślad osadnictwa	XVI-XVII w.
38	9	48	Miłowice	osada	XIV-XV w.
39	10	49	Miłowice	ślad osadnictwa	epoka kamienia
40	11	50	Miłowice	osada (?)	XIV-XV w.
41	12	51	Miłowice	osada (?)	XIV-XV w.
42	13	52	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.
43	14	53	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.
44	15	54	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.
45	16	55	Miłowice	ślad osadnictwa	KPL (?)
46	17	56	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada c./ osada	a./ pradzieje b./ II poł. XIII-XIV w. c./ XV-XVI w.
47	18	57	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa c./ osada	a./ łużycka b./ XI- XII w. c./ XIV-XV w.
48	19	58	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada (?) c./ osada	a./ neolit b./ przeworska c./ XIV-XV w.
49	20	59	Miłowice	ślad osadnictwa	pradzieje

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
50	21	60	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ XI - I poł. XIII w. b./ XIV-XV w.
51	22	61	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ łużycka (?) b./ XIV-XV w.
52	23	62	Miłowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ pradzieje b./ II poł. XIII-XIV w.
53	1	63	Radzowice	cmentarzysko	łużycka
54	2	64	Radzowice	a./ cmentarzysko b./ osada	a./ łużycka (okres halsztacki) b./ XIV-XV w.
55	3	65	Radzowice	grodzisko stożkowate (?)	późne średniowiecze
56	4	66	Radzowice	a./ osada hutnicza b./ osada	a./ przeworska (okres wpływów rzymskich) b./ późne średniowiecze - nowożytność
57	5	67	Radzowice	ślad osadnictwa	neolit
58	6	68	Radzowice	nieokreślona	łużycka
59	8	69	Radzowice	a./ osada b./ osada	a./ XV w. b./ XVI – XVIII w.
60	9	70	Radzowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada c./ ślad osadnictwa	a./ pradzieje b./ XIV – XV w. c./ nowożytność
61	10	71	Radzowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ przeworska (późny okres wpływów rzymskich) b./ XIV-XV w.
62	11	72	Radzowice	osada	XV – XVII w.
63	12	73	Radzowice	ślad osadnictwa	pradzieje
64	13	74	Radzowice	osada	XIV-XV w.
65	14	75	Radzowice	osada	XIV-XV w.
66	15	76	Radzowice	cmentarzysko kurhanowe	łużycka (?)
67	16	77	Radzowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa c./ ślad osadnictwa	a./ epoka kamienia b./ pradzieje c./ XIV-XV w.
68	25	78	Gołębica	wieś	średniowiecze
69	9	79	Lipka	wieś	średniowiecze
70	24	80	Miłowice	wieś	średniowiecze
71	25	81	Miłowice	cmentarzysko przykościelny	średniowiecze
72	22	82	Radzowice	wieś	średniowiecze
73	23	83	Radzowice	cmentarzysko przykościelny	nowożytność
OBSZAR 78-35					
74	1	1	Dalborowice	a./ cmentarzysko ciałopalne b./ osada	a./ łużycka b./ łużycka
75	2	2	Dalborowice	a./ osada b./ osada	a./ wczesne średniowiecze b./ późne średniowiecze
76	3	3	Dalborowice	cmentarzysko ciałopalne	łużycka
77	4	4	Dalborowice	a./ cmentarzysko szkieletowe b./ cmentarzysko ciałopalne	a./ przedłużycka (II okres) b./ łużycka
78	5	5	Dalborowice	a./ osada b./ cmentarzysko	a./ łużycka b./ nowożytność
79	6	6	Dalborowice	skarb	łużycka

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
80	7	7	Dalborowice	śląd osadnictwa	unietycka
81	8	8	Dalborowice	cmentarzysko	przeworska
82	9	9	Dalborowice	zamek	późne średniowiecze
83	10	10	Dalborowice	cmentarzysko kurhanowe	nieokreślona
84	11	11	Dalborowice	a./ śląd osadnictwa b./ osada hutnicza	a./ neolit b./ przeworska (późny okres wpływów rzymskich)
85	12	12	Dalborowice	osada (?)	pradzieje
86	13	13	Dalborowice	osada	XIV-XV w.
87	1	14	Gronowice	nieokreślona	EB
88	14	15	Dalborowice	a./ osada b./ śląd osadnictwa	a. / przeworska b./ XIV –XV w.
89	15	16	Dalborowice	osada	łużycka
90	16	17	Dalborowice	a./ śląd osadnictwa b./ grodzisko (?) c./ cmentarz	a./ pradzieje b./ wczesne średniowiecze c./ nowożytność
91	17	18	Dalborowice	osada	XV –XVI w.
92	18	19	Dalborowice	a./ osada b./ osada	a. / łużycka
93	19	20	Dalborowice	a./ osada b./ śląd osadnictwa	a./ pomorska b./ XIV –XV w.
94	20	21	Dalborowice	osada	łużycka
95	21	22	Dalborowice	a./ osada b./ śląd osadnictwa c./ osada	a./ pradzieje b./ XI-XII w. c./ XV-XVI w.
96	22	23	Dalborowice	śląd osadniczy	XIV-XV w.
97	7	24	Gołębice	nieokreślona	pradzieje
98	12	25	Gołębice	a./ śląd osadnictwa b./ cmentarzysko ciałopalne c./ osada	a./ paleolit b./ łużycka c./ XIV-XV w.
99	13	26	Gołębice	a./ osada b./ osada	a./ neolit b./ IV okres EB
100	20	27	Gołębice	a./ osada b./ osada c./ osada	a./ łużycka b./ przeworska c./ XIV-XV w.
101	21	28	Gołębice	osada	przeworska
102	22	29	Gołębice	a./śląd osadnictwa b./ osada c./śląd osadnictwa	a. / łużycka b./późny okres wpływów c./ XIV-XV w.
103	23	30	Gołębice	a./ osada b./ osada	a./ łużycka b./ XIV-XV w.
104	24	31	Gołębice	śląd osadnictwa	XIV-XV w.
105	21	32	Radzowice	a./ śląd osadnictwa b./ śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./XIV-XV w.
106	34	33	Dziadowa Kłoda	osada	łużycka
107	35	34	Dziadowa Kłoda	osada hutnicza	przeworska
108	36	35	Dziadowa Kłoda	osada hutnicza	przeworska
109	37	36	Dziadowa Kłoda	osada	późny okres wpływów rzymskich
110	2	37	Gronowice	śląd osadnictwa	nowożytność
112	3	38	Gronowice	osada	nowożytność

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
113	4	39	Gronowice	osada	XIV-XV w.
114	5	40	Gronowice	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ epoka kamienia b./ XIV-XV w.
115	6	41	Gronowice	a./ osada b./ osada c./ osada	a./ pradzieje b./ łużycka c./ późny okres wpływów rzymskich
116	7	42	Gronowice	a./ osada b./ ślad osadnictwa	a./ przeworska b./ XIV –XV w.
117	8	43	Gronowice	a./ osada b./ osada	a./ pradzieje b./ pomorska (?) (okres halszacki)
118	9	44	Gronowice	osada (?)	pradzieje
119	10	45	Gronowice	osad	późny okres wpływów rzymskich
120	11	46	Gronowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ pradzieje b./ XIV w.
121	12	47	Gronowice	osada	późny okres wpływów rzymskich
122	13	48	Gronowice	osada	XIV-XV w.
123	14	49	Gronowice	a./ ślad osadnictwa b./ cmentarzysko kurhanowe	a./ pradzieje b./ epoka brązu (?)
124	15	50	Gronowice	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ I poł. XIII b./ XIV-XV w.
125	16	51	Gronowice	a./ osada (?) b./ ślad osadnictwa	a./ późny okres wpływów rzymskich b./ XIV-XV w.
126	23	52	Dalborowice	wieś	średniowiecze
OBSZAR 77-34					
127	1	5	Dziadów Most	a./ nieokreślona b./ nieokreślona	a./ epoka kamienia b./ nieokreślona
128	2	6	Dziadów Most	cmentarzysko kurhanowe	łużycka
129	3	7	Dziadów Most	nieokreślona	przeworska
130	4	8	Dziadów Most	grodzisko (?)	średniowiecze (?)
131	5	9	Dziadów Most	osada	XIV –XV w.
132	6	10	Dziadów Most	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ pradzieje b./ XV w.
133	7	11	Dziadów Most	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ epoka kamienia b./ XIV-XV w.
134	8	12	Dziadów Most	osada	II poł. XII-XV w.
135	9	13	Dziadów Most	osada	XV w.
136	10	14	Dziadów Most	osada (?)	II poł. XIV-XV w.
137	11	15	Dziadów Most	osada	XIV-XV w.
138	12	16	Dziadów Most	osada	XIV-XV w.
139	13	17	Dziadów Most	osada	XV w.
140	14	18	Dziadów Most	osada (?)	XIV-XV w.
141	15	19	Dziadów Most	a./ ślad osadnictwa b./ osada	a./ XII I poł. XIII w. b./ XIV-XV w.
142	16	20	Dziadów Most	osada	XV-XVII w.
143	17	21	Dziadów Most	osada	XIV-XV w.
144	1	23	Stradomia Dolna	ślad osadnictwa	neolit
145	2	24	Stradomia Dolna	cmentarzysko kurhanowe	neolit(?) – II okres EB (przedłużycka?)
146	4	25	Stradomia Dolna	ślad osadnictwa	łużycka
147	5	26	Stradomia Dolna	a./ ślad osadnictwa b./ ślad osadnictwa	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
148	6	27	Stradomia Dolna	a./ osada hutnicza b./ osada	a./ przeworska b./ XIV-XV w.
149	7	28	Stradomia Dolna	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./ XII- I poł. XIII c./ XIV-XV w.
150	8	29	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
151	9	30	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
152	10	31	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./osada	XIV-XV w.
153	11	32	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ mezolit b./ XI-XII w.
154	12	33	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./osada c./śląd osadnictwa	a./ epoka kamienia b./ przeworska (późny okres wpływów rzymskich) c./ XV w.
155	13	34	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ XI-XII w. b./ XV w.
156	14	35	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./osada	a./ pradzieje b./XV w.
157	15	36	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./osada	a./ pradzieje b./XV w.
158	16	37	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./XV w.
159	17	38	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./XIV-XV w.
160	18	39	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
161	19	40	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
162	20	41	Stradomia Dolna	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa c./śląd osadnictwa	a./ epoka kamienia b./ pradzieje c./XIV-XV w.
163	7	42	Stradomia Dolna	cmentarzysko kurhanowe	łużycka (?)
164	18	43	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
165	19	44	Stradomia Dolna	osada	XV w.
166	20	45	Stradomia Dolna	osada	XIV-XV w.
167	18	46	Stradomia Dolna	wieś	średniowiecze
168	21	49	Stradomia Dolna	wieś	średniowiecze
OBSZAR 77-35					
169	1	17	Dziadowa Kłoda	cmentarzysko	łużycka
170	2	18	Dziadowa Kłoda	cmentarzysko ciałopalne	pomorska (okres laterański)
171	3	19	Dziadowa Kłoda	osada	XIV –XV w.
172	4	20	Dziadowa Kłoda	śląd osadnictwa	epoka kamienia
173	5	21	Dziadowa Kłoda	osada	łużycka (okres halsztacki)
174	6	22	Dziadowa Kłoda	a./śląd osadnictwa b./osada (?)	a./ nieokreślona b./ II poł. XIII-XIV w.
175	7	23	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
176	8	24	Dziadowa Kłoda	a./śląd osadnictwa b./osada	a./ pradzieje b./XIV-XV w.
177	9	25	Dziadowa Kłoda	a./ osada b./ osada	a./ łużycka b./ przeworska (późny okres wpływów rzymskich)
178	10	26	Dziadowa Kłoda	a./ śląd osadnictwa b./ nieokreślona	a./ epoka kamienia b./ łużycka

Id.	nr w miejscowości	nr na obszarze	Miejscowość	Funkcja stanowiska	Kultura, Chronologia
				c./osada	c./ XIV-XV w.
179	11	27	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
180	12	28	Dziadowa Kłoda	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.
181	13	29	Dziadowa Kłoda	śląd osadnictwa	pradzieje
182	14	30	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
183	15	31	Dziadowa Kłoda	osada	łużycka
184	16	32	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
185	17	33	Dziadowa Kłoda	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./ XIV-XV w.
186	18	34	Dziadowa Kłoda	osada	łużycka
187	19	35	Dziadowa Kłoda	a./ osada b./ śląd osadnictwa	a./ łużycka (V okres EB -okres halsztacki) b./ XIV w.
188	20	36	Dziadowa Kłoda	osad hutnicza	XIV-XV w.
189	21	37	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
190	22	38	Dziadowa Kłoda	osada	XV-XVI w.
191	23	39	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
192	24	40	Dziadowa Kłoda	osada	XVI-XVII w.
193	25	41	Dziadowa Kłoda	a./śląd osadnictwa b./śląd osadnictwa	a./ pradzieje b./XIV -XV w.
194	26	42	Dziadowa Kłoda	osada	łużycka
195	27	43	Dziadowa Kłoda	a./osada b./śląd osadnictwa	a./ przeworska b./XIV-XV w.
196	28	44	Dziadowa Kłoda	a./ śląd osadnictwa b./ osada c./ śląd osadnictwa d./ osada	a./ epoka kamienia b./ łużycka c./ XI-XII w. d./ XIV-XV w.
197	29	45	Dziadowa Kłoda	osada	XIV-XV w.
198	30	46	Dziadowa Kłoda	osada	a./ pradzieje b./ II poł. XIII-XIV w.
199	31	47	Dziadowa Kłoda	a./osada b./osada	a./ przeworska b./XIV - XV w.
200	32	48	Dziadowa Kłoda	osada	XIV - XV w.
201	33	49	Dziadowa Kłoda	śląd osadnictwa	XIV - XV w.
202	3	50	Stradomia Dolna	a./ osada b./ nieokreślona	a./ neolit b./ XIV - XV w.
203	38	51	Dziadowa Kłoda	wieś	średniowiecze

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy Dziadowa Kłoda to pochodzące ze środkowego okresu epoki kamienia - mezolitu (ok. 8300 - 4500 p.n.e.) wyroby krzemienne, natomiast z młodszego okresu tej epoki - neolitu (ok. 4500 - 1800 p.n.e.) - pochodzi jedna osada. Sporo stanowisk datowanych jest na epokę brązu (ok. 1800 - 700 p.n.e.) i okres halsztacki (ok. 700 - 400 p.n.e.). Z tego okresu pochodzą głównie obiekty reprezentowane przez kulturę łużycką (9 osad, 7 cmentarzysk płaskich i 3 cmentarzyska kurhanowe). Z okresu lateńskiego (ok. IV - I w. p.n.e.) pochodzi tylko jedno cmentarzysko natomiast z kultury przeworskiej, czyli z okresu wpływów rzymskich (I -IV w. n.e.) cztery osady. Z okresu wczesnego średniowiecza (VII - I. poł. XIII w. n.e.) pochodzą dwie osady, a z okresu późnego

średniowiecza (ok. 2. pół. XIII - XV w. n.e.) aż 11. Z okresu tego pochodzą także trzy naziemne formy osadnicze - grodziska, z czego jedno jest tylko domniemane, a dwa funkcjonowały także w okresie nowożytnym.

Ponadto na terenie gminy Dziadowa Kłoda obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej, które zostały wyznaczone w opracowaniu Wytoczne konserwatorskie do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda z 1999r.

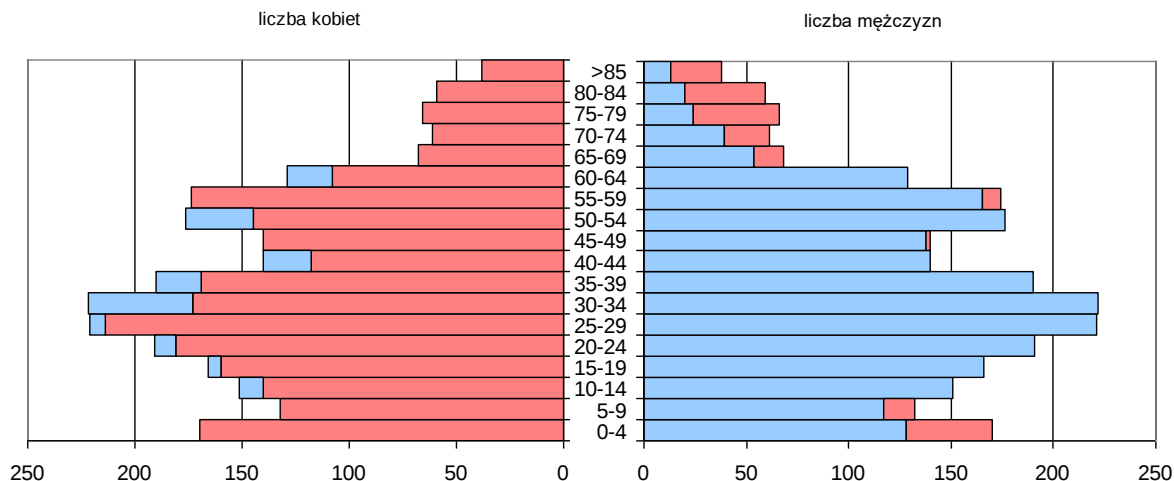
Strefa „A” szczególnej ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary, na których elementy układu przestrzennego miejscowości lub jej części, tzn. rozplanowanie, zabudowa oraz związany z nimi teren i krajobraz zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym, a także tereny wpisane do rejestru zabytków. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny pod względem przekazu historycznego i kulturowego.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje historyczne układy ruralistyczne, wyznaczone na rysunku „*Uwarunkowania...*”.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

6.1. Demografia

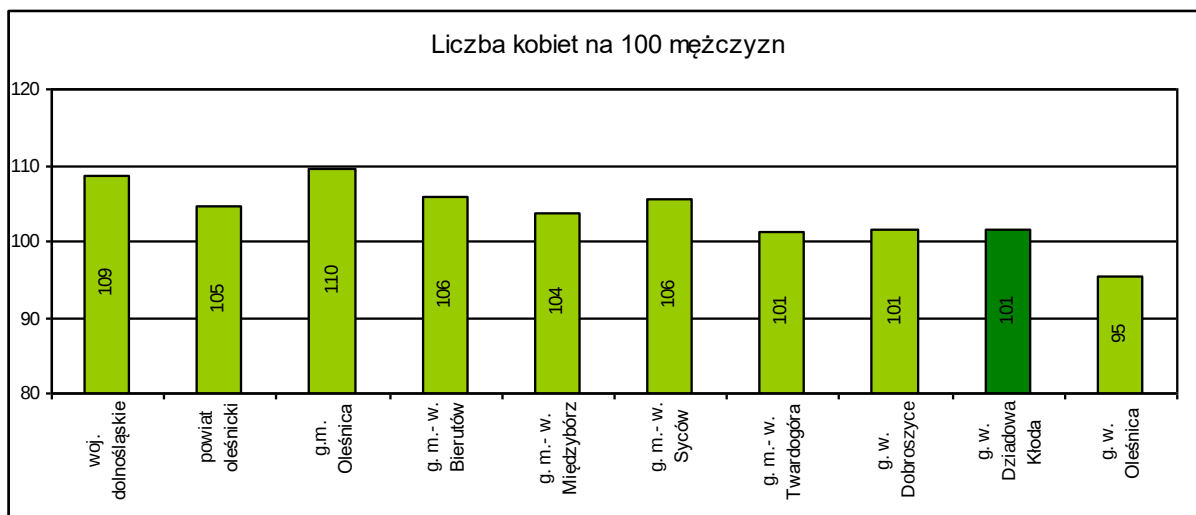
Piramida płci i wieku mieszkańców gminy Dziadowa Kłoda posiada kształt zbliżony do kształtu piramidy dla całego kraju (Ryc.10.). Wyraźnie zaznaczają się na niej dwa wyższe demograficzne, jeden będący odpowiedzią społeczeństwa na straty wojenne oraz okres niepokoju, który nie służył zakładaniu i powiększaniu rodzin, oraz drugi, będący echem pierwszego, związany z wchodzeniem w dorosłość osób urodzonych w czasie wyżu. Pierwszy z nich, tzw. powojenny wyż kompensacyjny przypadający na lata 50. na wykresie zaznacza się zwiększoną liczbą osób w wieku 50-60 lat. Z drugim wyżem demograficznym mieliśmy natomiast do czynienia w latach 80., co z kolei zaznacza się na wykresie, jako zwiększona liczba osób w wieku 25-35 lat. Pomiedzy wspomnianymi wyżami zaznaczają się niższe demograficzne – pierwszy przypadający na lata wojny i skutkujący zmniejszoną liczbą osób w wieku 70-75, oraz jego echo przypadające na lata 60. kiedy to rodziny zakładały osoby urodzone w czasie II wojny światowej. Ponadto na piramidzie płci i wieku mieszkańców Dziadowa Kłoda można zaobserwować inne charakterystyczne cechy tj. wyraźne podcięcie piramidy oraz znaczną nadwyżkę kobiet nad mężczyznami powyżej 65 roku życia. Podcięcie piramidy to echo niżu demograficznego lat 60., na które dodatkowo nałożyła się kulturowa zmiana modelu rodziny oraz przesunięcie macierzyństwa z przedziału 20-24 na 25-29, a nawet 30-34. Piramida zwężająca się u podstawy jest charakterystyczna dla starzejących się społeczeństw i nosi nazwę piramidy regresywnej. W przeciwieństwie do piramidy dla całego kraju, w Dziadowej Kłodzie obserwujemy jednak znaczne odbicie, które oznacza zwiększony przyrost naturalny w ostatnich latach. W gminie Dziadowa Kłoda zaczął się już kształtować wyż będący echem wyżu lat 80., bowiem wtedy urodzone osoby właśnie zakładają swoje rodziny. Wcześniejsze rodzicielstwo jest charakterystyczne dla obszarów wiejskich. Znaczna nadwyżka kobiet nad mężczyznami powyżej 65 roku życia jest natomiast spowodowana wyższą średnią długością życia kobiet względem mężczyzn, którzy częściej zapadają na choroby cywilizacyjne, głównie układu krążenia i statystycznie ulegają większej liczbie wypadków. Nadwyżka mężczyzn nad kobietami niemal we wszystkich przedziałach od 10 do 64 roku życia jest natomiast bardzo zmienna dla obszarów wiejskich. Kobiety częściej migrują ze wsi do miast zarówno w celach edukacyjnych (15-24), jak i w poszukiwaniu pracy. Młodzi mężczyźni natomiast często zmuszeni są do pozostania w gospodarstwie, do pomocy oraz aby dziedziczyć ojcowiznę. Nadwyżka ta może znacząco przyczynić się do zmniejszenia liczby zawieranych małżeństw a w efekcie do obniżenia przyrostu naturalnego.

Ryc.10. Struktura płci i wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2011

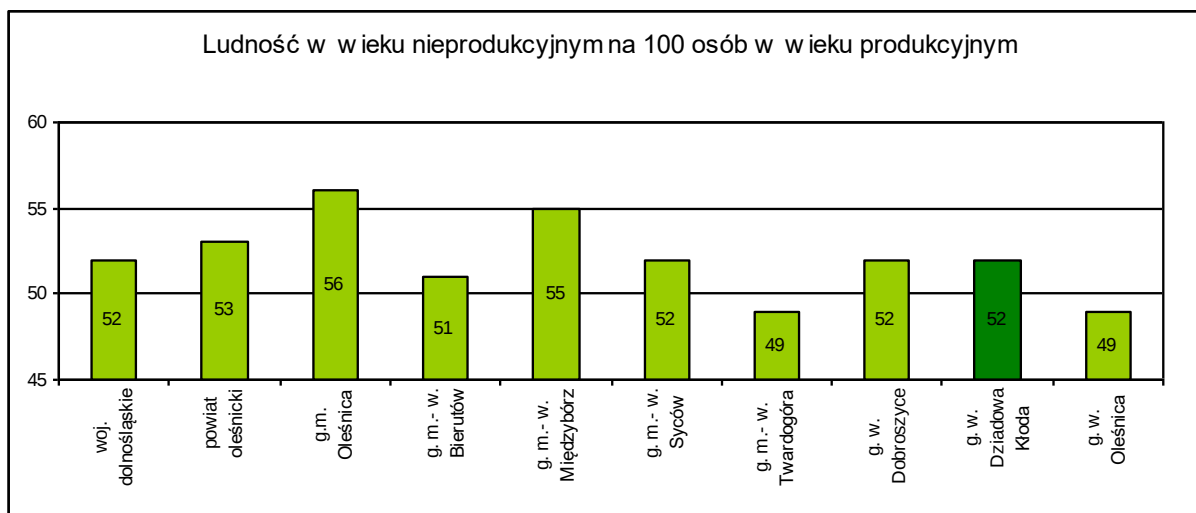
Niekorzystną strukturę płci potwierdza wykres na Ryc.11., na którym widzimy, że liczba kobiet na 100 mężczyzn w gminie Dziadowa Kłoda i w niemal wszystkich gminach powiatu jest znacznie niższa niż średnia województwa.

Ryc.11. Liczba Kobiet na 100 mężczyzn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

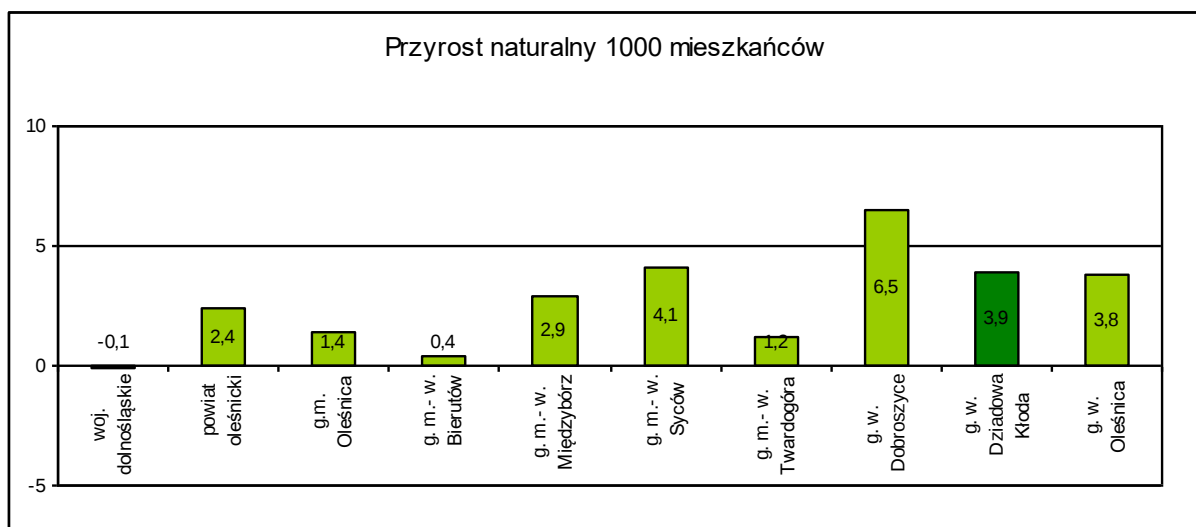
Obciążenie osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku nieprodukcyjnym na terenie gminy Dziadowa Kłoda jest identyczne jak średnia dla województwa i lepsza niż średnia dla kraju, która wynosi 55 osób. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat) oraz w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety - 60 lat i więcej).

Ryc.12. Ludność w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

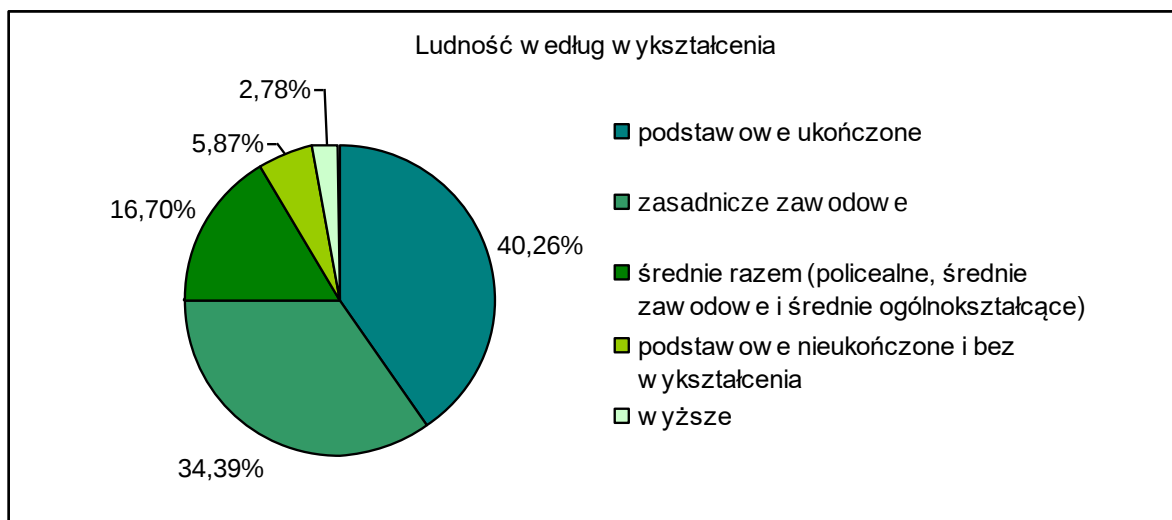
Wysoki, na tle województwa dolnośląskiego, jest natomiast przyrost naturalny w całym powiecie oleśnickim. W gminie Dziadowa Kłoda wynosi on aż 3,9‰ (Ryc.13.). Ma to niewątpliwie związek ze wspomnianym echem wyższego demograficznego, który przejawia się zwiększeniem urodzeń.

Ryc.13. Przyrost naturalny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

Jeżeli chodzi o poziom wykształcenia mieszkańców gminy to ostatnie badania w tym kierunku przeprowadzone były w ramach spisu powszechnego w 2002 roku (Ryc.14). Wykazały one, że wykształcenie podstawowe posiada 40% mieszkańców. Nieomal 35% osób posiada wykształcenie zawodowe natomiast zaledwie 17% wykształcenie średnie. Osoby posiadające nieukończone wykształcenie podstawowe, lub zupełny brak wykształcenia stanowią niemal 6% i jest to niestety więcej niż średnia dla całego kraju. Niespełna 3% mieszkańców posiada dyplom ukończenia wyższej uczelni.

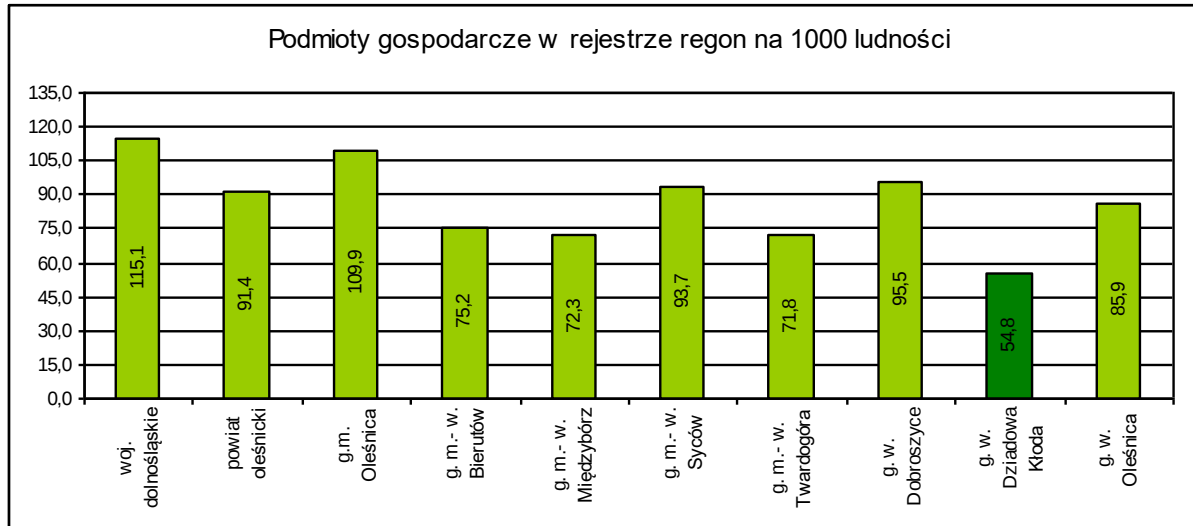

Ryc.14. Wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2002

6.2. Struktura gospodarcza, bezrobocie

Gmina Dziadowa Kłoda w 2010 roku posiadała najmniej podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON spośród wszystkich gmin powiatu (Ryc.15.). Na przestrzeni lat liczba podmiotów w gminie stale wzrasta, ciągle jest jednak znacznie niższa od średniej dla powiatu czy dla województwa, które w 2010 roku wyniosły odpowiednio 91,4 i 115,1 %.

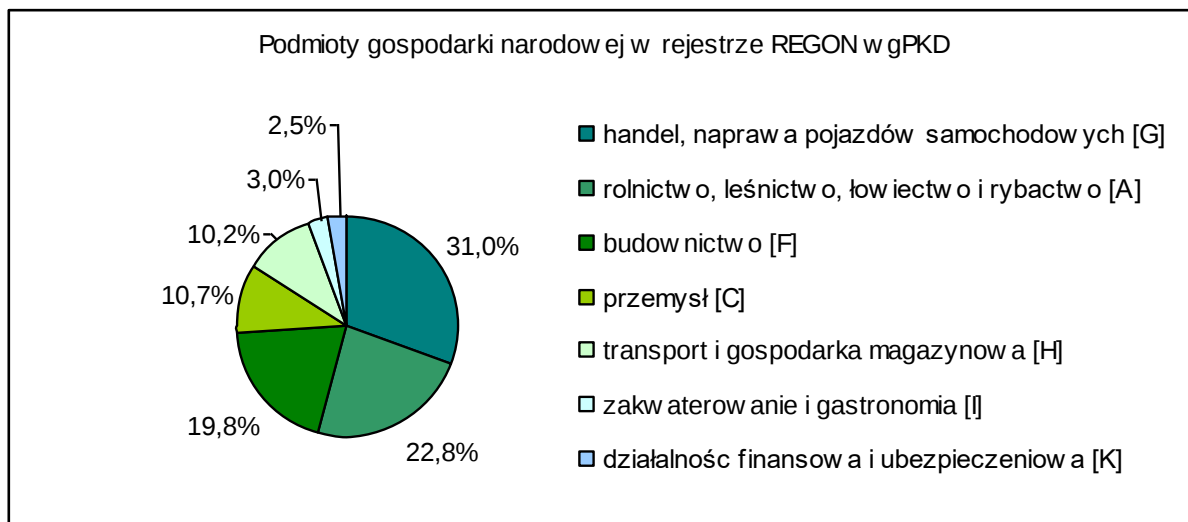

Ryc.15. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

W gminie Dziadowa Kłoda najwięcej podmiotów, bo aż 31%, prowadzi działalność w sekcji G (według PKD 2008), czyli handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Kolejną pod względem liczebności grupę stanowią podmioty działające w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) – 22,8%, w sekcji F (budownictwo) – 19,8%, w sekcji C (przemysł) – 10,7% oraz w sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) – 10,2%. W sekcjach I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami

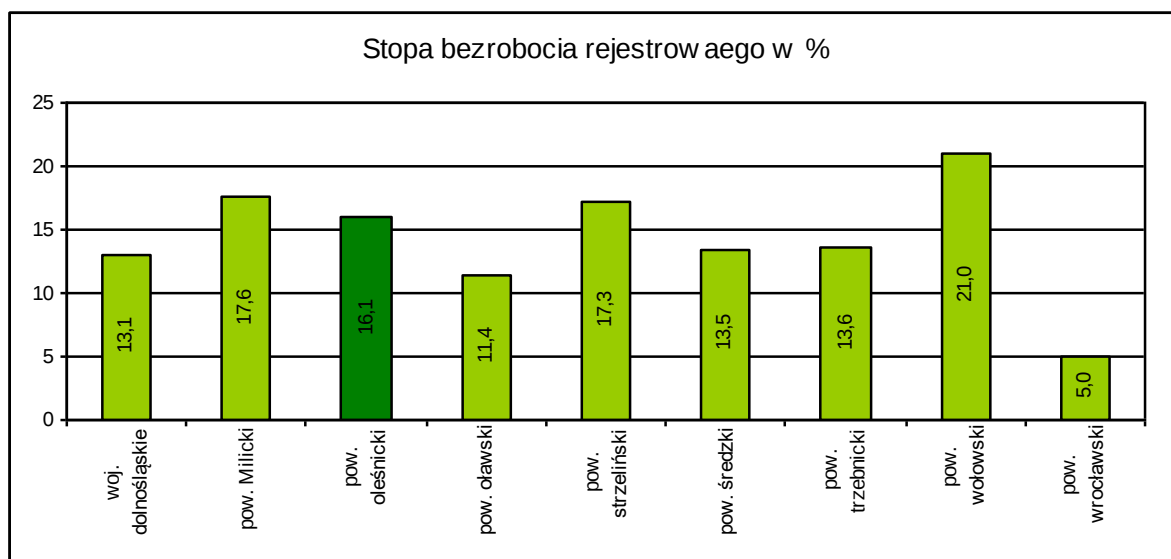
gastronomicznymi) i K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa) działają po ok. 3% podmiotów (Ryc.16.). Na terenie gminy brak podmiotów działających w pozostałych sekcjach. Przedstawione dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Ryc.16. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON według sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

Wśród mieszkańców powiatu spora liczba osób aktywnych zawodowo pozostaje bez zatrudnienia i zarejestrowanych w urzędach pracy. Stopa bezrobocia utrzymuje się na poziomie wyższym o 3% niż wojewódzka średnia i bez pracy pozostaje ponad 16% ludności aktywnej zawodowo (Ryc.17). Nawet zakładając, że kilka procent to bezrobocie frykcyjne, związane z przerwami w zatrudnieniu podczas poszukiwania innej pracy lub podczas zmiany miejsca zamieszkania, to i tak niemal co szósty mieszkaniec gminy pozostaje bez stałego zatrudnienia.

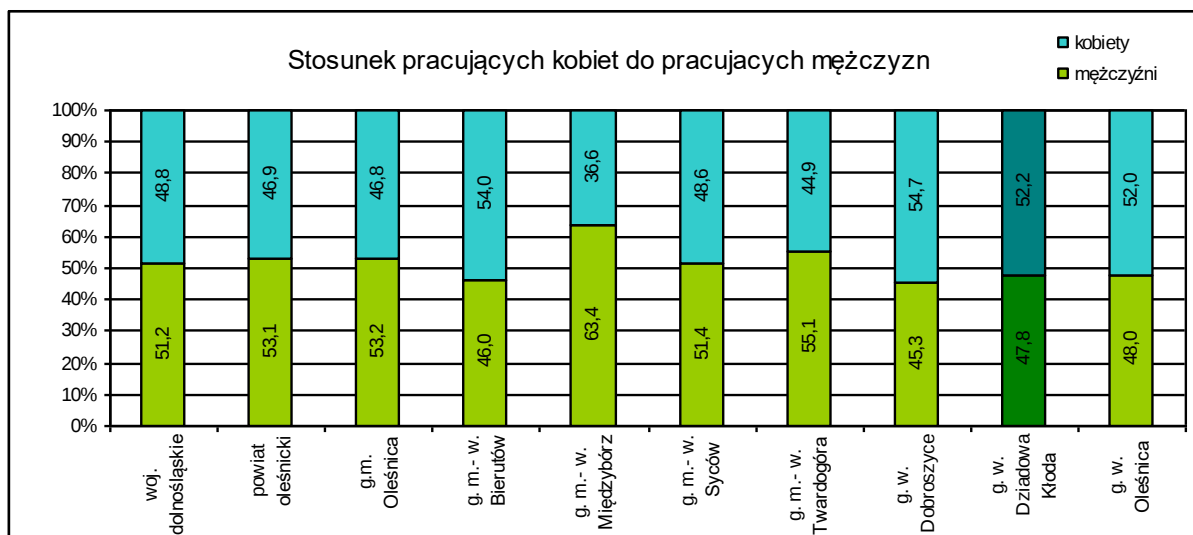
Ryc.17. Bezrobocie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnicy w sierpniu 2012 roku na terenie gminy Dziadowa Kłoda Zarejestrowanych było 246 bezrobotnych, w tym 151 kobiet. Pośród tych osób znalazło się 11 niepełnosprawnych i 11 osób, które nie znalazły zatrudnienia po zakończeniu nauki.

Warto także pamiętać, że na terenach rolniczych często dane statystyczne nie oddają sytuacji rzeczywistej, bowiem zgodnie z art. 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 Nr 99 poz. 1001) bezrobotnym nie jest osoba posiadająca ponad 2 ha przeliczeniowe użytków rolnych lub podlegająca ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe.

Wśród osób zatrudnionych, podobnie jak w innych gminach wiejskich przeważają kobiety, w gminie Dziadowa Kłoda stanowią one ponad 52% wszystkich pracujących. Jest to charakterystyczne dla obszarów wiejskich, gdzie częściej mężczyźni prowadzą gospodarstwa rolne i nie podejmują już w związku z tym innego zatrudnienia.

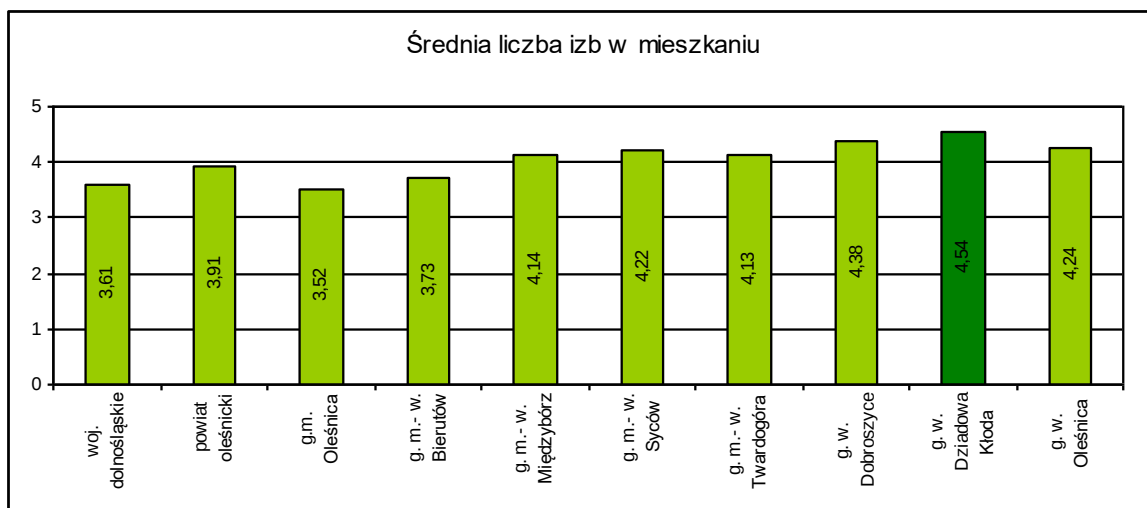

Ryc.18. Struktura zatrudnionych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

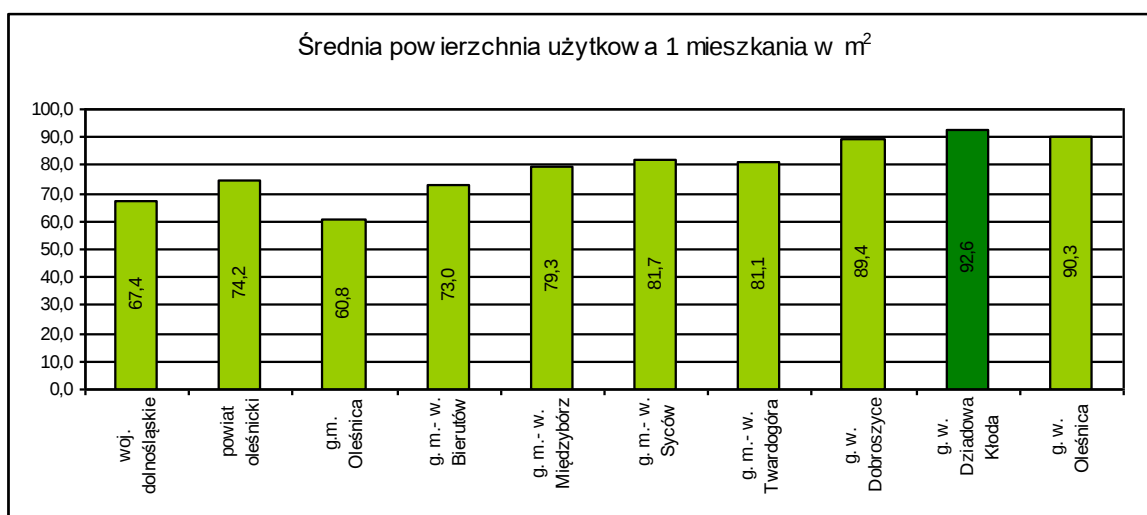
6.3. Jakość życia mieszkańców i ochrona ich zdrowia

Na terenie gminy, ze względu na jej rolniczy charakter dominuje zabudowa mieszkaniowa zagrodowa, ewentualnie jednorodzinna i w związku z tym stosunkowo wysokie są wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe. Według danych GUS w 2010 roku na terenie gminy znajdowało się 1211 mieszkań, składających się z 5494 izb, w których mieszkało 4600 osób. Na jedną izbę przypadało średnio 0,84 osoby, a średnia powierzchnia mieszkania wynosiła aż 92,6 m² i była aż o 25 metrów większa niż średnia wojewódzka. Na jedną osobę w 2010 r. przypadło średnio 24,4 m², czyli zaledwie o 0,6 m² więcej aniżeli średnio w Polsce. Warunki mieszkaniowe w gminie Dziadowa Kłoda są zbliżone do pozostałych gmin powiatu oleśnickiego. Charakterystykę gminy na tle pozostałych gmin, powiatu i województwa przedstawiają Ryc. 19-21.

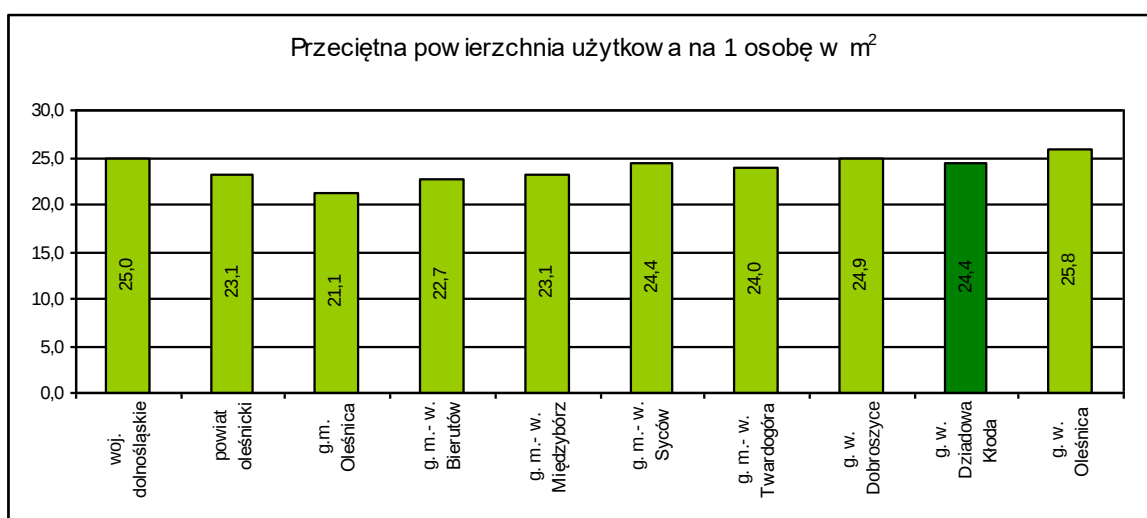
Ryc.19. Warunki mieszkaniowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

Ryc.20. Warunki mieszkaniowe

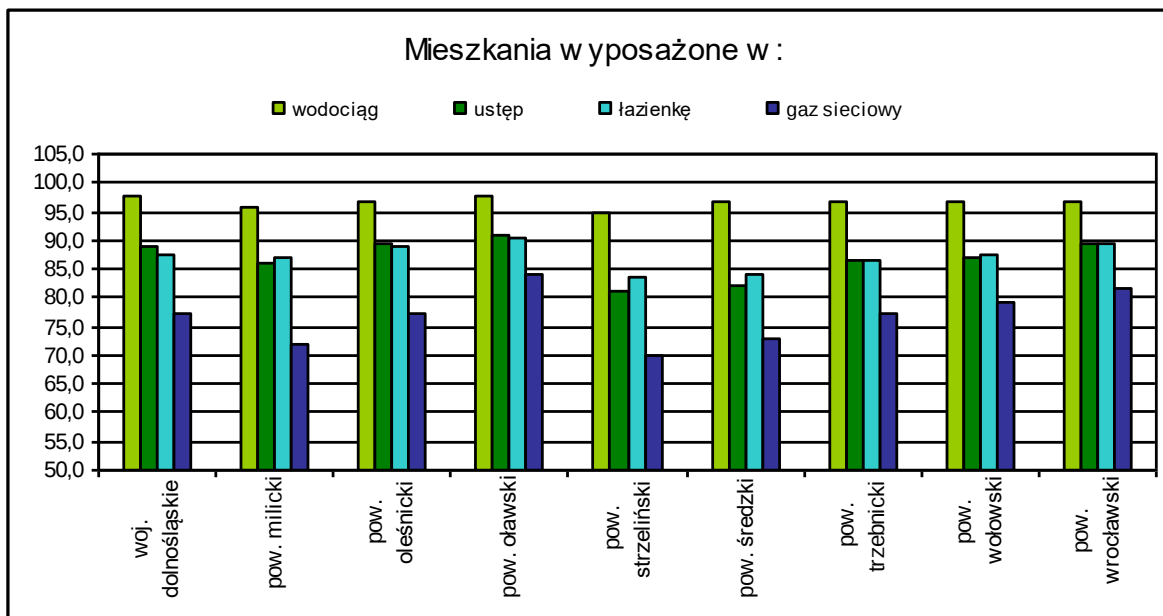
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

Ryc.21. Warunki mieszkaniowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2010

Gmina nie dysponuje niestety aktualnymi danymi dotyczącymi wyposażenia zasobu mieszkaniowego. Ostatnim badaniem przeprowadzonym w tym kierunku był Spis Powszechny z 2002 roku, jednak są to dane mocno zdezaktualizowane. Dla roku 2010 GUS opublikował dane jedynie dla powiatów (Ryc.22.) Widzimy, że wyposażenie mieszkań w powiecie oleśnickim nie odbiega od wyposażenia mieszkań w pozostałych powiatach.

Ryc.22. Warunki mieszkaniowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

Na terenie gminy podstawową opiekę zdrowotną świadczy *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia* w Dziadowej Kłodzie i jego Filia w Miłowicach. Zadaniem Zakładu jest Udzielanie ambulatoryjnej podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie: interny, pediatrii z higieną szkolną, stomatologii, ginekologii i położnictwa, fizjoterapii, pielęgniarstwa i pielęgniarstwa środowiskowego, diagnostyki medycznej, realizacji programów zdrowotnych. W 2010 roku w Ośrodku Zdrowia w Dziadowej Kłodzie i Filii w Miłowicach przyjętych zostało łącznie 23 174 pacjentów. Na terenie gminy działa tylko jedna apteka, zlokalizowana w miejscowości Dziadowa Kłoda.

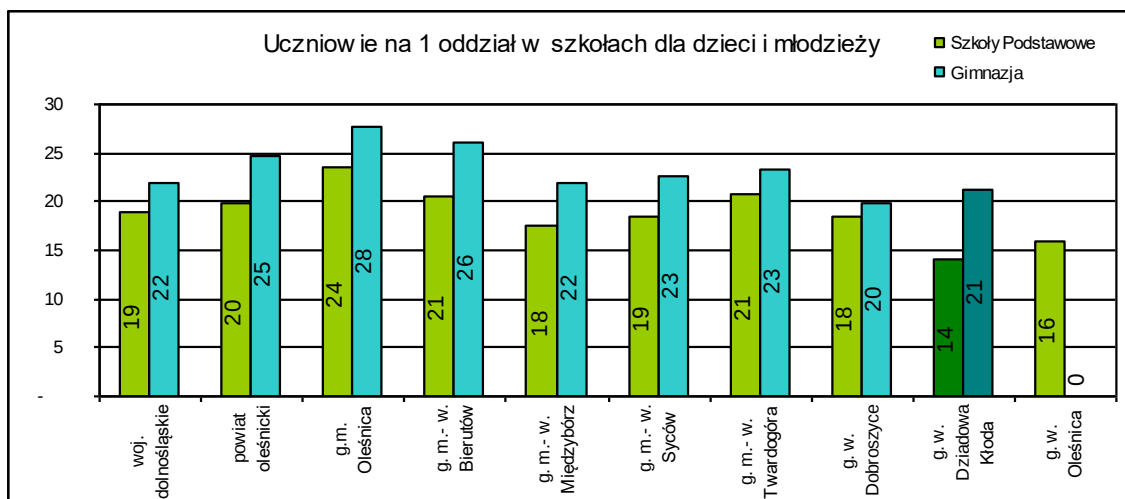
6.4. Oświata

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda działają trzy placówki prowadzone przez samorząd - gimnazjum, zespół szkolno-przedszkolny oraz zespół szkół. W Radzowicach działa natomiast szkoła podstawowa prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Radzowice. W skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Miłowicach wchodzi Szkoła Podstawowa i Przedszkole Publiczne. W skład Zespołu Szkół w Dziadowej Kłodzie wchodzi natomiast Szkoła Podstawowa w Dziadowej Kłodzie oraz Publiczne Przedszkole. Szczegółowy wykaz placówek oświatowych na terenie gminy prezentuje Tab.10.

Tab.5. Placówki oświatowe w Gminie Dziadowa Kłoda

Lp.	Nazwa placówki	Oddziały:	Informacje dodatkowe
1.	Gimnazjum w Dziadowej Kłodzie ul. Słoneczna 5, 56-504 Dziadowa Kłoda	9 oddziałów, - po trzy klasy I-III,	W gimnazjum w roku szkolnym 2011/12 uczyło się 189 uczniów. Prowadzone zajęcia pozalekcyjne: - szkolne koło lok - szkolny klub sportowy - kółko humanistyczne - kółko matematyczne - preorientacja zawodowa - zajęcia sportowo – rekreacyjne - zajęcia korekcyjno – kompensacyjne - kółko biologiczno – chemiczne - terapia pedagogiczna.
2.	Zespół Szkół w Dziadowej Kłodzie ul. Słoneczna 5, 56-504 Dziadowa Kłoda	12 oddziałów, - grupa 3-4-latki, - grupa 4-5-latki, - grupa „0”, - po jednej klasie I-III, - po dwie klasy IV-VI.	Do Zespołu Szkół w Dziadowej Kłodzie w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało 228 uczniów, z czego 70 do Publicznego przedszkola a 158 do Szkoły Podstawowej. Do Szkoły Podstawowej w Dziadowej Kłodzie prowadzone zajęcia pozalekcyjne: - koło teatralne - SKS - koło informatyczne - koło matematyczne - koło polonistyczne - koło muzyczne - gimnastyka korekcyjna - koło ekologiczne - koło plastyczne - koło europejskie.
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miłowicach Miłowice 26, 56-504 Dziadowa Kłoda	8 oddziałów, - grupa 3,4,5-latki, - grupa 5 i 6-latki, - klasy I-VI,	Do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Miłowicach w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało 148 uczniów. Do Szkoły Podstawowej 96 uczniów i Przedszkola Publicznego 52 dzieci. Prowadzone zajęcia pozalekcyjne: - kółko sportowe dla klas IV-VI - kółko matematyczne dla klas II i III - kółko artystyczne dla klasy III - kółko przyrodnicze dla klas IV-VI - kółko plastyczne dla klas I-III i IV-VI - kółko języka angielskiego dla klas IV-VI - kółko humanistyczne dla klas IV-VI - zajęcia świetlicowe - zajęcia przygotowujące uczniów klasy szóstej do sprawdzianu.
5.	Szkoła Podstawowa w Radzowicach Radzowice 54, 56-504 Dziadowa Kłoda	2 oddziały,	Do Szkoły Podstawowej w Radzowicach uczęszcza ok. 20 uczniów.

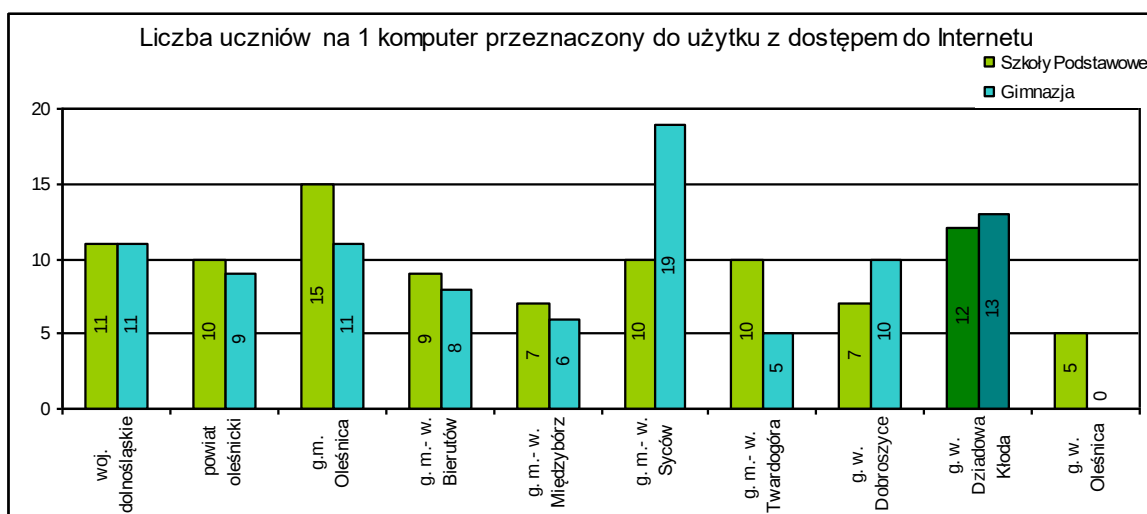
Zarówno w szkołach podstawowych jak i gimnazjach, na terenie gminy oddziały szkolne nie są zbyt liczne. Średnio w jednej klasie w szkole podstawowej uczy się 14, natomiast w gimnazjum 21 osób. Jest to mniej niż w innych gminach powiatu oleśnickiego i mniej aniżeli średnia wojewódzka, zwłaszcza w przypadku szkół podstawowych, dla których wynosi 19 uczniów.

Ryc.23. Uczniowie na 1 oddział

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

W porównaniu do pozostałych gmin powiatu oleśnickiego, szkoły w Dziadowej Kłodzie dysponują mniejszą liczbą komputerów. Średnio na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych przypadało w 2010 r. 12 uczniów a w gimnazjach 13 uczniów. Jest to jednak wynik zbliżony do sytuacji w województwie, gdzie na jeden komputer we wszystkich szkołach przypada średnio 11 uczniów.

Ryc.24. Uczniowie na 1 komputer z dostępem do Internetu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

6.5. Kultura

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda najważniejszą instytucją kulturalną jest Gminny Ośrodek Kultury w Dziadowej Kłodzie. Misją Gminnego Ośrodka Kultury jest stworzenie mieszkańcom gminy możliwości korzystania z różnych form życia kulturalnego i rekreacji. Gminny Ośrodek Kultury proponuje działania, które sprzyjają integracji społeczeństwa, jest też ostoją dla mieszkańców w różnym wieku i o różnych poglądach. Oferta zajęć uwzględnia oczekiwania mieszkańców i daje możliwość realizowania zainteresowań i rozwoju osobistego.

Gminny Ośrodek Kultury:

- prowadzi działalność promującą GOK, oraz Gminę Dziadowa Kłoda,
- prowadzi upowszechnianie dorobku kulturalnego regionu,
- organizuje imprezy zlecone np. okolicznościowe, obrzędowe,
- organizuje koncerty, spektakle, festyny, uroczystości okolicznościowe, wystawy i różnego rodzaju spotkania, zgodnie z rocznym programem działalności,
- organizuje i prowadzi koła zainteresowań.

Ośrodek prowadzi liczne zajęcia stałe, takie jak: zajęcia taneczne, szachowe i warsztatowe, nauki gry na gitarze i na instrumentach perkusyjnych, zajęcia wokalne, aerobik i ćwiczeń wzmacniających kręgosłup dla dorosłych, kurs samoobrony czy kurs komputerowy. W 2011 roku z zajęć stałych tygodniowo korzystało około 100 osób, czyli ponad 5 tys. osób w skali rocznej. Ponadto codziennie dzieci, młodzież i dorośli mogą korzystać z Centrum Kształcenia, które działa przy GOK. W 2011 roku skorzystało z niego około 2500 osób.

Na terenie gminy działa Zespół Ludowy "Radzowiczanie", który jest jedyną tego typu grupą artystyczną działającą na terenie gminy. Swoimi występami uświetnia gminne imprezy kulturalne i reprezentuje gminę na zewnątrz, biorąc udział w różnego rodzaju przeglądach i festiwalach. Zespół kultywując tradycję i różnego rodzaju zwyczaje przekazuje młodemu pokoleniu nieocenione wartości historyczne.

Funkcję instytucji kultury w gminie pełnią także: Gminna Biblioteka Publiczna w Dziadowej Kłodzie. Gminna Biblioteka Publiczna w Dziadowej Kłodzie posiada jedną Filię Biblioteczną w miejscowości Lipka oraz Punkt Biblioteczny przy Szkole Podstawowej w Miłowicach, do których łącznie zarejestrowanych jest niemal 800 czytelników. Na bieżąco realizowany jest plan kulturalno-oświatowy, tj. gazetki okolicznościowe, wystawy nowości książkowych i prac dziecięcych z zajęć plastycznych w czytelnicy. W bibliotece odbywają się także spotkania autorskie oraz wypożyczenia międzybiblioteczne dla czytelników poszukujących książek, których biblioteka nie posiada. Biblioteka w sumie posiada ponad 16 tys. woluminów, a w roku 2011 liczba wypożyczeń wyniosła niemal 10 tys.

Jak już wspomniano na terenie gminy działają dwie parafie rzymskokatolickie, do których przynależy w sumie pięć kościołów. Szczegółowo parafie przedstawia Tab.6.

Tab.6. Parafie rzymskokatolickie w gminie Dziadowa Kłoda

Parafia	Kościół
Parafia Dziadowa Kłoda	Kościół Parafialny w Dziadowej Kłodzie p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny
	Kościół Filialny w Radzowicach pw. Świętej Trójcy
Parafia Miłowice	Kościół Parafialny w Miłowicach pw. św. Antoniego Padewskiego
	Kościół Filialny w Gołębicach pw. Św. Idziego
	Kościół Filialny w Dziadowym Moście pw. Św. Maksymiliana Marii Kolbego

6.6. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie gminy została w ostatnich latach znacznie rozwinięta. Przy Zespole Szkół i Gimnazjum w Dziadowej Kłodzie wybudowano nowoczesną halę sportową, której płyta o wymiarach 36x20m zawiera m.in. boisko do koszykówki, siatkówki, tenisa i piłki ręcznej, a także dwa boiska poprzeczne do siatkówki i koszykówki treningowej. Widownia zapewnia 156 miejsc siedzących. W hali znajdują się nowa kotłownia olejowa, wentylatornia, zespoły szatniowo-łazienkowe oraz inne pomieszczenia, ponadto hala sportowa dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach III edycji programu „Moje Boisko – Orlik 2012” powstał oświetlony i ogrodzony kompleks boisk sportowych w Dziadowej Kłodzie, w skład którego wchodzi boisko piłkarskie i wielofunkcyjne. Zaplecze sanitarno szatniowe stanowią pomieszczenia socjalne w pobliskim Gimnazjum oraz w hali sportowej. Boiska sportowe są ogólnodostępne, a korzystanie z nich jest bezpłatne.

Ponadto na terenie gminy, we wszystkich sołectwach zlokalizowane są boiska trawiaste.

Jeżeli chodzi o kluby sportowe, to w gminie Dziadowa Kłoda działają - WKS Lipka, WKS Gołębice, KS Dziadowa Kłoda i KS Radzowice. Kluby biorą udział w rozgrywkach klasy B i klasy C w grupie Wrocław IX.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy Dziadowa Kłoda spoczywa na Komisariacie Policji w Sycowie, który ma swój punkt przyjęć dzielnicowych w Dziadowej Kłodzie oraz na 8 jednostkach OSP. Ponadto nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają jednostki powiatowe - Komenda Powiatowa Policji (KPP) i Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (KPPSP).

Systemem bezpieczeństwa powiatu oleśnickiego zarządza Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które działa przy Starostwie Powiatowym w Oleśnicy. Do jego zadań należy, budowanie systemu efektywnych działań na wypadek klęsk żywiołowych i innych sytuacji nadzwyczajnych.

POLICJA

W 2009 r. na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy wszczęto ogółem 2257 postępowań przygotowawczych, w których stwierdzono 2936 czynów, z czego wykryto 2487, uzyskując wykrywalność ogólną 84,0%. W porównaniu do roku 2008 przeprowadzono o 22 postępowania przygotowawcze mniej, lecz było w nich o 227 czynów więcej. Na terenie powiatu w 2009 roku zdarzyło się 76 wypadków drogowych, z czego 5 wydarzyło się w Rewirze Dzielnicowych Dziadowa Kłoda

W czwartym kwartale 2008 r. powołano zespół ds. zwalczania przestępczości narkotykowej, który koordynuje działania na terenie całego powiatu. W 2009 r. zespół ten w wyniku podejmowanych działań, wyeliminował z rynku duże ilości środków psychotropowych i odurzających.

STRAŻ POŻARNA

Na terenie gminy działa 8 jednostek OSP, spośród których tylko jednostka jednostki w miejscowości Gołębice jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ponadto gmina znajduje się na terenie działania Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Oleśnicy. Jednostki OSP na terenie gminy to:

1. OSP Dalborowice
2. OSP Dziadowa Kłoda
3. OSP Dziadów Most
4. OSP Gołębice
5. OSP Lipka
6. OSP Miłowice
7. OSP Stradomia Dolna
8. OSP Radzowice

W pierwszych 8 miesiącach roku 2012 na terenie powiatu zanotowano ogółem 998 zdarzeń, o których zaalarmowana została straż pożarna. Wśród tych zdarzeń miały miejsce: 583 pożary, 390 miejscowych zagrożeń i 25 fałszywych alarmów. Udział pożarów i miejscowych zagrożeń w liczbie interwencji jest zależny od warunków pogodowych. Długotrwałe susze są przyczyną zwiększenia liczby pożarów, natomiast silny wiatr, intensywne opady deszczu czy śniegu zwiększają liczbę miejscowych zagrożeń – powodzi, podtopień, lokalnych trąb powietrznych. Opierając się na długoletnich, prognostycznych badaniach klimatu należy założyć wzrost niekorzystnych, ekstremalnych zdarzeń pogodowych.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. Potrzeby rozwoju

Najslabsze strony gminy związane są z niskim poziomem dochodów i z wynikającymi z tego, brakami w infrastrukturze (drogowej, kanalizacyjnej). Niski poziom dochodów zarówno budżetu gminy jak i mieszkańców, jest przyczyną znacznej degradacji zasobów dziedzictwa kulturowego.

Poprawy wymaga także niekorzystna struktura powierzchniowa gospodarstw rolnych, wśród których występuje ogromne rozdrobnienie a wiele z nich produkuje jedynie na swoje potrzeby. Słabo rozwinięta jest działalność pozarolnicza i działalność dająca dodatkowe źródła dochodu w gospodarstwach rolnych.

Mało rozwinięta jest działalność usługowa i turystyczna. Ponadto promocja gminy prowadzona jest słabo, co nie pozwala na ściągnięcie inwestorów czy turystów. Wśród priorytetowych potrzeb mieszkańców należy wskazać m.in.: poprawę stanu technicznego dróg oraz skanalizowanie gminy.

Potrzeby dla rozwoju zostały ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Dziadowa Kłoda, która została uchwalona uchwałą Rady Gminy Dziadowa Kłoda Uchwałą Nr XV/75/08 z dnia 2 czerwca 2008 r.

8.2. Możliwości

Możliwości rozwoju gminy stwarza atrakcyjne położenie w spokojnej okolicy, przy jednocześnie zapewnionej dogodnej komunikacji z większymi ośrodkami. Ponadto gmina jest zelektryfikowana i zwodociągowana, więc po zapewnieniu pełnego systemu kanalizacyjnego, będzie stanowiła atrakcyjny obszar rozwoju funkcji mieszkaniowej. Gmina ma także możliwości rozwoju turystyki weekendowej, zwłaszcza agroturystyki jako alternatywy dla prowadzenia nieopłacalnej produkcji rolniczej.

Szanse wykorzystania rolniczego stwarzają nienajgorsze gleby, dogodne warunki klimatyczne oraz brak uciążliwych zakładów przemysłowych. Środki na wspieranie wielokierunkowego rozwoju obszarów wiejskich pozyskane z Unii Europejskiej, pozwolą na modernizację zacofanych technologicznie gospodarstw oraz na dywersyfikację źródeł dochodów w gospodarstwach rolnych.

Pozyskiwanie środków z europejskich funduszy strukturalnych stwarza gminie także duże możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej czy budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.

W celu zachowania i wykorzystywania walorów gminy należy inwestować w odnawialne źródła energii, które pozwolą na poprawę stanu środowiska naturalnego, zwłaszcza powietrza, zanieczyszczonego przez niską emisję. Szansą dla gminy i jej mieszkańców jest także poprawa promocji, która pozwoli na ściągnięcie inwestorów i spowoduje zwiększenie wpływów do budżetu.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Nieruchomości stanowiące własność gminy Dziadowa Kłoda w ilości 809 działek mają wartości gruntu i zabudowań 6.089.028,61 zł, zajmują powierzchnię 316,3644 ha i rozmieszczone są w 9 sołectwach. Składnikami mienia komunalnego są: budynki użyteczności publicznej typu: świetlice, dom kultury, biblioteka, placówki oświatowo – wychowawcze typu: szkoły - przedszkola, strażnice OSP, budynki użytkowe typu: magazyny, hydrofornie, stacje uzdatniania wody, studnie głębinowe, budynki gospodarcze, szatnia sportowa, budynki administracyjne i mieszkalne, grunty niezabudowane (przeznaczone na cele rolne, grunty pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, usługowe, przemysłowe, grunty zadrzewione zalesione, grunty pod wodami stojącymi, rowy, boiska sportowe, wysypisko śmieci oraz nieużytki) oraz drogi gminne o nawierzchni asfaltowej, ulepszonej oraz gruntowe w granicach administracyjnych gminy.

Tab.7. Zestawienie gruntów gminnych wg rodzaju użytkowania

Źródło: UG Dziadowa Kłoda

Lp.	Rodzaj użytków	Ilość działek	Powierzchnia w ha	Wartość gruntu w zł.
1.	Place i tereny zalesione	21	1,40799	30 051
2.	Grunty leśne i zadrzewione	8	6,9400	6 050
3.	Pozostałe grunty	45	15,3146	112 943
4.	Grunty przemysłowo-handlowe	24	3,6380	55 501
5.	Grunty rolne	24	17,9368	136 358
6.	Grunty pod budownictwo mieszkaniowe	25	7,2149	265 215
7.	Wody rowy	9	1,9200	11 574
8.	Drogi	605	239,7244	1 036 131
9.	Grunty w użytkowaniu wieczystym	46	9,5052	678 801
OGÓŁEM		807	316,2738	2 332 624

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody

Na terenie gminy występuje kilka form ochrony przyrody, określonych w art. 6 ust. 1. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013, poz. 627). Są to dwa użytki ekologiczne, pomnik przyrody oraz oczywiście ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Użytek ekologiczny „Dziadowa Kłoda” utworzony został uchwałą Nr XXXVI/226/02 Rady Gminy w Dziadowej Kłodzie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Użytek ekologiczny "Bagno w Dziadowej Kłodzie", został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. Aleja lipowa w Radzowicach została natomiast uznana za pomnik przyrody Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 września 2004 r. Wspomniane akty powołujące ustanawiają obowiązujące w stosunku do poszczególnych form zakazy. Szczegółowo obiekty te zostały omówione w rozdziale 4.3.2. *Ochrona przyrody*.

10.2. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo górnicze i geologiczne

Na terenie gminy znajduje się jedno złoża kruszywa naturalnego „Stradomia Dolna” (nr MIDAS 1489) rozpoznane szczegółowo, w miejscowości Stradomia Dolna. Dokumentację złoża sporządzono w 2010 r. Zasoby dyspozycyjne złoża o powierzchni 7,43 ha oszacowano na 1237 tys. ton.

10.3. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych

Przez wzgląd na skałę macierzystą na terenie gminy Dziadowa Kłoda wykształciły się głównie gleby bielcowe. W ich obrębie występują większe i mniejsze płaty gleb brunatnych. Sporadycznie, w południowo-zachodniej i wschodniej części gminy występują także czarne ziemie, jednak ich udział jest niewielki. Na północ i północny-zachód od Kolonii Karłowice występują płaty gleb murszowo-mineralnych.

Gleby chronione – klas I-III oraz gleby organiczne, według danych Starostwa Powiatowego stanowią 21% powierzchni, głównie na południu gminy.

10.4. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991r. O lasach

Ze względu na stosunkowo dobre gleby i dobre warunki klimatyczne sprzyjające rozwojowi rolnictwa, gmina charakteryzuje się niższą lesistością (ok. 18%) niż jej średnia wartość dla Polski (29%). Występują głównie w północno-wschodniej części gminy. Dominującym gatunkiem jest sosna (92,8%). W mniejszych ilościach występują: olcha (4,5%), brzoza 2,5%. Dominują mało żyzne siedliska, boru wilgotnego świeżego, mieszanego.

10.5. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Obiekty lub ich zespoły wpisane do rejestru zabytków na terenie gminy Dziadowa Kłoda są tylko cztery. Kolejne 214 zabytków widnieją w ewidencji zabytków. Ponadto na terenie gminy znajduje się 203 stanowiska archeologiczne sklasyfikowane w różnych jednostkach chronologiczno-kulturowych. Problematyka zabytków i opieki nad zabytkami została szczegółowo omówiona w rozdz. 5.

10.6. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne

Na terenie gminy funkcjonują obecnie dwa gminne ujęcia wody, które zaopatrują mieszkańców. Dla ujęć obowiązują pozwolenia wodno-prawne wydane przez Starostę Oleśnickiego:

- OSgw 6210/22/98 z dnia 09.06.1998r. ważne do 31.12.2018 r.
- OSgw 6210/23/98 z dnia 10.06.1998r. ważne do 31.12.2018 r.

W załącznikach do wyżej wymienionych pozwoleń ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Obszarami naturalnych zagrożeń geologicznych są tereny o znaczących spadkach terenu, zwłaszcza pozbawione szaty roślinnej, które w przypadku zwiększonej infiltracji wód opadowych, są najbardziej narażone na osuwanie się mas ziemnych. Na terenie gminy nie występują tereny predysponowane do powstawania osuwisk.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na obszarze gminy Dziadowa Kłoda znajdują się wyłącznie kopaliny pospolite i nie występują większe zasoby surowców naturalnych przydatne do eksploatacji. Jedyne rozpoznane złoża kruszywa naturalnego „Stradomia Dolna” (nr MIDAS 1489), znajduje się w miejscowości Stradomia Dolna. Dokumentację złoża sporządzono w 2010 r. Zasoby dyspozycyjne złoża o powierzchni 7,43 ha oszacowano na 1237 tys. ton.

Gmina Dziadowa Kłoda położona jest w hydrogeologicznym subregionie kluczborskim (XV₂), w ramach którego rolę głównego poziomu wodonośnego pełni poziom czwartorzędowy. Na znacznym obszarze gminy poziom wodonośny jest słabo izolowany lub nie posiada izolacji w ogóle. W zachodniej części gminy brak jest głównego użytkowego poziomu wodonośnego. Na terenie gminy nie znajduje się żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliżej, bo w odległości zaledwie 2 km od granic gminy, znajduje się GZWP nr 322 Subzbiornik Oleśnica. Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy o powierzchni prawie 250 km², którego zasoby są szacowane na 60 tys. m³/d.

**13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW
GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
ODRĘBNYCH**

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie występują tereny górnicze.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1 Stan systemu komunikacyjnego

14.1.1. Komunikacja drogowa

W gminie Dziadowa Kłoda ogółem znajduje się niespełna 100 km dróg publicznych. Najwięcej, ok. 48 km stanowią drogi powiatowe, ok. 46 km drogi gminne. Pozostałe 20 km dróg na terenie gminy stanowią drogi nie będące drogami publicznymi. Przez teren gminy nie przebiega żaden szlak komunikacyjny w randze drogi krajowej ani drogi wojewódzkiej.

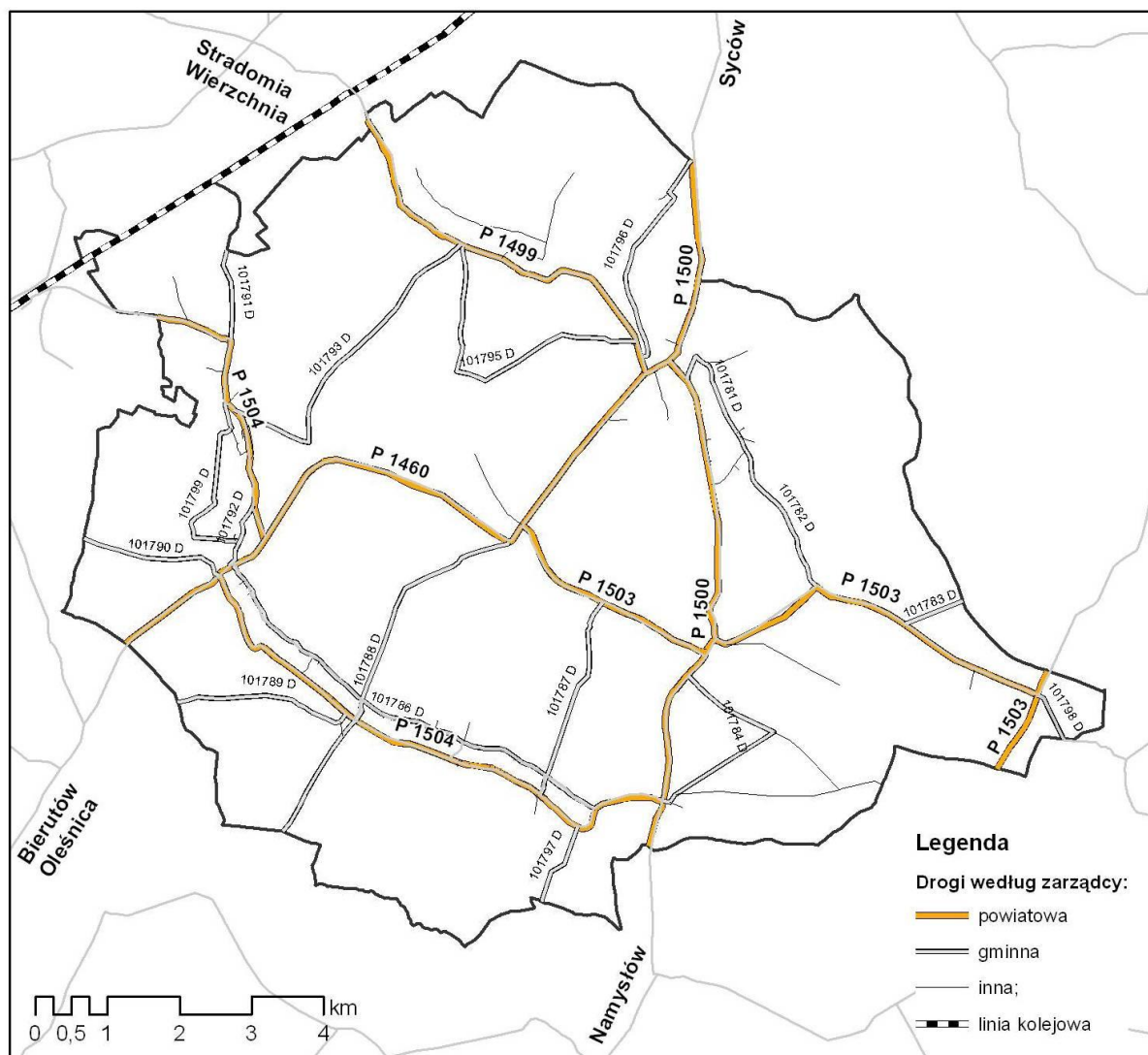
Tab. 8. Drogi powiatowe w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: ZDP Oleśnica)

Nr drogi	Przebieg	Rodzaj nawierzchni	Klasa techniczna
1460 D	Dziadowa Kłoda – Wabienice – Bierutów (ul. Żeromskiego)	bitumiczna, betonowa	Z
1499 D	Stradomia Wierzchnia – granice gminy Oleśnica	bitumiczna	L
1500 D	Syców (ul. Oleśnicka, ul. Kolejowa) – Dziadowa Kłoda – Dalborowice – granica powiatu	bitumiczna	Z
1503 D	Radzowice – Dalborowice – Gronowice – Trębaczów	bitumiczna, kostka	L
1504 D	Dalborowice – Wygoda – Lipka – Dziadów Most – Osada Leśna	bitumiczna, betonowa, kostka	L

Tab. 9. Drogi gminne w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: UG Dziadowa Kłoda)

Nr drogi	Przebieg
101781 D	Dziadowa Kłoda - Karłowice
101782 D	Karłowice - Gronowice
101783 D	Gronowice - Trębaczów
101784 D	Dalborowice - Kolonia Wygoda
101785 D	Dziadowa Kłoda - dr. przez wieś
101786 D	Lipka - Gołęice
101787 D	Radzowice - Gołębice
101788 D	Radzowice - Miłowice - Pszeniczna
101789 D	Miłowice - Wabienie
101790 D	Lipka - Jemielna
101791 D	Dziadów Most - Gaszowice
101792 D	Dziadów Most - Lipka przez las
101793 D	Stradomia Dolna - Dziadów Most
101794 D	Stradomia Dolna - Stradomia Górna
101795 D	Dziadowa Kłoda - Kwaśnina - Stradomia Dolna
101796 D	Dziadowa Kłoda - Szklarka
101797 D	Gronowice - Brzesinka
101798 D	Gołębice - Idzikowice
101799 D	Lipka - Dziadów Most

Drogi na terenie gminy są w nienajlepszym stanie technicznym. Część dróg gminnych nie posiada utwardzonej nawierzchni, a wszystkie drogi powiatowe i gminne nie spełniają parametrów obowiązujących w przepisach prawa.

Ryc.25. Układ komunikacyjny

Źródło: Opracowanie własne

Publiczny transport drogowy

Transport publiczny w gminie Dziadowa Kłoda realizuje PKS Ostrów Wielkopolski. Oferowane połączenia łączą większość miejscowości z Sycowem i Namysłowem.

14.1.2. Komunikacja kolejowa

W północno zachodniej części Stradomi Dolnej, po granicy gminy Dziadowa Kłoda, biegnie jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe – Oleśnica. Od 2002 roku ruch pasażerski jest na niej zawieszony.

14.1.3. Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy, ani powiatu nie znajduje się żaden port lotniczy. Najbliższy port zlokalizowany jest we Wrocławiu (ok. 70 km). Do portu lotniczego w Katowicach Pyrzowicach jest ok. 160 km.

14.1.4. Trasy rowerowe

Na terenie gminy wyznaczono cztery szlaki rowerowe. Trasa "Skrajem lasu" ma długość około 10 kilometrów. Prowadzi z Dziadowej Kłody do północnej części gminy, głównie skrajem lasu lub przez las do Arboretum i Stradomii Nowej. Trasa "Wzdłuż Miłki i Widawy" ma łącznie długość około 24 km. Została tak zaplanowana, by istniały możliwości jej skrócenia. Trasa prowadzi z Dziadowej Kłody przez Gronowice, Dalborowice, Wygodę, Gołębice, Miłowice, Lipkę, Dziadów Most do Stradomii Nowej. Trasa "Zabytkowych alei" o długości 13 km. Prowadzi z Dziadowej Kłody przez Stradomię Dolną, Kwaśninę, Radzowice do Dziadowej Kłody. Istnieje możliwość jazdy z Radzowic w kierunku Miłowic i dalej trasą "Wzdłuż Miłki i Widawy". Wiedzie ona prawie bez przerwy szpalerem drzew różnych gatunków. Cześć z nich to pomnik przyrody. Ostatnia trasa to "Trasa do Arboretum" o długości ok. 20 km. Prowadzi przez tereny miasta, koło stacji kolejowej w Sycowie przez Arboretum i dalej w kierunku zalewu na Widawie w Stradomi Wierzchniej i ponownie do Sycowa.

14.2. Stan infrastruktury technicznej

14.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy reguluje Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (j. t. z 2015r. poz.139), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada roku w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1800), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015r. roku - w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2015r. poz.257).

14.2.1.1. Ujęcia wody

Na terenie gminy funkcjonują obecnie dwa ujęcia wody, które zaopatrują mieszkańców gminy. Przedstawia je poniższa tabela.

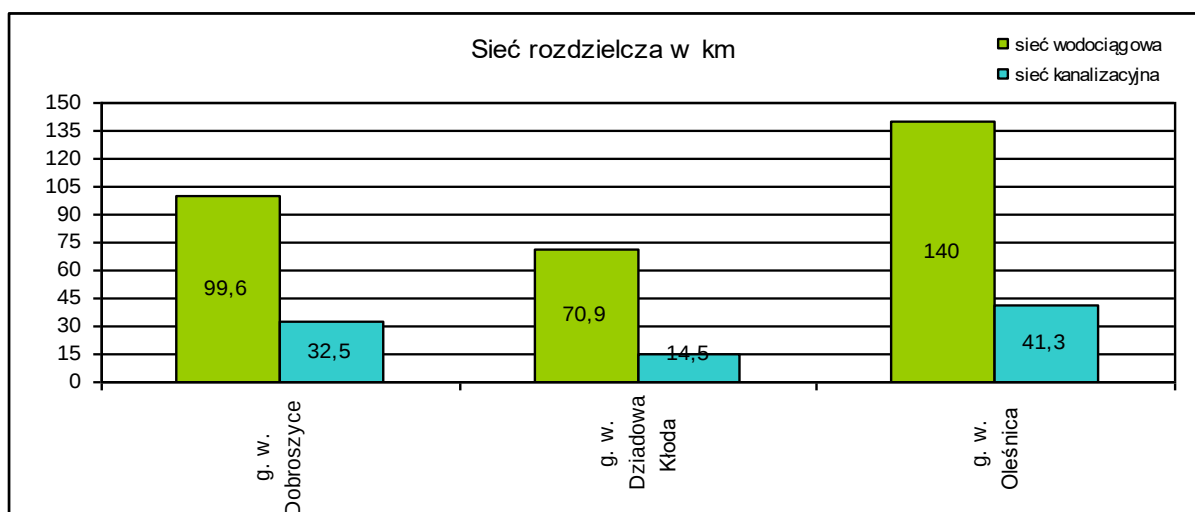
Dla ujęć ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia wód podziemnych, zgodnie z załącznikiem do pozwoleń wodnoprawnych.

Tab.10. Ujęcia wody w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: Starostwo Powiatowe w Oleśnicy)

L.p.	Ujęcie	Charakterystyka	Pozwolenie wodnoporawne	Pobory		
				Ośr.d	Q _{max.d}	Q _{mah.h}
1.	Dziadowa Kłoda, ul. Parkowa	Pobór wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla potrzeb wodociągu wiejskiego Dziadowa Kłoda z 1 studni głębinowej podstawowej i 2 awaryjnych	OSgw 6210/22/98 z dnia 09.06.1998r. ważne do 31.12.2018r	m ³ /d	730,0 m ³ /d	30,0 m ³ /h
2.	Gołębice działki 8/1 i 9/1	Pobór wody podziemnej dla potrzeb wodociągu wiejskiego Miłowice-Gołębice ze studni głębinowej z utworów czwartorzędowych z 1 studni podstawowej i 2 awaryjnych	OSgw 6210/23/98 z dnia 10.06.1998r. ważne do 31.12.2018r..	640,0 m ³ /d	960,0 m ³ /d	48,0 m ³ /h

14.2.1.2. Sieć wodociągowa

W gminie Dziadowa Kłoda sieć wodociągową posiadają wszystkie sołectwa. Do sieci przyłączone jest 1064 gospodarstw domowych. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi nieco ponad 70 km.

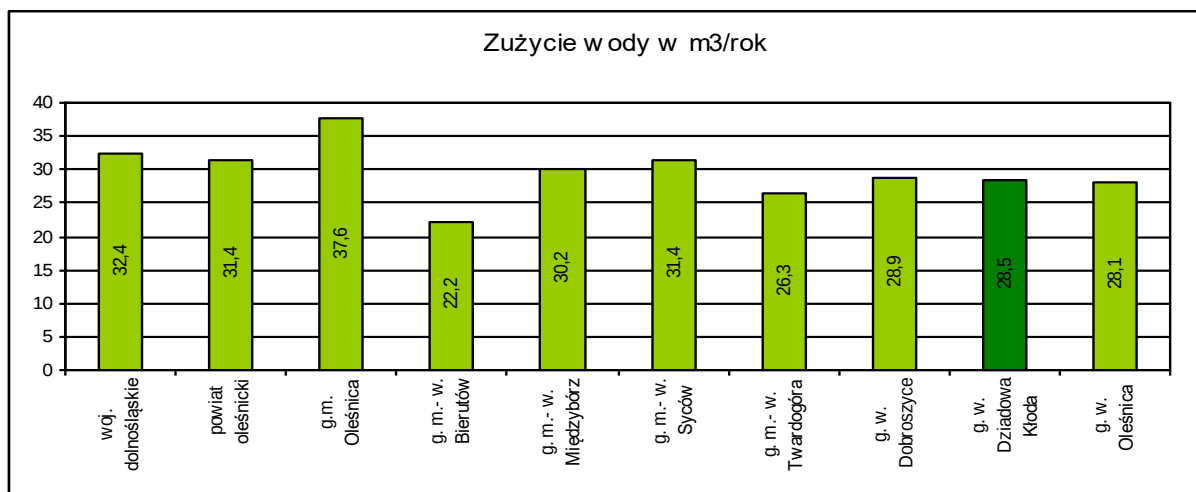

Ryc.26. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości odbywa się z 2 wodociągów grupowych. Wodociąg grupowy Miłowice obejmuje swoim zasięgiem wsie: Miłowice, Gołębice, Lipka, Dziadów Most, Dalborowice. Hydrofornia oraz zbiornik wyrównawczy o pojemności 200 m³ położony jest we wsi Miłowice na działce 60/1. Wodociąg grupowy Dziadowa Kłoda obejmuje swoim zasięgiem wsie: Dziadowa Kłoda, Gronowice, Radzowice, Stradomia Dolna. Na terenie ujęcia znajduje się hydrofornia oraz dwa zbiorniki wyrównawcze, stalowe o pojemności 100 m³ każdy. Z uwagi na dobrą jakość woda nie wymaga uzdatniania - okresowa dezynfekcja prowadzona jest przez administratora wodociągu.

Jak widać na Ryc. 27 mieszkańcy gminy rozsącznie korzystają z wody i zużycie jej na jednego mieszkańca jest jednym z najniższych w powiecie i o 4 m³ mniejsze aniżeli średnia wojewódzka. Świadczy to również o tym, że mieszkańcy

najprawdopodobniej nie zaprzestali całkowicie korzystania z prywatnych studni, ciągle pobierając z nich wodę, chociażby do celów gospodarczych, podlewania przydomowych ogródków itp.

Ryc.27. Zużycie wody
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, 2009

14.2.1.3. Sieć kanalizacyjna

Infrastruktura kanalizacyjna w gminie jest wyjątkowo słabo rozwinięta. Sieć kanalizacyjna ma długość zaledwie 14,6 km i obejmuje jedynie miejscowości Dziadowa Kłoda. W sumie na terenie gminy w 2010 r. było 366 przyłączy kanalizacyjnych. W większości gospodarstw domowych ścieki gromadzone są w przydomowych zbiornikach (szambach) o różnej szczelności i okresowo wywożone do oczyszczalni ścieków, bądź oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Często wywożone są także na pola uprawne razem z obornikiem i gnojowicą albo odprowadzane bezpośrednio do rowów przydrożnych i melioracyjnych.

Na terenie gminy znajdują się trzy oczyszczalnie ścieków. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Dziadowa Kłoda, typu BIOBLOK o przepustowości 900 m³/d (3x300), wybudowana została w 1984 r. W skład urządzeń oczyszczalni wchodzi: krata płaska, przepompownia pierwszego stopnia, zbiornik wyrównawczy o objętości 21,8 m³ z silosem osadów i kratą ręczną, cztery piaskowniki z dwoma zbiornikami osadów, studnia zbiorcza i przepompownia drugiego stopnia, zblokowana oczyszczalnia BIOBLOK Mu-300 o trzech ciągach technologicznych z komorami napowietrzania, 8 poletek osadowych, wylot ścieków do rowu H i następnie do Widawy. Aktualnie z istniejących trzech BIOBLOKÓW (po 300 m³ każdy), po zamknięciu Przetwórni Owocowo – Warzywnej w Dziadowej Kłodzie, pracuje 1 BIOBLOK o przepustowości 300 m³, który przyjmuje ścieki tylko z miejscowości Dziadowa Kłoda. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny "H", który wpływa do rzeki Widawy. Oczyszczalnia ta coraz bardziej wykorzystywana jest dla potrzeb komunalnych.

Mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Stradomia Dolna i Dalborowice to kontenerowe oczyszczalnie typu BD 150 Polaris należące do Spółdzielni Mieszkaniowej „Stradomianka”. Przepustowość oczyszczalni wg pozwoleń wodno-prawnych wynosi 27 m³/d natomiast w chwili obecnej ilość oczyszczanych ścieków jest dużo mniejsza. Sprawy formalno-prawne oczyszczalni

w Stradomi Dolnej są uregulowane pozwoleniem wodno-prawnym na odprowadzenie ścieków: OŚ.I.6223/36/2002 z dnia 14.10.2002 r. wydane na czas określony do 31.12.2012 r. Sprawy formalno-prawne oczyszczalni w Dalborowicach są uregulowane pozwoleniem wodno-prawnym na odprowadzenie ścieków: OŚ.I.6223/34/2003 z dnia 30.10.2003 r. ważne do czasu realizacji zbiornika „Długomost” na rzece Widawa.

W miejscowości Dziadowa Kłoda wzdłuż dróg powiatowych istnieje fragmentarycznie kanalizacja deszczowa ϕ 500 o długości 2,3 km zakończona osadnikiem piasku.

1.4.2.1.4. Główne źródła zanieczyszczeń

W rolniczej gminie Dziadowa Kłoda stan środowiska wodnego może pogorszyć przede wszystkim stosowanie organicznych nawozów: gnojowicy i obornika oraz nawozów sztucznych, które na skutek spływu powierzchniowego trafiają do odbiorników tj. rzek i zbiorników wodnych.

Ponadto zagrożeniem dla stanu sanitarnego wód podziemnych są nieszczelne przydomowe zbiorniki, a dla wód powierzchniowych nielegalne wypompowywanie ścieków na pola, do rowów melioracyjnych i rzek. Na terenie gminy występuje wysoka dysproporcja pomiędzy siecią wodociagową i kanalizacyjną, dlatego należy dążyć do jej rozbudowy.

14.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy nie znajduje się żaden główny punkt zasilania. Zasilanie w energię elektryczną odbywa się liniami napowietrznymi średnich napięć 20 kV z GPZ 110 kV/20 kV Syców lub Syców - Komorów. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zelektryfikowane. Przesyłanie energii elektrycznej odbiorcom odbywa się liniami niskich napięć napowietrznymi lub kablowymi poprzez stacje transformatorowe 20 kV/0,4 kV, z których większość stanowią stacje słupowe w wykonaniu napowietrznym. Na terenie gminy zlokalizowanych jest ich 48 (33 stacji słupowych i 15 stacji wnetrzowych). Przez teren gminy przebiega jedna tranzytowa linia wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Syców - GPZ Oleśnica. Stan techniczny sieci średniego napięcia jest dobry, natomiast w celu poprawy istniejących warunków napięciowych niezbędna jest budowa nowych stacji transformatorowych oraz remont i modernizacja istniejącej sieci niskiego napięcia.

14.2.3. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa. Gospodarstwa domowe zaopatrywane są w gaz bezprzewodowy, tj. w butle gazowe, których dystrybucja zajmują się podmioty indywidualne.

14.2.4. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Z uwagi na brak centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło mieszkańcy gminy korzystają w przeważającej większości z indywidualnych źródeł ciepła, znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych opalanych węglem i koksem.

Energia ciepła na terenie gminy wytwarzana jest głównie na bazie węgla. Budynki użyteczności publicznej tj.: Gimnazjum w Dziadowej Kłodzie, Zespół Szkół

w Dziadowej Kłodzie, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Miłowicach, budynek 12 rodzinny Spółdzielni Lokatorsko - Własnościowej w Dziadowej Kłodzie posiadają kotłownie opalane olejem opałowym. Gminna Biblioteka Publiczna w Dziadowej Kłodzie oraz jej filia w Lipce posiadają ogrzewanie elektryczne.

14.2.5. Telekomunikacja

Gmina ma dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej, a na jej terenie działają operatorzy wszystkich sieci komórkowych. Na terenie gminy znajdują się dwa maszty telefonii komórkowej, jeden jest projektowany.

Tab. 11. Anteny sieci komórkowych w gminie Dziadowa Kłoda (Źródło: <http://mapa.btsearch.pl/>)

Lp.	Operator	Lokalizacja	Nadajnik
1.	Plus	Dziadowa-Kłoda, ul. Kolejowa 2	GSM900 (34145) UMTS2100 (34145)
2.	T-Mobile	Stradomia Dolna, Dz. Nr 376	GSM900 (47134)
3.	Orange (projektowany)	Kwaśnina	GSM900 (12921)

14.2.6. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy jest objęta Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Dziadowa Kłoda przyjętym Uchwałą Nr XVII/99/04 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 30 czerwca 2004 roku, którego częścią jest także Plan Gospodarki Odpadami.

W poszczególnych gospodarstwach domowych odpady stałe gromadzone są w kubłach 110 l. Większe jednostki, budynki zbiorowego zamieszkiwania gromadzą odpady stałe w kontenerach. Usuwaniem odpadów stałych do 30 czerwca 2013 r. zajmują się Sycowska Gospodarka Komunalna i Eco Region Bełchatów - Oddział Ostrzeszów. Ponadto na terenie Gminy systematycznie prowadzona jest przez mieszkańców segregacja odpadów do worków wg grup: opakowania plastikowe i aluminiowe, szkło białe oraz szkło kolorowe. Wywóz wypełnionych worków zapewnia gmina raz na kwartał.

Stałe odpady komunalne z terenu gminy składowane były na wysypisku śmieci w miejscowości Stradomia Dolna. Składowisko to o powierzchni 1,24 ha zostało wybudowane (oddane do eksploatacji) w 1988 r. Obecnie jest już nieczynne i poddane rekultywacji. Wysypisko zostało zamknięte 31 grudnia 2009 r. a planowany termin zakończenia rekultywacji to 31 grudnia 2014 r. Składowisko nie jest wyposażone w system odgazowania, ale prowadzony jest monitoring wód odciekowych. Łączna ilość zdeponowanych na tym składowisku odpadów wynosi ok. 30 tys. m³.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Dużą inwestycją, która będzie realizowana na terenie gminy Dziadowa Kłoda jest budowa zbiornika retencyjnego „DŁUGOMOST” na rzece Widawa. Ponadto na terenie gminy nie planuje się realizacji innych ponadlokalnych celów publicznych.

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Wody powierzchniowe na obszarze gminy Dziadowa Kłoda stwarzają niewielkie zagrożenie powodziowe. W dolinach cieków i na obszarach bezodpływowych mogą wystąpić jedynie lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami.

Na podsiąkanie i zalewanie wodami powodziowymi narażone są przede wszystkim tereny położone w sąsiedztwie doliny Widawy. Stawy hodowlane, które stanowią również funkcję zbiorników retencyjnych, oraz sieć rowów melioracyjnych i drenarskich wpływają na obniżenie potencjalnego zagrożenia powodzią. Problem zagrożenia powodziowego rozwiąże budowa zbiornika retencyjnego „Długomost” w Dalborowicach.

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY DZIADOWA KŁODA ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Kierunki rozwoju gminy Dziadowa Kłoda w niniejszym studium zostały opracowane tak, aby zapewnić właściwe wykorzystanie przestrzeni oraz kształtowanie struktury przestrzennej w sposób umożliwiający wykorzystanie walorów gminy przy jednoczesnym zachowaniu wartości środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju gospodarczego i poprawie jakości życia mieszkańców. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy są zgodne ze wskazaniami Strategii oraz realizują zapisany w niej cel główny, który brzmi:

**WSZECHSTRONNY ROZWÓJ GMINY DZIADOWA KŁODA
WE WSZYSTKICH KIERUNKACH Z WYKORZYSTANIEM JEJ
POTENCJAŁU SPOŁECZNEGO, INFRASTRUKTURALNEGO
I PRZYRODNICZEGO**

1.1. ZASADY KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Polityka przestrzenna w gminie Dziadowa Kłoda powinna opierać się o zasady tj.:

- racjonalne zagospodarowanie terenów zabudowanych, tworzenie we wsiach sołeckich miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców,
- eliminowanie barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej,
- ściągnięcie na teren gminy inwestorów, którzy poprawią sytuację finansową oraz utworzą nowe miejsca pracy,
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów w aktywizacji funkcji turystycznej, zwłaszcza agroturystycznej,
- ochrona gruntów rolnych I-III klasy bonitacyjnej przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego do rozwoju wielofunkcyjnego rolnictwa,
- ochrona zwartych kompleksów leśnych;
- ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów,
- poprawa dostępności usług podstawowych wszystkim mieszkańcom gminy.

1.2. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Rozwój gminy Dziadowa Kłoda jest częściowo zdeterminowany czynnikami przyrodniczymi jak np. dosyć dobre gleby, korzystne warunki klimatyczne i cenne zbiorowiska leśne, ale także społeczno-gospodarczymi. Do tej drugiej grupy zaliczyć można m.in. niskie dochody budżetu gminy, bezrobocie czy niewielką liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Kierunki rozwoju gminy zostały opracowane w oparciu o analizę występujących uwarunkowań oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dokumentami planistycznymi opracowanymi na wyższych szczeblach administracyjnych. W wyniku analizy uwarunkowań rozwoju gminy projekt studium zakłada następujące kierunki rozwoju:

- utrzymanie dominującej funkcji rolniczej,
- rozwój funkcji mieszkaniowej, zagrodowej i jednorodzinnej z dopuszczeniem funkcji usługowej,
- zwiększenie areału lasów,
- budowa zbiornika retencyjnego w Dalborowicach,
- rozwój funkcji usługowej w tym także turystyki – zwłaszcza w otoczeniu zbiornika,
- rozwój infrastruktury technicznej.

Podstawowym kierunkiem rozwoju gminy powinno pozostać rolnictwo. Najważniejszym elementem rozwoju rolnictwa jest racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Mimo, że struktura obszarowa gospodarstw w gminie jest stosunkowo korzystna, jest to wynik częściowo zafałszowany powierzchnią gospodarstw leśnych. W związku z tym zaleca się przede wszystkim zwiększanie powierzchni gospodarstw oraz ograniczenie rozdrabniania już istniejących. Wskazana jest koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji wokół istniejących siedlisk. Należy także chronić grunty najwyższych klas bonitacyjnych I-III przed wykorzystywaniem na cele nierolnicze, także pod zabudowę zagrodową. Ze względu na położenie w strefie o korzystnej długości okresu wegetacyjnego na terenie gminy można położyć nacisk na rośliny bardziej wymagające termicznie. Nakazuje się wprowadzenie w planach miejscowych zakazu chowu i hodowli zwierząt obcych rodzimej faunie oraz zwierząt futerkowych.

Zaleca się aby miejscowość Dziadowa Kłoda nadal spełniała funkcję ośrodka gminnego zapewniającego mieszkańcom dostęp do usług, zwłaszcza usług publicznych z zakresu oświaty, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa publicznego. W centrach poszczególnych wsi, na obszarach istniejącej zabudowy zaleca się zachowanie rolniczego charakteru i krajobrazu kulturowego poprzez utrzymanie w przewadze zabudowy zagrodowej. Na nowych terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową może ona być kształtowana jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Na terenie całej gminy zaleca się rozwój zabudowy wolnostojącej.

Obiekty usług publicznych i komercyjnych mogą być lokalizowane w wyznaczonych granicach terenów zabudowy mieszkaniowej z zastrzeżeniem, że powinny być skupione w centrach wsi tak, aby w naturalny sposób tworzyć miejsca centralne. Obiekty użyteczności publicznej, zwłaszcza obiekty sakralne, powinny posiadać charakter dominant architektonicznych pozwalających na identyfikację przestrzeni.

Należy dążyć do tworzenia w poszczególnych sołectwach lokalnych przestrzeni publicznych, które będą pełnić funkcję przyjaznego i bezpiecznego miejsca spotkań mieszkańców, zapewniając integrację lokalnej społeczności.

Obszary Lasów Państwowych powinny pozostać w użytkowaniu leśnym. Należy dążyć do zwiększenia lesistości gminy poprzez zalesianie gruntów rolnych o najniższych klasach bonitacyjnych (V i VI) oraz dających najsłabsze kompleksy przydatności rolniczej. Sugeruje się również dolesienia w celu wyrównania granicy rolno leśnej. Gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzenia lasu.

W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy zaleca się budowę zbiornika retencyjnego na rzece Widawie w miejscowości Dalborowice, który oprócz funkcji przeciwpowodziowej stworzy atrakcyjną przestrzeń rekreacji i uprawiania sportów wodnych. Rozwój zaplecza do uprawiania turystyki kwalifikowanej, przede wszystkim turystyki rowerowej oraz coraz bardziej popularnej turystyki konnej również przyczyni się do poprawy atrakcyjności turystycznej gminy. Zaleca się rozwój bazy noclegowej, zapewniającej turystom możliwość wypoczynku na łonie natury z dala od wielkomiejskiego zgiełku. Ewentualnym gospodarstwom agroturystycznym powinny towarzyszyć ekologiczne gospodarstwa rolne produkujące zdrową żywność o wysokiej jakości biologicznej, cieszącą się coraz większą popularnością w całej Unii Europejskiej. Zabytkowe założenia pałacowo-parkowe stanowią doskonałe zaplecze do utworzenia przynajmniej jednego kompleksu hotelowo-konferencyjnego. Pozwoliłoby to na renowację niezwykle cennych obiektów dziedzictwa kulturowego, zwiększenie wpływu do budżetu i stworzenie nowych miejsc pracy.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY – WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wewnętrznym dokumentem gminy, który nie stanowi aktu prawa miejscowego. Narzędziem służącym do realnego kształtowania polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W przypadku ich braku wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, które niestety nie pozwalają na prowadzenie polityki przestrzennej w sposób przemyślany, kompleksowy i harmonijny zapewniający zrównoważony rozwój i ład przestrzenny.

2.1. Kierunki dotyczące zagospodarowania terenów

Na terenach zabudowy mieszkaniowej należy dążyć, aby zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa tworzyła zwarte osiedla. Zakłada się rozwój poszczególnych jednostek osadniczych w oparciu o istniejące układy przestrzenne wsi m.in. cennych układów widlicowych. Zaleca się, aby przy uzupełnianiu zabudowy wzdłuż dróg pozostawiać wolne od zabudowy „prześwity” na szczególnie atrakcyjne otwarcia.

W poszczególnych wsiach należy lokalizować przestrzenie publiczne służące integracji społecznej i codziennej rekreacji mieszkańców, w szczególności w sąsiedztwie usług publicznych, takich jak: boiska sportowe, place zabaw, tereny zieleni urządzonej.

Na terenach zabudowy usługowej zaleca się utrzymanie istniejących usług publicznych, w szczególności w zakresie: oświaty i zdrowia oraz dalszy ich rozwój w zależności od potrzeb. W sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej należy stworzyć warunki do parkowania pojazdów, w postaci parkingów ogólnodostępnych. Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację dróg oraz wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2.2. Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów

W oparciu o istniejące uwarunkowania ustala się następujące kierunki zagospodarowania terenu:

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - b. uzupełniające – zabudowa usługowa, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, placów zabaw, itp.
 - c. dopuszczalna – zabudowa zagrodowa, zabudowa rekreacyjna nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza.
2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 50%.
3. Zalecana maksymalna wysokość budynków – 10 m.
4. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-0,8.

5. Nie dopuszcza się lokalizacji obiektów usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.
6. Zabudowa powinna nawiązywać do lokalnych wzorców zabudowy historycznej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, charakterystycznych elementów architektonicznych i tradycyjnych materiałów.
7. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
8. Zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych o kącie nachylenia głównych połaci 30°-45°.
9. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

MNU – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej

1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa i mieszkaniowo-usługowa,
 - b. uzupełniające – nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, placów zabaw, itp.
2. Dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej i wielorodzinnej.
3. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 30%.
4. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.
5. Zalecana maksymalna wysokość budynków – 10 m.
6. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-1,0.
7. Zabudowa powinna nawiązywać do lokalnych wzorców zabudowy historycznej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, charakterystycznych elementów architektonicznych i tradycyjnych materiałów.
8. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
9. Zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych o kącie nachylenia głównych połaci 30°-45°.
10. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

RM – tereny zabudowy zagrodowej

1. Przeznaczenie:
 - a) podstawowe – zabudowa zagrodowa,

- b) uzupełniające – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi, nieuciążliwa działalność produkcyjna (ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa rolno-spożywczego), tereny sportu, rekreacji, zieleni parkowej, placów zabaw, itp.
- 2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 35%.
- 3. Zalecana maksymalna wysokość budynków zabudowy podstawowej – 12 m.
- 4. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-1,2.
- 5. Nie dopuszcza się lokalizacji obiektów usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.
- 6. Zabudowa powinna nawiązywać do lokalnych wzorców zabudowy historycznej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, charakterystycznych elementów architektonicznych i tradycyjnych materiałów.
- 7. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
- 8. Zaleca się stosowanie dachów dwuspadowych o kącie nachylenia głównych połaci 30°-45°.
- 9. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

U, Uk, Uo - tereny zabudowy usługowej, usług kultury, oświaty:

- 1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – zabudowa usługowa, usługi kultury, usługi oświaty,
 - b. uzupełniające – funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, place zabaw)
- 2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 10 %.
- 3. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.
- 4. Wysokość zabudowy nie większa niż 20m za wyjątkiem dominat wież kościelnych, które mogą być indywidualnie określone w planie miejscowym.
- 5. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-1,2.
- 6. Zabudowa powinna nawiązywać do lokalnych wzorców zabudowy historycznej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, charakterystycznych elementów architektonicznych i tradycyjnych materiałów.
- 7. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
- 8. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju usługi, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- 9. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

Ut – tereny usług turystyki

1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – usługi turystyki, usługi towarzyszące turystyce, obiekty sportowe, rekreacyjne w szczególności boiska sportowe, place zabaw,
 - b. uzupełniające – zabudowa rekreacyjna, funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym, parkingi.
2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 20%.
3. Maksymalna wysokość zabudowy nie większa niż 15m.
4. Wskaźnik intensywności zabudowy 0,01 – 0,9.
5. Nie dopuszcza się lokalizacji obiektów usługowych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.
6. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
7. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju zabudowy, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

US - tereny sportu i rekreacji:

1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – obiekty sportowe, rekreacyjne w szczególności boiska sportowe, baseny, place zabaw,
 - b. uzupełniające – usługi handlu, gastronomi i turystyki, funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkania służbowe), parkingi.
2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie 20%.
3. Maksymalna wysokość zabudowy 20m.
4. Wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,8.
5. Nie dopuszcza się lokalizacji obiektów usługowych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.
6. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
7. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju usługi, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami pełnymi, ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych i żelbetowych oraz z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

U/P - tereny usług oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów:

1. Przeznaczenie – zabudowa usługowa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny.
2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 10%.
3. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.
4. Zalecana maksymalna wysokość budynków – 10 m.
5. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-1,0.
6. Zaleca się, aby budynki znajdujące się w obrębie jednej działki posiadały jednakową, jasną i stonowaną kolorystykę elewacji.
7. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju działalności, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8. W obrębie Stradomia Dolna na terenach U/P dopuszcza się lokalizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną o mocy przekraczającej 100 kW wraz z ich strefą ochronną, która zawiera się w granicach terenów U/P
9. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

P – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów:

1. Przeznaczenie:
 - a) podstawowe – szeroko pojmowane obiekty produkcyjne, składy, magazyny, hurtownie, eksploatacja surowców,
 - b) uzupełniające – usługi.
2. Zalecana minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego w granicach działki budowlanej wynosi 10%.
3. Zalecana maksymalna wysokość budynków – 10 m.
4. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,1-1,2.
5. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju usługi, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
6. Wokół granic poszczególnych działek budowlanych graniczących z terenami dróg publicznych należy lokalizować pasy zieleni izolacyjnej.
7. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodnich oraz leśnych i rybackich:

1. Przeznaczenie:
 - a. podstawowe – obiekty i urządzenia oraz usługi związane z gospodarką rolną, hodowlaną, ogrodniczą, leśną i rybacką.
 - b. uzupełniające – usługi, funkcje mieszkaniowe związane z przeznaczeniem podstawowym.
2. Zalecana maksymalna wysokość zabudowy nie większa niż 20m.
3. Zalecany wskaźnik intensywności zabudowy 0,01 – 0,8.

4. Zalecana powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 20%
5. Rodzaj dachu oraz jego parametry w zależności od rodzaju działalności, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
6. Zakazuje się grodzenia działek budowlanych ogrodzeniami z odpadów metalowych i blach od strony dróg publicznych. Forma, materiał i wysokość ogrodzenia powinna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń.

R – tereny rolne

1. Przeznaczenie pod funkcje upraw polowych i użytków zielonych oraz wszelkiego rodzaju upraw i hodowli zwierząt, zaliczonych do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych.
2. Dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością remontu przebudowy i rozbudowy bez możliwości zmiany funkcji.
3. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących produkcji rolniczej.
4. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty, punkty widokowe, trasy narciarskie, miejsca postojowe, itp.).
5. Zachowuje się istniejące oraz dopuszcza nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.
6. Dopuszcza się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, obszarów stanowisk archeologicznych.
7. Zalecane jest zalesienie terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej, zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe.
8. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne.
9. Dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych.
10. Zachowuje się istniejące urządzenia melioracji wodnych.
11. Dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych.

ZL – tereny lasów:

1. Przeznaczenie podstawowe – tereny lasów i zalesień wraz z obiektami gospodarki leśnej.
2. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki – piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty, punkty widokowe, trasy narciarskie, miejsca postojowe, itp.).

ZP – tereny zieleni urządzonej

1. Przeznaczenie podstawowe – tereny zieleni urządzonej w szczególności parki, arboreta.

2. Na terenie arboretum dopuszcza się obiekty i urządzenia gospodarki leśnej i ogrodniczej.
3. Zaleca się rewitalizację zabytkowych zespołów pałacowych, dworskich, folwarcznych oraz parków podworskich.
4. Zaleca się zaadaptowanie zabytkowych budynków do nowych funkcji usługowych, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki.
5. Dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjniające podstawowe zagospodarowanie terenu (np. gastronomia).
6. Dopuszcza się obiekty sportowe, rekreacyjne w szczególności boiska sportowe, baseny, place zabaw.
7. Dopuszcza się obiekty małej architektury.

ZC – tereny cmentarzy:

1. Przeznaczenie podstawowe – cmentarz.
2. Ogrodzenie i zagospodarowanie cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Dopuszcza się rozbudowę cmentarza.
4. Dopuszcza się obiekty sakralne oraz kaplice cmentarne, sanitariaty i inne obiekty obsługi cmentarza.
5. Zaleca się, aby teren zieleni był zagospodarowany zielenią urządzoną.
6. Dopuszcza się usługi na terenie cmentarza związane z funkcją terenu, (np. sprzedaż kwiatów, zniczy).

Z – tereny zieleni nieurządzonej:

1. Przeznaczenie podstawowe – zieleni nieurządzona.
2. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki – piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty, punkty widokowe, miejsca postojowe, itp.).
3. Dopuszcza się zalesianie terenów.

WS – wody powierzchniowe:

1. Zachowuje się istniejące zbiorniki wód powierzchniowych
2. Dopuszcza się budowę urządzeń wodnych, urządzeń melioracji wodnych oraz urządzeń służących ochronie przed powodzią oraz suszą;
3. Dopuszcza się budowę pomostów, kładek, oraz urządzeń związanych z obsługą turystyki.

W i K – tereny obiektów infrastruktury technicznej – wodociągowej, kanalizacyjnej

1. Zabudowa podstawowa – obiekty i urządzenia infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej.
2. Dopuszcza się obiekty obsługi administracyjno-socjalnej.

KDZ, KDL, KDD – drogi publiczne klasy zbiorczej, lokalnej, dojazdowej

Na etapie realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć dodatkowe drogi klasy lokalnej i dojazdowej zapewniające dojazd do terenów przeznaczonych pod zainwestowanie.

Na terenach, gdzie studium dopuszcza różne formy zagospodarowania w obrębie jednego przeznaczenia terenu, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego może nastąpić rozgraniczenie tych funkcji i doprecyzowanie ich lokalizacji.

Dopuszcza się pozostawienie terenów rolnych i leśnych w planach miejscowych mimo wyznaczenia ich w studium pod zabudowę, w szczególności w przypadku nie uzyskania zgody na wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Za zgodne ze studium uznaje się wprowadzenie zakazu zabudowy, w tym również zmianę przeznaczenia terenu, na obszarach, gdzie zgodnie z przepisami odrębnymi ustalony będzie w przyszłości zakaz zabudowy.

2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy:

1. Tereny rolne – R (za wyjątkiem obiektów i urządzeń służących produkcji rolniczej).
2. Tereny zieleni nieurządzonej – Z.
3. Tereny lasów – ZL (za wyjątkiem zabudowy związanej z obsługą gospodarstw leśnych na obszarach leśnych zgodnie z właściwymi planami urządzenia lasów).
4. Ponadto na pozostałych terenach obiekty budowlane powinny się znajdować w odległości:
 - nie mniejszej niż 12 m od ściany lasu;
 - nie mniejszej niż 5 m od wód powierzchniowych;

2.4. Obszary przestrzeni publicznej

Obszary przestrzeni publicznej w myśl art. 2 ust.6 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199.) to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające w nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie wyznacza się przestrzeni publicznych w rozumieniu ww. ustawy. Za przestrzenie o znaczeniu publicznym uznaje się tereny: dróg publicznych, tereny obiektów administracji, obiekty usług oświaty, zdrowia, ośrodki kultury, tereny zieleni urządzonej, sportu i rekreacji oraz cmentarze.

Należy dążyć do utworzenia przestrzeni o charakterze centro twórczym w ramach poszczególnych jednostek, których zadaniem będzie stworzenie płaszczyzny integracji społecznej mieszkańców. Obszary te winny być kreowane wokół usług publicznych danej jednostki. W kreowaniu przestrzeni publicznych należy pamiętać, aby były dostępne dla osób niepełnosprawnych. Wskazane jest

dażenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleni oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak, aby cechowała je jak największa wartość estetyczna.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Obszary i obiekty objęte prawnymi formami ochrony przyrody

Na terenie gminy nie wyznacza się nowych form ochrony przyrody. Ochroną pozostaje objęty pomnik przyrody - aleja lipowa w Radzowicach oraz dwa użytki ekologiczne "Dziadowa Kłoda" i "Bagno w Dziadowej Kłodzie". Szczegółową charakterystykę pomników przyrody przedstawiono w rozdziale 4.3.2.

W stosunku do wspomnianych form ochrony przyrody, obowiązują ustalenia zawarte w *ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013, poz. 627)*, która będąc dokumentem nadrzędnym w stosunku do studium, wyznacza podstawowe kierunki ochrony środowiska i przyrody na terenie gminy Dziadowa Kłoda i winna być uwzględniana w aktach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych oraz w aktach powołujących ww. formy.

Użytek ekologiczny „Dziadowa Kłoda”

Utworzony na mocy Uchwały Nr XXXVI/226/02 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 30 sierpnia 2002 r. Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym,
- 2) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych,
- 4) likwidowania małych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych,
- 5) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 6) niszczenia i zaśmiecania obiektu,
- 7) lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- 8) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Użytek ekologiczny „Bagno w Dziadowej Kłodzie”

Utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia obiektu,
- 2) wykonywania prac ziemnych, trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości,
- 5) zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody,
- 7) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów, budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu.

Pomnik przyrody

Utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 września 2004 r. W stosunku do przedmiotowej alei Rozporządzenie zabrania:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale przekształcających rzeźbę terenu w obrębie rzutu korony drzew,
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby w obrębie rzutu korony drzew.

Zniesienie ustanowionych na terenie gminy form ochrony przyrody może nastąpić jedynie w razie utraty wartości przyrodniczych, ze względu, na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego lub zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego

3.2. Ujęcia i zasoby wodne

Na terenie gminy funkcjonują obecnie dwa gminne ujęcia wody, które zaopatrują mieszkańców. Dla ujęć obowiązują pozwolenia wodno-prawne wydane przez Starostę Oleśnickiego:

- OSgw 6210/22/98 z dnia 09.06.1998r. ważne do 31.12.2018 r.
- OSgw 6210/23/98 z dnia 10.06.1998r. ważne do 31.12.2018 r.

W załącznikach do wyżej wymienionych pozwoleń ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód podziemnych.

Na terenie gminy nie znajduje się żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliżej, bo w odległości zaledwie 2 km od granic gminy, znajduje się GZWP nr 322 Subzbiornik Oleśnica.

3.3. Ochrona gleb

Gleby chronione – klas I-III oraz gleby organiczne, według danych Starostwa Powiatowego stanowią 21% powierzchni, występują głównie na południu gminy. W celu ochrony środowiska glebowego ustala się:

- ochronę gruntów klas I-III przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze,
- kontrolę wywozu bezodpływowych zbiorników,
- dalszą rekultywację składowiska w Stradomi Dolnej,
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu oraz zakaz gromadzenia lub magazynowania wszelkich odpadów w miejscach do tego nieprzygotowanych,
- ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania terenu,
- ograniczenie wycinki istniejących drzew i krzewów w zadrzewieniach stanowiących naturalne zabezpieczenie przed erozją gleb i wymywaniem wartościowych składników z profilu glebowego,
- wody opadowe z zanieczyszczonymi substancjami ropopochodnymi lub zawiesinami, powinny być podczyszczone na terenie inwestora, przed odprowadzeniem ich do odbiornika,
- dążenie do zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściółkowego systemu hodowli, wprowadzenie zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,

- ograniczenie stosowania uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości,
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych dostosowanych do ukształtowania terenu również w celu zmniejszenia erozji i spływu powierzchniowego na terenach upraw rolnych.

3.4. Ochrona lasów

Gminę Dziadowa Kłoda cechuje niska lesistość kształtująca się na poziomie niewiele ponad 18%, w związku z czym istniejące kompleksy leśne wymagają wzmożonej ochrony, zwłaszcza przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nieleśne. Warto także podjąć działania mające na celu zwiększenie areалу użytków leśnych w gminie oraz wyrównanie granicy rolno-leśnej. W odniesieniu do terenów lasów ustala się:

- ochronę gruntów leśnych przed nieuzasadnioną zmianą przeznaczenia na cele nieleśne,
- wprowadzanie dolesień na gruntach o niskiej bonitacji (V i VI klasie), zagrożonych procesami erozji, prowadząc do wyrównania granicy rolno-leśnej.
- maksymalną ochronę i utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów leśnych z uwagi na ich znaczenie ekologiczne,
- szczególną ochronę najstarszych drzewostanów (lasy na terenie gminy mają młodą strukturę wiekową),
- umiarkowane stosowanie cięć pielęgnacyjnych,
- zakaz zabudowy,
- poruszanie się pojazdów samochodowych jedynie po drogach publicznych.

3.5. Ochrona przed hałasem

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013, poz. 1232) jako hałas przyjmuje się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16000 Hz. Do głównych źródeł hałasu w gminie Dziadowa Kłoda należą komunikacja oraz obiekty usługowe i przemysłowe związane z produkcją rolną. W ramach ochrony przed hałasem należy:

- zapewnić jak najlepszy standard akustyczny środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dla poszczególnych terenów określić przynależność do kategorii ochrony przed hałasem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku tj.:
 - dla terenów wyznaczonych w studium jako MN dopuszczalny poziom hałasu w środowisku należy przyjąć jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - dla terenów wyznaczonych w studium jako RM dopuszczalny poziom hałasu w środowisku należy przyjąć jak dla terenów zabudowy zagrodowej,
 - dla terenów wyznaczonych w studium jako U_o dopuszczalny poziom hałasu w środowisku należy przyjąć jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

- dla terenów wyznaczonych w studium jako MNU, U, U_K, ZP dopuszczalny poziom hałasu w środowisku należy przyjąć jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych.
- zmodernizować drogi publiczne w celu ograniczenia ich uciążliwości akustycznej,
- lokalizować nową zabudowę przeznaczoną na stały pobyt ludzi w odpowiedniej odległości od dróg,
- stosować pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej,
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych stosować zieleni izolacyjną,
- przez wzgląd na możliwy hałas od linii wysokiego napięcia (tzw. zjawisko ulotu) przestrzegać stref technicznych,

3.6. Ochrona przed promieniowaniem

Zgodnie z ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj Dz.U. 2013, poz. 1232) ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

1. utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
2. zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W celu ochrony przed promieniowaniem należy:

- przy lokalizacji instalacji emitujących pole elektromagnetyczne zadbać aby poziom pól był zgodny z przepisami odrębnymi,
- wprowadzić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefę ochronną od istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych, zgodnie z wytycznymi zarządcy sieci.
- w granicach pasa technologicznego napowietrznych linii elektroenergetycznych zabronić lokalizowania wszelkiej zabudowy związanej ze stałym pobytom ludzi oraz utrzymywania drzew, krzewów i roślinności przekraczającej wysokość 2 metrów.

3.7. Złóża kruszyw naturalnych

Na terenie gminy występuje jedno złóża kruszywa naturalnego „Stradomia Dolna” (nr MIDAS 1489) rozpoznane szczegółowo, w miejscowości Stradomia Dolna.

Tereny udokumentowanych złóż kopalin mogą być zagospodarowane zgodnie z przepisami odrębnymi. Poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin oraz ich eksploatacja na terenie gminy może się odbywać na podstawie stosownych koncesji, po spełnieniu wymogów określonych przepisami odrębnymi. Zaleca się sporządzić dla nich miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 104 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981).

Ustala się zakaz eksploatacji wszelkiego rodzaju kopalin dla wszystkich obszarów zlokalizowanych w obrębie terenów do następujących kategorii funkcjonalnych: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**,

mieszkaniowo-usługowej **MNU**, zabudowy zagrodowej **RM**, tereny usług **U** oraz sportu i rekreacji **U/US**, tereny obiektów i urządzeń infrastruktury **W**, **K** tereny zieleni parkowej **ZP** i cmentarzy **ZC** oraz tereny dróg publicznych – oznaczone symbolami: **KDZ**, **KDL** i **KDD**.

Wyroby powstałe w wyniku wyeksploatowania złóż kopalin należy poddać rekultywacji w sposób umożliwiający realizację przeznaczenia podstawowego tych terenów.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Dzięki bogatej historii na terenie gminy Dziadowa Kłoda znajduje się wiele zabytków stanowiących niezwykle cenne dziedzictwo kulturowe budujące tożsamość regionu i jego mieszkańców. Ochrona krajobrazu kulturowego oraz poszczególnych zabytków i dóbr kultury stanowi jeden z celów polityki przestrzennej gminy.

4.1. Wykaz obiektów i obszarów chronionych oraz zasady ich ochrony

W gminie znajdują się 4 zabytki wpisane do rejestru zabytków. Jest to zespół pałacowo-parkowo-folwarczny w Stradomi Dolnej, kościół św. Trójcy w Radzowicach, zespół kościelny kościoła p.w. Antoniego Padewskiego oraz zespół pałacowo-parkowy w Dalborowicach. Ponadto na terenie gminy zlokalizowanych jest ponad 200 obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, pośród których 9 to zabytkowe układy ruralistyczne miejscowości: Dalborowice, Dziadowa Kłoda, Dziadów Most, Gołębice, Gronowice, Lipka, Miłowice, Radzowice i Stradomia Dolna.

Oprócz niezwykle cennych zespołów pałacowych w wykazie zabytków gminy dominują domy mieszkalne, głównie z XIX w. folwarki oraz obiekty sakralne – kościoły i cmentarze parafialne. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków. Jest to wyposażenie i wystrój kościoła p.w. św. Antoniego Padewskiego w Miłowicach oraz wyposażenie kościoła p.w. św. Trójcy w Radzowicach. Pełną listę zabytków przedstawia Tab.20. w rozdziale 5.3. *Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do ewidencji zabytków.*

Ponadto na terenie gminy wyznaczone zostały 203 stanowiska archeologiczne z różnych okresów historycznych. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy przedstawia Tab. 5. w rozdziale 5.5. *Stanowiska archeologiczne.*

Zasób gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega sukcesywnej weryfikacji i może być aktualizowany, co będzie zgodne z ustaleniami Studium. Istnieje możliwość odkrycia nowych stanowisk archeologicznych – zasób ich ewidencji i rejestru również podlega sukcesywnej weryfikacji i może być aktualizowany, co będzie zgodne z ustaleniami Studium.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się następujące zasady:

- działania inwestycyjne w obrębie nieruchomości, na których zlokalizowane są zabytki oraz w obrębie stref ochrony konserwatorskiej, prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi obszaru,
- zakaz lokalizowania inwestycji zasłaniających ekspozycję zabytków, oraz niedopasowanych przestrzennie i kompozycyjnie z zabytkiem,
- roboty ziemne, prowadzone na działkach w obrębie stanowisk archeologicznych, winny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na pozostałych obszarach w wypadku odkrycia jakiegokolwiek znaleziska, co do którego zachodzi podejrzenie, że może mieć jakąkolwiek wartość archeologiczną, roboty należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefa „A” szczególnej ochrony konserwatorskiej

W strefie tej obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową oraz konieczność opracowania planu szczegółowego rewaloryzacji. Wobec powyższego pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz zabudowy.

W strefie „A” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, linie zabudowy, kompozycję wewnątrz urbanistycznych i kompozycję zieleni), oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników; cieki i zbiorniki wodne, instalacje wodne i inne historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zieleni);
- należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego; poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu; a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
- należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu;
- nową zabudowę należy wzorować na zabudowie historycznej, w zakresie sytuacji, skali, bryły, formy architektonicznej i użytych materiałów;
- należy usunąć obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej; analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne;
- należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych, puste place, powstałe po wyburzeniu budynku powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe;
- wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, stosowania betonowych i prefabrykowanych przeseł ogrodzeń oraz lokalizacji obiektów przewyższających skalę zabudowę historyczną;
- dla planowanych zamierzeń inwestycyjnych związanych z pracami ziemnymi obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologiczno-architektonicznych; ratownicze badania archeologiczne mogą ustalić pierwotną lokalizację obiektów, określić linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie w rozwiązaniach projektowych;
- obowiązują ograniczenia wynikające z konieczności zachowania w nowej zabudowie i zagospodarowaniu terenu wartościowych reliktyw archeologiczno-architektonicznych (np.. relikty historycznej zabudowy - mury, piwnice) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp.

Dla zespołów kościelnych obowiązują następujące dodatkowe ustalenia:

- zakaz nowej zabudowy;

- dla kościołów i budynków plebani obowiązują działania konserwatorskie i rewitalizacyjne, obowiązuje wymóg utrzymania dotychczasowego zagospodarowania terenu, rewitalizacji elementów historycznego układu, ogrodzeń bram, nagrobków, obiektów sztuki sepulkralnej i zieleni;
- wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne planowane na terenie zespołów i ich poszczególnych elementach oraz przy i w budynkach kościelnych i plebaniach należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej

Granice tej strefy są tożsame z granicami historycznych układów ruralistycznych. Dla strefy „B” obowiązują następujące ustalenia:

- należy, zachować i rewitalizować historyczny układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu w tym: historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zieleni;
- należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
- należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu;
- nowa zabudowa nie może przewyższać skalą zlokalizowanej w sąsiedztwie zabudowy zabytkowej; winna być ona ponadto wzorowana na zabudowie historycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, formy architektonicznej i użytych materiałów; obowiązują następujące parametry kształtowania zabudowy: budynki do 2 kondygnacji, z kondygnacją górną w poddaszu; bryła na planie prostokąta (dopuszcza się przy tym aneksy — np ganek bądź garaż); dach stromy, dwuspadowy lub naczółkowy, o symetrycznie nachylonych połaciach, kąt nachylenia winien zawierać się w przedziale 35°-45°, budynki murowane, elewacje tynkowane (wyklucza się tu jaskrawą kolorystykę), pokrycie dachu — dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym, bądź dachówka cementowa w kolorze naturalnym; wyklucza się możliwość wprowadzania portyków, przypór bądź innych elementów nie występujących w lokalnej zabudowie o funkcji mieszkaniowej, gospodarczej bądź usługowej, powstałej przed 1945 t..;
- wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, stosowania betonowych przesł ogrodzeń.

Wyznacza się ochronę zabytkowych zespołów pałacowych, dworskich i folwarcznych, dla których obowiązują następujące ustalenia:

- należy zachowywać i rewaloryzować historyczny układ przestrzenny założenia oraz „jego poszczególne komponenty;
- nowa zabudowa możliwa jest wyłącznie w miejscu nieistniejącej już, historycznej zabudowy folwarcznej; dopuszczalne na tym terenie obiekty winny być wzorowane na lokalnej, historycznej zabudowie, w zakresie dotyczącym sytuacji, rozplanowania, skali, bryły, stosowanych form architektonicznych i użytych materiałów;
- obiekty historyczne tworzące układ należy poddać pracom remontowym i renowacji; ich rozbiórka możliwa jest wyłącznie w przypadku złego stanu technicznego, kwalifikującego dany obiekt do wyburzenia; przebudowę i adaptację historycznych obiektów folwarcznych dopuszcza się przy zachowaniu ich istotnych zabytkowych cech;
- należy dążyć do uporządkowania zespołu - obiekty wtórne i szpecące winny być docelowo przeznaczone do rozbiórki bądź też przebudowy, której efektem będzie poprawa standardu estetycznego;
- dla wszelkich dopuszczalnych prac ziemnych istnieje wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych lub archeologiczno-architektonicznych, na podstawie przepisów odrębnych.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej

Wprowadza się stref „OW” obserwacji archeologicznej w obszarach o stwierdzonej i domniemanej zawartości reliktyw archeologicznych (obejmująca tereny o metryce średniowiecznej i nowożytnej oraz zachowanych relikwach intensywnego pradziejowego i historycznego osadnictwa przewidziane pod zainwestowanie), a także w obszarach nie poddanych weryfikacji archeologicznej.

W strefie „OW” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- na obszarze objętym w przyszłości gminną ewidencją zabytków, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- istnieje możliwość odkrycia stanowisk archeologicznych zasób ich ewidencji i rejestru podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

Strefa „W” strefa ochrony reliktyw archeologicznych

Wyznacza się strefę „W” ochrony reliktyw archeologicznych:

- a) zespoły kościelne z cmentarzami przykościelnymi, cmentarze polne i śródlądowe,
- b) stanowiska archeologiczne o zachowanej formie krajobrazowej (m. in. Grodziska w Dalborowicach, Lipce, Radzowicach; cmentarzyska kurhanowe i kurhany w Stradomii Dolnej, Radzowicach, Dalborowicach, Gronowicach), wraz z terenami przyległymi, stanowiącymi otoczenie zabytku, przewidując zakaz zabudowy, gwarantując właściwe wyeksponowanie obiektu

Dla obiektów i obszarów uwzględnionych w pkt b) wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu - dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem, Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefa “E” ochrony ekspozycji

Strefa ochrony ekspozycji układu zabytkowego obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego ekspozowania zespołów lub obiektów zabytkowych.

Wymogi konserwatorskie w tej strefie:

- całkowity zakaz wnoszenia obiektów kubaturowych przewyższających skalą zabudowę historyczną;
- zakaz zalesiania obszarów w strefie;
- zakaz umieszczania reklam lub innych tablic, niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze.

Wyznacza się ochronę parków, wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w wykazie zabytków, dla których:

- obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne; należy zachować historyczny układ przestrzenny i kompozycję zieleni oraz konserwować poszczególne elementy tego układu;
- obszar określonego parku powinien pozostać założeniem zielonym o funkcji rekreacyjnej;
- obowiązuje zakaz lokowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych bezpośrednio z obsługą terenu;
- zakazuje się umieszczania reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z obiektem;
- należy docelowo eliminować elementy wtórne, zniekształcające założenie historyczne, tj komórki, garaże, obiekty tymczasowe, błędne nasadzenia zieleni.

Wyznacza się strefę ochrony historycznego cmentarza w Miłowicach, dla którego:

- obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- ustala się przeznaczenie jako teren zieleni parkowej, dopuszcza się ich ogrodzenie w sposób trwały (mur, ogrodzenie metalowe, żywopłot);
- należy zachować i konserwować elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleni;
- mogiły i nagrobki o wartościach zabytkowych należy zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków.

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

5.1. Komunikacja drogowa

W celu usprawnienia komunikacji na terenie gminy, modernizacji wymagają drogi wszystkich kategorii. W związku z planowanym rozwojem funkcji turystycznej konieczne jest także zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc postojowych.

Drogi powiatowe:

Zachowuje się przebieg dróg powiatowych oraz ich klasy techniczne. Drogi nr 1460 D i 1500 D powinny odpowiadać klasie dróg zbiorczych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających 20 m. Drogi nr 1499 D, 1503 D i 1504 D powinny odpowiadać klasie dróg lokalnych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających 12 m. W miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi. Drogi powiatowe co prawda posiadają nawierzchnię asfaltową, betonową, ale są wąskie i nie wszędzie posiadają chodnik; wymagają, w miarę możliwości, modernizacji do parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa. Drogi powinny posiadać pas zieleni oraz pobocze, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik i ścieżkę rowerową. Zaleca się wyznaczenie dróg rowerowych również poza terenem zabudowanym aby zapewnić bezpieczną komunikację rowerową pomiędzy miejscowościami.

Drogi gminne

Zachowuje się przebieg dróg gminnych oraz dopuszcza lokalizację nowych w miarę potrzeb. Wszystkie drogi gminne są zbyt wąskie. W miarę możliwości zaleca się stopniową modernizację dróg i poszerzanie do parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa. Drogi gminne nr 101782 D, 101788 D, 101790 D, 101795 powinny odpowiadać klasie dróg lokalnych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających 12 m. Pozostałe drogi gminne powinny odpowiadać klasie dróg dojazdowych i należy zapewnić im szerokość w liniach rozgraniczających 10 m. W miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi. Wszystkie drogi powinny być wyposażone w pobocze, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

Wytyczne do kształtowania obsługi w parkowania pojazdów

Ustala się realizację minimalnej liczby miejsc parkingowych w obrębie nieruchomości, którą mają obsługiwać, zgodnie z poniższą tabelą. Dodatkowo zaleca się realizację ogólnodostępnych parkingów, w miejscach zgrupowań obiektów użyteczności publicznej i usług. Na etapie planu miejscowego, zgodnie z przepisami odrębnymi należy określić minimalną liczbę miejsc do parkowania dla pojazdów zaopatrzonych w karty parkingowe.

Aby zapewnić obsługę mieszkańców miejsca postojowe zaleca się aby były realizowane w ilości:

minimum 2 miejsca postojowe na 1 lokal mieszkalny	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa,
10-15 miejsc postojowych na 1000 m ² powierzchni użytkowej budynku	usługi nieuciążliwe, składy magazyny
5-10 miejsc postojowych na 100 m ² powierzchni użytkowej budynku	ośrodki zdrowia, obiekty handlowe
5-10 miejsc postojowych na jeden obiekt	biblioteki, kluby, domy kultury, stacje paliw
15-30 miejsc postojowych na jeden obiekt	kościół, cmentarze
1-3 miejsc postojowych na każdych 5 zatrudnionych	przemysł i rzemiosło
3 miejsca postojowe na każde 10 miejsc konsumpcyjnych,	obiekty gastronomiczne
2 miejsca postojowe na jedno stanowisko obsługi pojazdów	stacje obsługi pojazdów
0,8 miejsca postojowego na pokój gościnny	usługi hotelarskie, w tym agroturystyka
10-20 miejsc postojowych na 20 zatrudnionych	szkoły i przedszkola
5-10 miejsc postojowych na każdych 50 mieszkańców	internaty

5.2. Komunikacja kolejowa

Nie zakłada się rozwoju komunikacji kolejowej na terenie gminy.

5.3. Komunikacja lotnicza

Nie zakłada się rozwoju komunikacji lotniczej na terenie gminy.

5.4. Komunikacja rowerowa i szlaki turystyczne

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda zachowuje się wyznaczone cztery turystyczne trasy rowerowe. Należy dążyć do utworzenia ścieżek rowerowych pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, zwłaszcza w ciągach dróg powiatowych aby zapewnić bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. Ogólne zasady realizacji sieci infrastruktury technicznej

Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla nowych terenów przeznaczonych na cele zabudowy wskazane jest uzbrojenie terenu przed wprowadzeniem zabudowy.

6.2. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodnej przyjmuje się następujące kierunki:

- Zachowuje się istniejące ujęcia wód podziemnych.
- Dopuszcza się realizację nowych ujęć wód podziemnych po przeprowadzeniu odpowiednich badań zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Przewiduje się utrzymanie i modernizację istniejącej gminnej sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy.
- Należy dążyć do objęcia wodociągiem zbiorczym wszystkich mieszkańców gminy.
- Na warunkach określonych w przepisach odrębnych i szczególnych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnych, zwłaszcza na potrzeby upraw oraz na obszarach usytuowanych poza aktualnym zasięgiem wodociągów zbiorowych.

W zakresie gospodarki ściekowej przyjmuje się następujące kierunki:

- Przewiduje się utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy.
- Należy dążyć do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej całej gminy z odprowadzeniem do oczyszczalni.
- Dopuszcza się rozbudowę istniejących oczyszczalni.
- Odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych
- Dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szamb, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.
- Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na zasadach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych.
- Kanalizacja sanitarna i deszczowa winna być prowadzona rozdzielnie.

6.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i ciepło

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną przyjmuje się następujące kierunki:

- Zachowuje się istniejące napowietrzne linie energetyczne, w tym linie energetyczną wysokiego napięcia 110 kV.

- Zaopatrzenie w energię elektryczną będzie odbywać się według warunków określonych przez dystrybutora energii i eksploatatora sieci – z istniejącego systemu energetycznego za pośrednictwem istniejących stacji transformatorowych.
- Dopuszcza się budowę, modernizację i przebudowę istniejących sieci i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy.
- Dopuszcza się możliwość rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych z korzystania z linii w innych niż dotychczas miejscach.
- Zakłada się lokalizację nowych stacji transformatorowych, w ilości wynikającej z każdorazowego zapotrzebowania.
- W razie konieczności dopuszcza się wydzielenie odrębnych działek, przeznaczonych dla realizacji stacji transformatorowych obsługujących tereny przeznaczone pod zainwestowanie.
- Dla istniejących i nowopowstałych napowietrznych linii elektroenergetycznych nakazuje się wyznaczyć strefy technologiczne.
- Zaleca się kablowanie linii niskiego i średniego napięcia;
- Dopuszcza się realizację mikroinstalacji odnawialnego źródła energii.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą przyjmuje się następujące kierunki:

- Zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy będzie następowało z kotłowni indywidualnych.
- W miarę możliwości, zwłaszcza na obszarach gęsto zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, zaleca się realizację kotłowni zbiorowych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i technologii proekologicznych.
- Zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub alternatywne źródła energii odnawialnej).

W zakresie zaopatrzenia w gaz przyjmuje się następujące kierunki:

- Gmina aktualnie nie jest zaopatrzona w gaz, należy rozważyć możliwość zgazyfikowania gminy.
- Do czasu realizacji sieci gazowej zaleca się korzystanie z gazu na dotychczasowych zasadach (gaz propan-butan dystrybuowany w butlach).
- Sieć gazową należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Stacje redukcyjne gazu należy lokalizować w miejscach wynikających z przebiegu projektowanej sieci gazowej według potrzeb.

W zakresie alternatywnych źródeł energii przyjmuje się następujące kierunki:

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie dopuszcza się realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW. Wyjątek stanowi obszar w Stradomi Dolnej wskazany na rysunku studium Kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz ze strefą ochronną, na którym dopuszcza się realizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną o mocy przekraczającej 100 kW.

W zakresie telekomunikacji przyjmuje się następujące kierunki:

- Rozwój infrastruktury komunikacyjnej należy prowadzić w oparciu o ustawę z dnia 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. 2014, poz. 243).
- Zaleca się rozwój usług i sieci telekomunikacyjnych w zakresie urządzeń sieci przewodowej oraz bezprzewodowej (w tym sieci Internet).
- Zaleca się budowę linii światłowodowych.

6.4. Gospodarka odpadami**W zakresie gospodarki odpadami przyjmuje się następujące kierunki:**

Gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.

- Zaleca się prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.
- Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych powinny być łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy,
- Zaleca się wyznaczenie miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.
- Należy dążyć do podniesienia świadomości społecznej mieszkańców w ramach edukacji ekologicznej, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów oraz ich selektywnej zbiórki.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ORAZ LOKALNYM

Lp.	Rodzaj zdania	Teren objęty inwestycją
Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym		
1.	Prowadzenie ochrony przeciwpowodziowej wg Programu dla Odry 2006 w tym budowę zbiornika retencyjnego m.in. zbiornika Długomost na Widawie	miejsowość Dalborowice
Inwestycje o znaczeniu lokalnym		
1.	Komunikacja - modernizacja dróg	cała gmina
2.	Rozbudowa kanalizacji	wszystkie nieskanalizowane sołectwa

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie znajdują się żadne tereny, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

W studium nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości, przestrzeni publicznych ani obszarów na których gmina zamierza zlokalizować wielkopowierzchniowe obiekty handlowe. W związku z tym nie wyznacza się obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Inwestycją, dla której gmina zamierza sporządzić plan miejscowy jest obszar lokalizacji zbiornika retencyjnego.

Ponadto gmina zamierza wykonać plany miejscowe dla terenów rolnych lub leśnych, dla których w niniejszym studium wskazano inny kierunek zagospodarowania przestrzennego inny niż rolny lub leśny a które dotychczas nie uzyskały zgody na zmianę przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Tereny te znajdują się w miejscowościach: Dalborowice, Dziadów Most, Gołębice, Gronowice, Lipka, Miłowice, Stradomi Dolna.

10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Przez wzgląd na korzystne warunki naturalne (stosunkowo dobre gleby, sprzyjające warunki klimatyczne) rolnictwo jest priorytetową działalnością w gminie i kluczowym kierunkiem jej rozwoju. Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dążenie do podniesienia opłacalności produkcji rolnej, ustala się następujące zasady gospodarowania:

- konsekwentne zwiększanie arealów gospodarstw rolnych,
- ograniczenie dalszego rozdrabniania gospodarstw istniejących,
- zwiększenie areалу sadów oraz upraw owocowo-warzywnych,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, zwłaszcza owocowo-warzywnego,
- utrzymanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych,
- rozwijanie działalności agroturystycznej i rolnictwa ekologicznego,
- podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne.

Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenach lasów stanowiących własność Skarbu Państwa zrównoważoną gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu dostosowane do szczególnych warunków siedliskowych. W przypadku lasów nie będących własnością Skarbu Państwa działalność gospodarczą regulują uproszczone plany urządzania lasów i inwentaryzacja lasów.

Ponadto, dla lasów ustala się:

- sukcesywne zwiększenia areалу gruntów leśnych (w szczególności zaleca się zalesić tereny przyległe do istniejących kompleksów leśnych i grunty V i VI klasy bonitacyjnej),
- dążenie do wyrównania granicy rolno-leśnej oraz łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- budowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny,
- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ NA OSUWANIE SIĘ MAS ZIEMNYCH

Wody powierzchniowe na obszarze gminy Dziadowa Kłoda stwarzają niewielkie zagrożenie powodziowe. Dla żadnego cieków na terenie gminy nie zostało na razie sporządzone studium ochrony przed powodzią. Najbardziej narażone są obszary położone w dolinie Widawy. W dolinach pozostałych cieków i na obszarach bezodpływowych mogą wystąpić jedynie lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami. Problem zagrożenia powodziowego rozwiąże budowa zbiornika retencyjnego „Długomost” w Dalborowicach o pojemności 1,8 mln m³. Jest ona przewidziana w ramach „Programu dla Odry – 2006”.

W przypadku zmiany polityki przestrzennej województwa dolnośląskiego za zgodne ze studium uważa się odstąpienie od realizacji zbiornika retencyjnego „Długomost” w Dalborowicach i przeznaczenie tych terenów jako tereny rolne lub zieleni nieurządzonej.

Na terenie gminy nie występują tereny predysponowane do powstawania osuwisk.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze gminy Dziadowa Kłoda nie występują obiekty ani obszary, dla których należałoby wyznaczyć w złożu kopalin filar ochronny.

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

Rekultywacja i rehabilitacja to działania mające na celu przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym poprzez działalność człowieka. W przypadku zdegradowanych zabytków architektury i zespołów urbanistycznych zabiegi przywracające im wartość użytkową to rewaloryzacja i rewitalizacja, która dosłownie znaczy: przywrócenie do życia, ożywienie. Celem rewitalizacji jest przede wszystkim znalezienie nowego zastosowania i doprowadzenie do zmiany funkcji obiektów.

Rewitalizacji na terenie gminy wymagają niewątpliwie zabytkowe, wpisane do rejestru, założenia pałacowo-parkowe. Jak już wspomniano stanowią one świetne zaplecze do rozwoju np. obiektów hotelowo-konferencyjnych. Dzięki rewitalizacji i wprowadzeniu na ich teren nowych funkcji możliwe będzie ocalenie dziedzictwa kulturowego przed całkowitą degradacją.

Obszarem, na którym podjęto już pewne działania rekultywacyjne jest wysypisko śmieci w Stradomii Dolnej. Należy zadbać aby proces rekultywacji prowadzony był nadal i zgodnie z obowiązującymi wymogami ochrony środowiska. Po zakończeniu eksploatacji rozpoznanego złoża kruszywa naturalnego „Stradomia Dolna” konieczne będzie opracowanie planu rekultywacji wyrobiska.

Warto aby na terenach zabudowy usługowej, sportu i rekreacji powierzchnie biologicznie czynną kształtować jako zieleni urządzoną, dającą wrażenie porządku i ładu w przestrzeni. Należy dbać o uporządkowanie zabudowy mieszkaniowej, co do jej gabarytów, lokalizacji, formy architektonicznej i zastosowanych detali oraz kolorystyki.

Narzędziem do kształtowania ładu przestrzennego na terenie gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

14. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie dopuszcza się realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW. Wyjątek stanowi obszar w Stradomi Dolnej wskazany na rysunku studium Kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz ze strefą ochronną, na którym dopuszcza się realizację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną o mocy przekraczającej **100 kW**.

Budowa elektrowni słonecznej w Stradomi Dolnej w znaczący sposób wpłynie na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych będąc tym samym narzędziem do realizacji postanowień Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz Protokołu z Kioto. Ponadto realizacja wspomnianej inwestycji przyczyni się do realizacji pakietu klimatycznego zgodnie, z którym do 2020 roku 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych. Rozwój energetyki słonecznej przynosi wymierne zyski z podatków i dzierżawy terenów.

Za zgodne ze studium uznaje się odstępienie od realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł w przypadku zaistnienia okoliczności, których nie sposób było przewidzieć na etapie sporządzania studium

15. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy Dziadowa Kłoda nie występują tereny zamknięte.

III. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Podstawę do sporządzenia niniejszego studium stanowi Uchwała Rady Gminy Dziadowa Kłoda Nr X/50/2011 z dnia 19 czerwca 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziadowa Kłoda.

Projekt studium został sporządzony zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199) oraz z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Zmiany zaproponowane w niniejszym dokumencie służą przede wszystkim dostosowaniu polityki przestrzennej gminy do wymogów cytowanej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz istniejących uwarunkowań rozwoju. Kierunki zmian w polityce przestrzennej gminy uwzględniają zarówno oczekiwania władz samorządowych jak i mieszkańców oraz pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego.

Przyjęte w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy zostały oparte na analizie istniejącego zagospodarowania, ocenie zapisów obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz na prognozie potrzeb i celów rozwojowych gminy.

Przyjęte w studium rozwiązania mają na celu umożliwienie rozwoju gminy i poprawę jakości życia mieszkańców z jednoczesnym zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego. Zostało to zapewnione m.in. poprzez:

- wskazanie terenów przeznaczonych pod zabudowę głównie mieszkaniową, usługową i produkcyjną,
- wskazanie terenów pod lokalizację usług sportu i rekreacji,
- ochronę walorów przyrodniczych,
- ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków,
- uwzględnienie ponadlokalnych zadań publicznych.

W celu kształtowania ładu przestrzennego m.in. w rozwiązaniach dotyczących rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane istniejące zespoły osadnicze. Rozwój przestrzenny osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych terenów przylegających do niej.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2015, poz.199) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Niniejsze Studium stanowi więc dokument kierunkowy, określający wytyczne przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów inwestycyjnych i operacyjnych oraz innych przedsięwzięć związanych z zarządzaniem przestrzenią. Dzięki temu pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób przemyślany, świadomy i przede wszystkim jednolity oraz rozważne planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Ponadto niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń

istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych i dzięki temu może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów.

Granice poszczególnych obszarów odpowiadają dokładnością skali mapy. Ich uściślenie oraz dostosowanie do granic ewidencyjnych nieruchomości nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.